

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

Yüksek Lisans Tezi
Saniye EROL EMİROĞLU

Antalya, 2018

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

Yüksek Lisans Tezi
Saniye EROL EMİROĞLU

Danışman: Doç. Dr. Kemal KAYIKÇI

Antalya, 2018

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

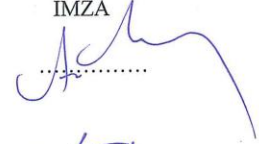
Saniye Erol Emiroğlu 'nun bu çalışması 19/10/2018 tarihinde jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişı Planlaması ve Ekonomisi Tezli Yüksek Lisans Programında **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oy birliği/oy-çokluğu** ile kabul edilmiştir

Başkan : Prof. Dr. Ali Sabancı
Akdeniz Üniv. Eğitim Fak. Eğitim Bil. Bölümü)

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Ahmet Şahin
Alanya Alaaddin Keykubat Üniv. Eğitim Fak. Eğitim Bilimleri Böl.

Üye (Danışman) : Doç. Dr.
Kemal Kayıkçı
Akdeniz Üniv. Eğitim Fak. Eğitim Bil. Bölümü

İMZA

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI:
SURİYELİ SİĞİNMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

(Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ)
Enstitü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden olduğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacığımı bildiririm.

.../...2018

Saniye EROL EMİROĞLU

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, bana her zaman güç veren, yaptığımız her çalışmada kılavuzum olan, akademik çalışmalar yapmama destek olan saygıdeğer danışman hocam, Doç.Dr. Kemal KAYIKÇI'ya verdiği destek ve rehberlik için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca yüksek lisans eğitimim boyunca akademik çalışma alanında bana klavuz olan, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim dalından ders aldığım değerli hocalarım; Prof. Dr. Mualla BİLGİN AKSU, Prof. Dr. Ali SABANCI, Prof. Dr. İlhan GÜNBAYI, Doç. Dr. Kemal KAYIKÇI, Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN'a, Dr. Öğrt. Üyesi Türkan AKSU'ya her konuda yardımcımız olan Araş. Gör. Dr. Gülnar ÖZYILDIRIM'a ve Ali YILMAZ'a değerli katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Ayrıca yüksek lisans öğrenimim boyunca, bana güç ve destek veren emekli müfettişler Hıdır UĞURSU ve Kerim SARI'ya, bu araştırmaya katılarak destek olan, A İlkokulu ve B İlkokulu okul yöneticilerine, sınıf öğretmenlerine, rehber öğretmenlerine, Türkçe öğreticilerine, diğer velilere ve Suriyeli velilere, ayrıca Suriyeli veliler ile görüşmelerimde tercümanlık yapan Suriyeli doktora öğrencisi Mustafa ALMUKDAD'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatımın her anında yanımda olan, bana her türlü desteği veren, hiçbir özveriden kaçınmayan annem Süheyla, babam Vehbi, kardeşim Mehtap ve hayatıma anlam katan eşim Necdet'e...

Saniye EROL EMİROĞLU

ÖZET

SURİYELİ SİĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

Emiroğlu Erol, Saniye

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi, Teftişı, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Kemal KAYIKÇI

Ekim 2018, 183 sayfa

Bu çalışma, Suriyeli sığınmacı çocuklara farklı eğitim veren iki ilkokulda görev yapan okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri, Türkçe öğreticileri, diğer veliler ve Suriyeli velilerin görüşlerine dayalı olarak, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitim, eğitimin kapsamı ve eğitimlerinde yaşanan sorunları belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim (fenomenoloji) modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan tipik durum örneklemesine göre belirlenen, 5 okul yöneticisi, 3 rehber öğretmen, 10 sınıf öğretmeni, 4 Türkçe öğreticisi, 10 diğer veli ve 10 Suriyeli veli oluşturmuştur. Veri toplama sürecinde doküman incelemesi yapılmış ve uzman görüşü alındıktan sonra oluşturulan altı farklı yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular sorulmuş ve ses kaydı yapılmıştır. Yapılan ses kayıtları araştırmacı tarafından Microsoft Word 2010 programında metin haline dönüştürülmüştür. Verilerin analizinde betimsel, içerik ve doküman analizi kullanılmıştır. Bu sürecin sonunda elde edilen kavramlardan birbiri ile ilişkili olanlar birbiriyle gruplandırılarak temalar (kategori) oluşturulmuştur.

Bu araştırmanın sonucunda: Araştırmaya katılan, A İlkokulu okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenlerin ve Türkçe öğreticilerin çoğunun Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim aldıkları, B İlkokulunda görev yapan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenlerin ve Türkçe öğreticilerin çoğunun eğitim almadıkları, eğitim alanların çoğunluğunun aldıkları eğitimi yetersiz buldukları görülmüştür.

Suriyeli çocukların eğitimi konusunda her iki okulda da ortak görünen sorunların: dil sorunu, yaş farkları, iletişim kopukluğu, kitap ve materyal eksikliği olduğu belirlenmiştir.

A İlkokulu'ndaki eğitimde, B İlkokulu'ndakinden farklı olarak; öğrenci devamsızlığı, okul kurallarının ihlali, akran zorbalığı, temizlik ve düzen yetersizlikleri, arkadaşlarının eşyalarını alma, Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi, çeteleşme ve diğer çocuklara şiddet uygulama, Suriyeli velilerin ilgisizliği, Suriyeli velilerin maddi destek beklentilerinin karşılanamaması gibi sorunlarının yaşandığı görülmüştür.

B İlkokulunda A İlkokulundan farklı olarak, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitiminde yaşanan sorunun; Suriyeli çocukların okula ulaşmaları olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Suriyeli Çocukların Eğitimi, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim Sorunları.*

ABSTRACT

EDUCATION AND PROBLEMS OF CHILDREN OF SYRIAEL ASYLUM

Emiroğlu Erol, Saniye

MA Thesis, Education Management, Inspection, Planning and Economy Department

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Kemal KAYIKÇI

October 2018, 183 Pages

This research aims to determine the problems of children of Syrian refugees as to how they receive education, content of education and concerns in their educations according to views of school principals, school counselors, classroom teachers, instructors of Turkish language who have been working at two primary schools that give different education to the children of Syrian asylum seekers, Syrian parents and other parents whose children are receiving education. In this research, phenomenological method which is one of the qualitative research models was used. Working group was comprised of 5 school principals, 3 school counselors, 10 classroom teachers, 4 Turkish language instructor, 10 Syrian parents and 10 other parents who were selected according to typical state sampling which is one the purposeful sampling methods.

In the data collection process, documents were examined and six different semi-structured interview forms were carried out after the expert opinion was obtained. Interviews were carried out through semi-structured forms were presented and voice recording was performed. Audio recordings made by the researcher have been textualized in Microsoft Word 2010 program. Descriptive, contextual and document analysis were made in data analysis. Themes (categories) were generated from which relevant concepts with each other were grouped at the end of this process.

It is understood in the end of this research that most of the school principals, classroom teachers, school counselors and Turkish language instructors of A Primary School which was one of the participating schools in the research, received training whereas most of the school principals, classroom teachers, school counselors and

Turkish language instructors at B Primary School were not trained and the others who received training at at B Primary School thought that the training was inadequate.

Problems encountered in the education of Syrian children at both schools are determined as language problem, age difference, communication gap, book and lack of material.

In the education at A Primary School, unlike at B Primary School; it is understood that there were problems such as student absenteeism, violations of school rules, peer victimization, lack of cleanliness and order, taking of the belongings of school mates, having Turkish lessons in other lessons schedules (hours), getting ganged, violence against other children, indifference of Syrian parents, lack of financial support of Syrian parents.

Unlike A Primary School, it was determined that educational problem of Syrian children was of access to school at B Primary School.

Keywords : *Education, Education of Syrian Children, Problems of Education of Syrian Refugees.*

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLOLAR LİSTESİ.....	ix
GRAFİK LİSTESİ	ix
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Alt Problemler.....	3
1.5. Araştırmanın Sayıtları.....	4
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.7. Tanımlar	4

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Göç.....	6
2.2. Türkiye’de Cumhuriyet Sonrası Yaşanan Dış Göç Hareketleri.....	7
2.3. Uluslararası ve Ulusal Hukuk Alanında Yabancılara İlişkin Düzenlemeler.....	9
2.4. Türkiye’de Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyeliler ile İlgili Veriler .	12
2.5. Göç ve Eğitim	16
2.6. Türkiye’de Suriyeli Çocukların Eğitimine İlişkin Yasal Dayanaklar.....	17
2.7. İlgili Araştırmalar.....	26
2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	26
2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	34

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	36
3.2. Çalışma Grubu	36
3.3. Veri Toplama Araçları	42
3.4. Uygulama/Verilerin Toplanması.....	43
3.5. Verilerin Analizi	43

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitim İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	45
4.2. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim Uygulamaları ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ..	61
4.3. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimin Amacına İlişkin Görüşleri ile İlgili Bulgular.....	78
4.4. Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Sınıftaki Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular .	86
4.5. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Okul ve Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili Okul Yöneticilerinin Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	89
4.6. Okul Yöneticilerinin, Rehber Öğretmenlerin, Sınıf Öğretmenlerinin, Türkçe Öğreticilerinin, Diğer Velilerin ve Suriyeli Velilerin Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	92
4.7. Okul Yöneticilerinin, Rehber Öğretmenlerin, Sınıf Öğretmenlerinin, Türkçe Öğreticilerinin, Diğer Velilerin ve Suriyeli Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	114

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma.....	138
5.1.1. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri, Rehber Öğretmenler ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitim ile İlgili Sonuç ve Tartışma.....	138

5.1.2. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim Uygulamaları ile İlgili Sonuç ve Tartışma	143
5.1.3. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Okulda Eğitim Almalarının Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma	146
5.1.4. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Sınıftaki Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile ilgili Sonuç ve Tartışma	147
5.1.5. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Okul ve Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili Sonuç ve Tartışma	148
5.1.6. Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Sonuç ve Tartışma	149
5.1.7. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Önerilere İlişkin Sonuç ve Tartışma	156
5.2. Öneriler	160
5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	161
5.2.2. Araştırmacılara Öneriler	162
KAYNAKÇA	163
EKLER	171
EK-1 Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğünün Araştırma İzin Onay Yazısı	172
EK-2 Okul Yöneticileri Görüşme Formu	173
EK-3 Sınıf Öğretmenleri Görüşme Formu	174
EK-4 Rehber Öğretmenler Görüşme Formu	175
EK-5 Türkçe Eğitimi Veren Öğretmenler Görüşme Formu	176
EK-6 Diğer Veliler Görüşme Formu	177
EK-7 Suriyeli Veliler Görüşme Formu	178
BİLDİRİM	179
ÖZGEÇMİŞ	180
İNTİHAL RAPORU	182

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Geçici Koruma Kapsamında Suriyelilerin İllere Göre Dağılımı	15
Tablo 2.2.Yıllara Göre Eğitime Erişimi Sağlanan Suriyeli Öğrenci Sayısı ve Okullaşma Oranları.....	23
Tablo 2.3. Sınıf Seviyelerine Göre Okullaşma Sayı ve Oranları	25
Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Demografik Özellikleri	37
Tablo 3.2. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri	38
Tablo 3.3. Araştırmaya Katılan Rehber Öğretmenlerin Demografik Özellikleri.....	39
Tablo 3.4. Araştırmaya Katılan Türkçe Öğreticilerinin Demografik Özellikleri.....	39
Tablo 3.5. Araştırmaya Katılan Diğer Velilerinin Demografik Özellikleri	40
Tablo 3.6. Araştırmaya Katılan Suriyeli Velilerin Demografik Özellikleri.....	41
Tablo 4.1.1. A ve B İlkokulu Okul Yöneticileri, Rehber Öğretmenleri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Konusunda Eğitim Alma Durumlarına İlişkin Bulgular	45
Tablo 4.1.2. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Eğitim Alma Süresi ve Yeterliliğine İlişkin Bulgular.....	46
Tablo 4.1.3. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitimin İçeriğine İlişkin Bulgular.....	49
Tablo 4.1.4. Okul Yöneticileri ve Sınıf Öğretmenlerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitimin Öncesindeki Düşünceleri ile Eğitim Sonrasındaki Düşünceleri Arasındaki Farklara İlişkin Bulgular	53
Tablo 4.1.5. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri, Rehber Öğretmenler ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimine Yönelik Kendilerine Verilmesini İstedikleri Eğitim Konusundaki Önerilerine İlişkin Bulgular	56
Tablo 4.2.1. Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Kayıt İşlemleri, Sınıfların Belirlenmesi ve Eğitim Uygulamaları ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	62

Tablo 4.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Sınıf Öğretmenleri Tarafından Sınıflarda Verilen Eğitim ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	69
Tablo 4.2.3. Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Sınıflarda Verilen Eğitim ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	74
Tablo 4.3.1. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimin Amacına İlişkin Görüşleri ile İlgili Bulgular	79
Tablo 4.4.1. Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Sınıftaki Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile ilgili Görüşlerine İlişkin Bulgular .	87
Tablo 4.5.1. Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Okul ve Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili A İlkokulu Görüşlerine İlişkin Bulgular	90
Tablo 4.6.1. Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	93
Tablo 4.6.2. Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	96
Tablo 4.6.3. Rehber Öğretmenlerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitiminde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	101
Tablo 4.6.4. Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	104
Tablo 4.6.5. Diğer Öğrenci Velilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitiminde Yaşanan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	108
Tablo 4.6.6. Suriyeli Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitiminde Yaşanan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	112
Tablo 4.7.1. Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Öneriler ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	115
Tablo 4.7.2. Rehber Öğretmenlerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusundaki Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	119
Tablo 4.7.3. Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusundaki Önerilere İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular	122

Tablo 4.7.4. Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimlerine İlişkin Önerileri ile İlgili Bulgular	128
Tablo 4.7.5. Diğer Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimleri Konusunda Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	132
Tablo 4.7.6. Suriyeli Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimleri Konusunda Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	135

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 2.1. Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler.....	13
Grafik 2.2. Suriyelilerin Kaldıkları Yerlere Göre Dağılımı.....	14

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1. Okullara Göre Öğrenci Sayısı	24
---	----

KISALTMALAR LİSTESİ

BMMYK	: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
GEM	: Geçici Eğitim Merkezi
GİGM	: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
IOM	: Uluslararası Göç Örgütü
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ORSAM	: Ortadoğu Araştırmaları Merkezi
PICTES	: Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
UMHD	: Uluslararası Mülteci Hakları Derneği
UNCHR	: Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü
UNICEF	: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
YUKK	: Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın; problem durumu, amacı, problem cümlesi, alt problemleri sayıtlara, sınırlılıklara ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Göç insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Dünyada her yedi kişiden biri göçmendir (Uluslararası Göç Örgütü [IOM], 2018). Türkiye, yer aldığı coğrafi konumu nedeniyle uluslararası göçler için kavşak noktasında yer almaktadır. Geniş kara ve deniz sınırına sahip konumundan ötürü her yıl çok sayıda göçmen, Türkiye üzerinden farklı ülkelere gitmek üzere giriş yapmakta ve sığınmacı konumuna düşmektedir. Türkiye'nin Asya ve Avrupa kavşağındaki konumu, kültürel çeşitliliği ve ekonomik fırsatları göçün pek çok şekli için bir kaynak, geçiş veya varış ülkesine dönüşmesine neden olmaktadır (Südaş ve Mutluer, 2008).

Türkiye'ye yönelik kitlesel göç hareketleri, Cumhuriyet öncesi dönemde başlamış, Cumhuriyet sonrasında günümüze kadarda devam etmiştir. Bunlara örnek olarak 1922-1938 yılları arasında Yunanistan'dan 384 bin kişi, 1923-1945 yılları arasında Balkanlar'dan 800 bin kişi, 1933-1945 yılları arasında Almanya'dan 800 kişi, 1988 yılında Halepçe katliamından sonra Irak'tan 51.542 kişi, 1989 yılında Bulgaristan'dan 345 bin kişi, 1991 yılında Birinci Körfez Savaşından sonra Irak'tan 467.489 kişi, 1992-1998 yılları arasında Bosna'dan 20 bin kişi, 1999 yılında Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında 17.746 kişi, 2001 yılında Makedonya'dan 10.500 kişi ülkemize gelmiştir (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, [GİGM], 2018-a). Suriye'de 2011 yılında başlayan iç savaş nedeni ile 2011-2018 yılları arasında 3.545.293 Suriyeli Türkiye'de geçici koruma kapsamına alınmıştır (GİGM, 2018-b).

UNHCR'nin (2017) 2016 Yıl Ortası Eğilimleri Raporu'na göre; 2016 yılının ilk yarısında 5 milyon insanın yerinden edildiği 2015 yılının aynı dönemine kıyasla üçte bir oranında azalmış olsa da, dünyadaki toplam yerinden edilen kişi sayısı artmaya devam etmiştir (Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü [UNHCR], 2017). UNHCR'nin

2016 raporuna göre çatışmalar devam ettiğinden yerinden edilen kişilerin evlerine geri dönme ihtimali ve umutları da azdır. Kamu Denetçiliği Kurumunun Türkiye’deki Suriyeliler Özel Raporunda (2018); Suriyelilerin vatanlarına dönebilmesi konusunda her türlü iç ve dış çabanın gösterilmesi kadar, kalıcılık ihtimallerinin de dikkate alınarak “uyum” politikalarının geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Bu nedenle Ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim sistemimize entegrasyonları ve eğitime kazandırılmaları önem arz etmektedir. Eğitimsiz bir neslin yetişmesi şüphesiz ki uzun vadede suç oranlarının artmasına sebep olabilecektir. Ayrıca eğitim sosyal uyumun çok önemli bir parçasıdır (Kamu Denetçiliği Kurumu,2018).

Türkiye’de Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri, Milli Eğitim Bakanlığı (2014), 2014/21 sayılı “Yabancılara Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri” konulu genelgesi doğrultusunda illerde İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Geçici Eğitim Merkezlerinde ve diğer okullarda yürütülmektedir.

Suriyeli sığınmacı çocuklara, Antalya İlinde farklı şekilde eğitim veren iki ilkokulda; verilen eğitim ve verilen eğitimde okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe öğreticileri, diğer veliler ile Suriyeli velilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin saptanması, çalışmanın problemi oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Antalya ili iki merkez ilçesinde Suriyeli sığınmacı öğrencilere farklı eğitim veren iki ilkokulda görev yapan okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri, Türkçe öğreticileri, diğer veliler ve Suriyeli velilerin görüşlerine dayalı olarak, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitim, eğitimin kapsamı ve eğitimlerinde yaşanan sorunların karşılaştırılmasının yapılması, ortak ve farklı yaşanan sorunları belirlemeyi amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu amaç doğrultusunda, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimlerinde okul yöneticisi, öğretmen ve veliler olarak karşılaştıkları sorunların saptanması, araştırmada elde edilen verilerin öncelikle eğitim yöneticileri ve eğitim sistemi ile ilgili kişi ve kurumlar için yararlı ve önemli bir çalışma olacağı ve tespit edilen sorunların

çözümüne ilişkin öneriler sağlayacağı, eğitimin temelini oluşturan ilkokullarda eğitim alan Suriyeli çocukların eğitiminin ve yaşanan sorunların ortaya konulması, ortaya çıkan sorunlar konusunda araştırmacıların ve yetkililerin dikkatinin çekilmesi, Suriyeli çocukların ve diğer çocukların eğitimlerinde farkındalık oluşturması beklenmektedir.

1.4. Alt Problemler

Yukarıda belirtilen problemi aydınlatmak amacıyla aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

- 1- Okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitim ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 2- Okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim uygulamaları ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 3- Okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların okulda eğitim almalarının amacı ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 4- Sınıf öğretmenlerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 5- Okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 6- Okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri, Türkçe öğreticileri, diğer velilerin ve Suriyeli velilerin Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 7- Okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri, Türkçe öğreticileri, diğer velilerin ve Suriyeli velilerin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerileri ile ilgili görüşleri nelerdir?

1.5. Araştırmanın Sayıtları

- 1- Gönüllülük esasına göre seçilen katılımcıların, görüşme sorularını ciddiyet ve samimiyetle cevapladığı,
- 2- Araştırmacı tarafından hazırlanan ve kapsam geçerliliği konu alanı uzmanlarınca kontrol edilen katılımcıların Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ve sorunlarına ilişkin görüşme sorularının amaca uygun olarak ölçmek istenileni ölçtüğü varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Antalya ili iki merkez ilçesinde Suriyeli öğrencisi bulunan A İlkokulunda görev yapan 2 okul yöneticisi, 2 rehber öğretmen, 5 sınıf öğretmeni, 3 Türkçe öğreticisi, 5 diğer veli ve 5 Suriyeli veli, Suriyeli öğrencisi bulunan B İlkokulunda görev yapan 3 okul yöneticisi, 1 rehber öğretmen, 5 sınıf öğretmeni, 1 Türkçe öğreticisi, 5 diğer veli ve 5 Suriyeli verdiği bilgiler ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Açık Okullar : Milli Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Ortaokulu/ Lisesi, Mesleki Açık Öğretim Lisesi, Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Lisesi. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2014/21 sayılı Genelge)

Sığınmacı: İlgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve mültecilik statüsüne ilişkin yaptıkları başvurunun sonucunu bekleyen kişiler (IOM, 2009).

Mülteci: Irkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan veya söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen her şahıs (Birleşmiş Milletler Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Sözleşme, md.1).

Geçici Koruma: Menşe ülkelerine dönemeyen üçüncü ülke kişilerinden kaynaklanan kitlesel bir akının meydana gelmesi ya da derhal meydana gelebilecek olması durumunda, özellikle söz konusu kişilerin ya da koruma gerektiren diğer kişilerin

yararına olarak, sığınma sisteminin etkin işleyişi üzerinde olumsuz etki yaratmadan sığınma sisteminin işletilememesi riski varsa, bu kişilere acil ve geçici koruma sağlamak amacıyla sağlanan istisnai özellikteki prosedür (IOM, 2009).

Türkçe Öğreticisi: Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi kapsamında Geçici Koruma altındaki Suriyeli öğrencilere eğitim kurumlarında Türkçe öğretmek için geçici süreli istihdam edilen eğitim personeli (Milli Eğitim Bakanlığı Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu Projesi [PICLES], 2016)

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Türkiye tarih boyunca birçok göçmene ev sahipliği yapmıştır. Bu bölümde göç kavramı, göç çeşitleri, yasal tanımlamalar ve yürürlükte bulunan yasal düzenlemeler, Türkiye'deki Suriyeliler ile ilgili veriler, Suriyeli sığınmacı öğrencilere ilişkin veriler ve Türkiye'de Suriyeli sığınmacı çocuklara ilişkin yürütülen faaliyetlere yer verilmiştir.

2.1. Göç

İnsanlığın başlangıcından itibaren göçler söz konusu olmuştur. Başlangıçta göçlerin, açlık, kıtlık, iklim koşulları, savaş gibi nedenler sebebiyle gerçekleştiği görülürken, günümüzde eğitim, kültür, siyasi, ekonomik, sanayi, çatışma, savaş gibi sebepler nedeniyle gerçekleştiği görülmektedir. Aşağıda göç kavramının literatürde yer alan bazı tanımlarına yer verilmiştir.

Uluslararası Göç Hukuku ve Göç Terimleri Sözlüğünde göç, “Bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde yer değiştirmesi” olarak tanımlanmıştır (Uluslararası Göç Örgütü [IOM], 2009). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü'nde ise göç: “ Ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” şeklinde tanımlamıştır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2006).

Toros (2008, s.9) göçü: “Kişilerin yaşamakta olduğu topraklardan, alıştıkları sosyal yapılarından, hâlihazırda sahip oldukları ekonomik imkânlardan kısacası toplumsal yaşamın birçok unsurundan uzaklaşarak veya uzaklaştırılarak yeni yaşam alanlarına kapı açmasıdır” şeklinde tanımlamıştır.

Mutluer'e (2003, s.9) göre göç: “Bir insanın yaşamının gelecekteki bir bölümünü geçirmek üzere, tamamen veya geçici bir süre için bir yerleşim yerinden (ülke, kent, kasaba, köy) bir başkasına yerleşmek amacıyla yer değiştirmesi” dir.

Sayın, Usanmaz ve Aslangiri'ye göre (2016) iç göç: Ülke sınırları içinde, bir bölgeden başka bir bölgeye, bir kentten başka bir kente, kırsaldan kente ya da kentten kırsala olmak üzere çeşitli yollarla, ülke nüfusunu değiştirmeden, bölgelerin ya da kentlerin nüfus yoğunluğunu değiştiren göçtür. Türkiye'de özellikle kırsal kesimden büyük şehirlere son yıllarda artan sayılarda nüfus akışı olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumunun [TÜİK] verilerine göre (2018) 2012 yılında il ve ilçe merkezlerinin nüfusu 58.448.431, belde ve köylerin nüfusu 17.178.953 iken 2017 yılında il ve ilçe merkezlerinin nüfusu 74.761.132, belde ve köylerin nüfusu 6.049.393 olmuştur (www.tuik.gov.tr ,01.09.2018).

Dış göç (Uluslararası göç): Kendi isteği veya zorunlu nedenlerden dolayı doğduğu yaşamını sürdürdüğü ülkeden başka bir ülkeye belirli süreli veya yerleşme amacıyla siyasi, savaş, dini baskı, eğitim, beyin göçü vb. nedenler ile gerçekleştirilen göçlerdir (Günay, Atılgan ve Serin, 2017).

Kocabıyık'a (2016, s.7) göre isteğe bağlı veya zorunlu uluslararası insan göçü tarihin her döneminde rastlanan ve günümüzde de devam ederek sosyal, kültürel ve ekonomik değişimlere neden olan yaygın bir olgudur. Savaş, sel, yangın ve deprem gibi felaketler, refah ve istihdam arayışı gibi ekonomik nedenler ile baskılardan kurtulma, düşünce ve fikir hürriyeti elde etme uğruna güvenli ve özgür bir ülke arayışı gibi siyasal nedenler geçmişte olduğu gibi günümüzde de nüfus hareketlerine ve göçlere neden olmaktadır.

2.2. Türkiye'de Cumhuriyet Sonrası Yaşanan Dış Göç Hareketleri

Türkiye'den özellikle 1960 yılı ve sonrasında, başta Batı Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkeye işçi göçleri gerçekleşmiştir. Türk işçilerin Batı Avrupa'ya göçü 1974 yılına kadar devam etmiştir. Bu tarihten itibaren, işgücü Kuzey Afrika, Orta Doğu ve Körfez ülkelerine, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından ise Rusya Federasyonu ve Orta Asya ülkelerine yönelmiştir. Günümüzde yurtdışında yaşayan Türk toplumunun önemli bir kısmı, buldukları ülkelerde sürekli olarak ikamet ederek, yaşadıkları ülkelerin vatandaşlığını da almıştır (Dışişleri Bakanlığı, 2018).

Türkiye, doğusunda ve güneyinde çatışma ve istikrarsızlıkların yaşandığı bazı Orta Doğu ve Asya ülkeleriyle, batısında refah düzeyi ve insan hakları standartları yüksek Avrupa ülkeleri arasında köprü konumunda bulunan bir ülkedir. Bu nedenle

tarih boyunca birçok göç hareketi ile karşı karşıya kalmıştır. Türkiye'ye yapılan Cumhuriyet döneminin en önemli ve ilk göç hareketi, 1923 yılında esasları belirlenen Türk – Yunan mübadelesi ile gerçekleşmiştir. Bu göç hareketiyle, anlaşma isminden de anlaşılacağı üzere karşılıklı gerçekleşmiştir. 1922-1938 yılları arasında Yunanistan'dan 384 bin kişi, Romanya'dan 1923 - 49 yılları arasında göçmen olarak 122.558 kişi gelmiştir. Daha sonra da 43.271 kişide serbest göçmen olarak gelmiş ve daha önce gelen yakınlarının yerleştiği yerlere yerleşmişlerdir (GİGM, 2018-a). Yugoslavya-Makedonya topraklarından 1923-1930 arasında "devamlı baskılar" nedeniyle Türkiye'ye göç edenlerin sayısı 350 bin kişidir (Solak, 1995).

Bulgaristan'dan gelen göçler, aynı zamanda kitlesel göç hareketini de içermesi açısından önemlidir. Cumhuriyet döneminde Anadolu'ya gerçekleşen büyük göç dalgası Bulgaristan'dan gelen göç hareketleridir. Bulgaristan'dan göçler aralıklarla 1989 yılına kadar sürmüş ve bu süre içinde yaklaşık 800 bin kişiye ulaşmıştır (GİGM,2018-a). 1949 yılında Komünist Çin'in kurulmasıyla, Türkiye 1950'den itibaren yoğunlaşan bir biçimde Doğu Türkistan'dan göç almıştır. (Güldeş, 2008). 1933-1945 yılları arasında Almanya'dan 800 kişi, 1988 yılında Irak'tan 51.542 kişi, , 1991 yılında Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'tan 467.489 kişi, 1999 yılında Kosova'dan 17.746 kişi, 2001 yılında Makedonya'dan 10.500 kişi, Suriye'den 2011- 2018 yılları arasında 3.552.303 kişi Türkiye'ye gelmiştir (GİGM, 2018-a).

TÜİK' in (2018) 31 Aralık tarihi esas alınarak ilk kez idari kayıtlardan elde edilen istatistikleri geliştirilmesi kapsamında mevcut kayıtlar üzerinde yaptığı analiz çalışmaları sonucunda (geçici koruma statüsünde olan yabancılar hariç); 2017 yılında yurt dışından Türkiye'ye 466 bin 333 kişi göç ettiği, Türkiye'ye göç edenlerin sayısı 2017 yılında bir önceki yıla göre %22,4 artarak 466 bin 333 kişi olduğuna ulaşılmıştır. Ayrıca analizde; Türkiye'ye 2017 yılında yurt dışından en çok göç alan illerin başta İstanbul olmak üzere, Ankara, Antalya, İzmir ve Bursa illeri olduğu, Türkiye'ye 2017 yılında gelen yabancı uyruklu nüfusun içerisinde ilk sırada %26,6'lık oranla Irak vatandaşlarının oluşturduğu, bunu sırasıyla; %10,4 ile Afganistan, %7,7 ile Suriye, %5,7 Azerbaycan ve %5,6 ile Türkmenistan izlediği sonucuna ulaşılmıştır (TÜİK, 2018).

Yukarıda elde edilen verilerde, yıllara göre Türkiye'ye yapılan uluslararası göç rakamları karşılaştırıldığında, 2011-2018 yılları arasında en fazla gerçekleştirilen

kitlesel göç akını Suriyelilerin oluşturduğu söylenebilir (Solak, 1995, GİGM, 2018-a, TÜİK, 2018).

2.3. Uluslararası ve Ulusal Hukuk Alanında Yabancılara İlişkin Düzenlemeler

Uluslararası hukuk alanında uluslararası koruma, bir göç olayı olmakla birlikte, taşıdığı özel nedenlerden dolayı diğer göç hareketlerinden ayrı olarak ele alınan bir insan hareketliliği olayıdır. Sosyal ve siyasal nedenlerin etkisi ile ortaya çıkan, dini, ahlaki, sosyal, ekonomik ve insani boyutu olan uluslararası koruma kavramı, geçmişten günümüze kadar dünya ve insanlık açısından önemini devam ettirmektedir (Canpolat ve Armer, 2012).

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca 10 Aralık 1948 yılında yayınlanan ve Türkiye'nin 1949 yılında kabul ettiği İnsan Hakları Beyannamesinin 14. maddesinde (UNICEF, 2018):

“Herkes zulüm karşısında başka memleketlerden mülteci olarak kabulü talep etmek ve memleketler tarafından mülteci muamelesi görmek hakkını haizdir” denilmektedir.

Sığınmacıların hukuki statüsüne ilişkin uluslararası düzenleme, Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair 1951 tarihli Birleşmiş Milletler Cenevre Sözleşmesi ve Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair 1967 tarihli Protokol'dür. Türkiye'nin de imzaladığı Cenevre Sözleşmesi'nin 1. Maddesinde:

Mülteci:

“1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle, yararlanmak istemeyen; yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışına bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen her şahsa uygulanacaktır” şeklinde belirtilmiştir (Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme, 1951)

Sözleşme ayrıca taraf devletlere uluslararası koruma sağlama yükümlülükleri

açısından “1 Ocak 1951’den önce Avrupa’da meydana gelen olaylar” ya da “1 Ocak 1951’den önce Avrupa’da veya başka bir yerde meydana gelen olaylar” ibarelerini sunarak “mülteci” kavramının içeriğine dair bir seçim imkânı sunmuştur. Türkiye de Sözleşmeyi imzalarken yaptığı deklarasyonda “1 Ocak 1951’den önce Avrupa’da meydana gelen olaylar” tanımını kabul ettiğini belirterek kavrama tarihi ve coğrafi açıdan sınırlama getirmiştir. 1967 yılında ise 1951 yılından sonra meydana gelen olaylar sonucunda da mültecilere koruma sağlanması gereği duyulduğundan, Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair 1967 Protokolü kabul edilmiş ve tarih sınırlaması protokole taraf ülkeler için kaldırılmıştır. Türkiye protokolü imzalamış, ancak protokolün 7. maddesinde yer alan “çekinceler ve duyurular” hükmünden istifade ederek coğrafi sınırlama ilkesini sürdürmeyi seçmiştir. Türkiye AB’ye uyum Ulusal Eylem Planı’nda coğrafi kısıtlamayı “bölgesinde edindiği zor tecrübeler”e bağlamıştır (İltica Göç Türkiye Ulusal Eylem Planı). Dolayısıyla hali hazırdaki göç konusu ile ilgili mevzuatta Avrupa Konseyi’ne üye olmayan ülkelerden gelenler “mülteci” olarak tanınmamaktadır. Türkiye bu durumdaki kişiler için “sığınmacı” kavramını 1994 Yönetmeliği ile birlikte iç hukuka sokmuş, böylece Avrupa dışından gelen kişiler için de Cenevre Sözleşmesi’nin getirdiği uluslararası koruma ve geri göndermeme hükümleri gibi mültecilerin korunmasına dair diğer yükümlülükleri sığınmacılar için de kabul etmiştir (Canpolat ve Arıner, 2012).

Yabancıların Türkiye’de buldukları sürece sahip oldukları hak ve yükümlülüklerini düzenleyen 5682 sayılı Pasaport Kanunu ile 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun, 1950 tarihli olup, güncel sorunlar ve gelişmeler karşısında yetersiz kaldığı, bunun yanında, uluslararası koruma alanında kanun düzeyinde temel bir düzenleme bulunmadığı, uygulamaların idarî düzenlemeler doğrultusunda yürütüldüğü gerekçesi (GİGM, 2018-c) ile İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 11.04.2013 tarih ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu yürürlüğe girmiştir. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 3. Kısım 1. bölümünde yer alan Uluslararası Koruma ve çeşitlerinin tanımlamalarında mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma yer almaktadır. Bu tanımlamalar şu şekildedir (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu [YUKK], 2013).

“Mülteci: Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden

dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında mülteci statüsü verilir” (Madde:61).

“Şartlı mülteci: Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında şartlı mülteci statüsü verilir. Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye’de kalmasına izin verilir” (Madde:62).

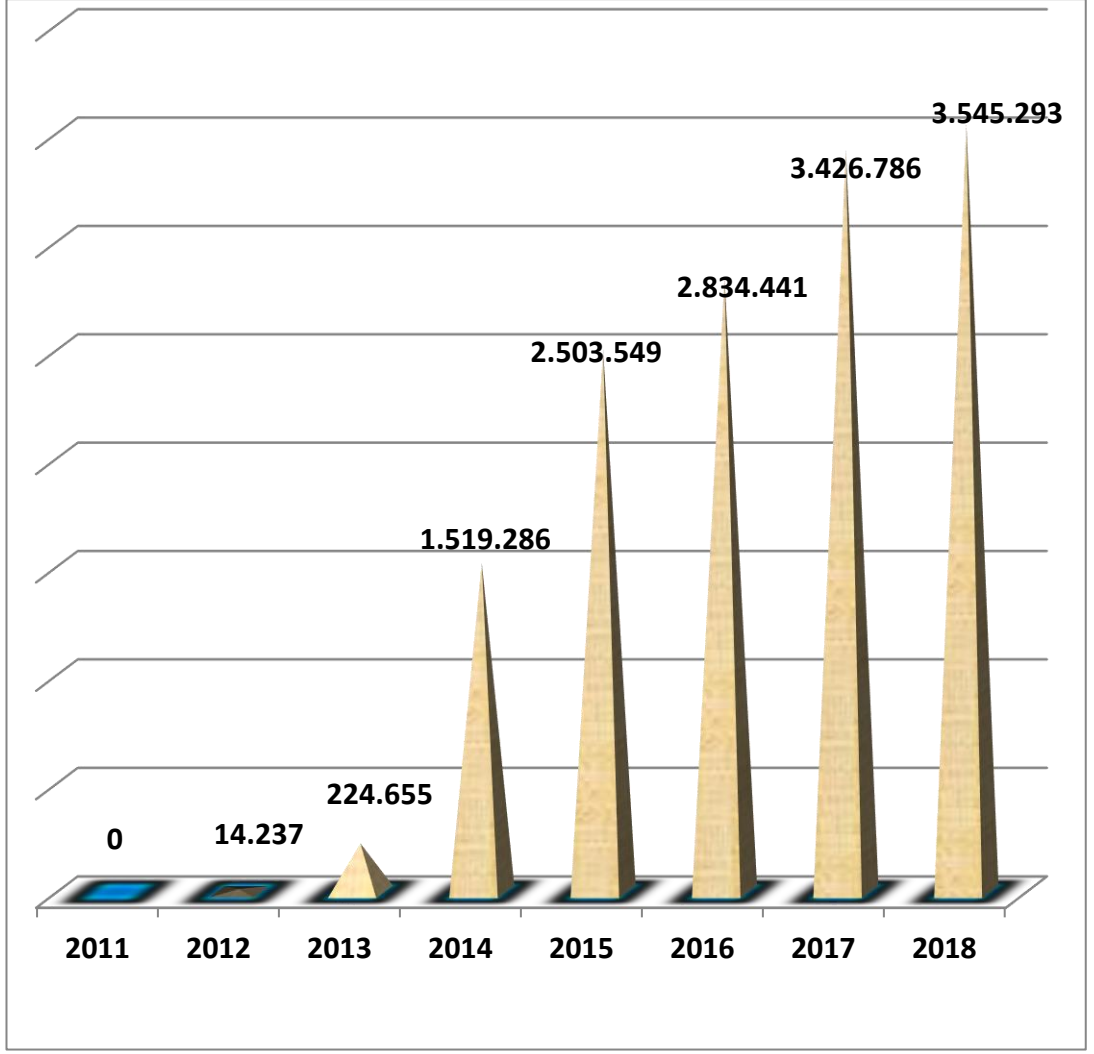
“İkincil koruma: Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak, olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında ikincil koruma statüsü verilir” (Madde:63).

11 Nisan 2014 tarihi itibarıyla tüm hükümleriyle birlikte yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 91 inci maddesi, geçici korumayı düzenlemektedir (YUKK, 2013). Buna göre, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanabilecek geçici korumayla ilgili tüm iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda hazırlanan 22/10/2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Geçici Koruma Yönetmeliği’yle, 28/04/2011 tarihinden itibaren Suriye Arap Cumhuriyetinde meydana gelen olaylar sebebiyle geçici koruma amacıyla Suriye Arap Cumhuriyetinden kitlesel veya bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşları ile vatansızlar ve mülteciler uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olsalar dahi geçici koruma altına alınmıştır. Türkiye, geçici korumanın açık sınır politikası ile ülke topraklarına kabul ve geri göndermeme ilkesi, gelen kişilerin temel ve acil ihtiyaçlarının karşılanması çerçevesinde Suriyelilere geçici koruma sağlamaktadır. Yönetmelik ile geçici korumanın kapsamı, bu kapsamda değerlendirilecek kişilerin hak ve yükümlülükleri, kayıt süreci, ülkede kalışlarına ilişkin belirleyici kriterler, kişilerin haklarına getirilebilecek kısıtlamalar gibi konular düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmelik özellikle Suriyelilerin hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. (Geçici Koruma Yönetmeliği, 2014). Türkiye’de bulunan kayıtlı Suriyeliler geçici koruma statüsündedir.

2.4. Türkiye'de Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyeliler ile İlgili Veriler

Suriye’de 2011 yılında başlayan iç savaş nedeniyle PEW araştırma şirketinin yayınladığı incelemeye göre; Suriye’de yaşanan iç savaş 13 milyon Suriye vatandaşının evini terk ettiği, 6 milyon kişinin ülke içinde yer değiştirdiği, 5 milyona yakın Suriyelinin komşu ülkelerde yaşadığı, 3 milyon 400 bininin Türkiye’de, 1 milyonunun Lübnan’da, 660 bininin Ürdün’de, 250 bininin Irak’ta, 150 binden çok mültecinin Kuzey Afrika ülkelerinde, 530 bininin Almanya’da, 110 bininin İsveç’te, 50 bininin Avusturya’da, 100 bininin Kuzey Amerika’da, 52 bininin Kanada’da, 21 bininin ABD’ye yerleştiği anlaşılmıştır (Uluslararası Mülteci Hakları Derneği [UMHD], 2018).

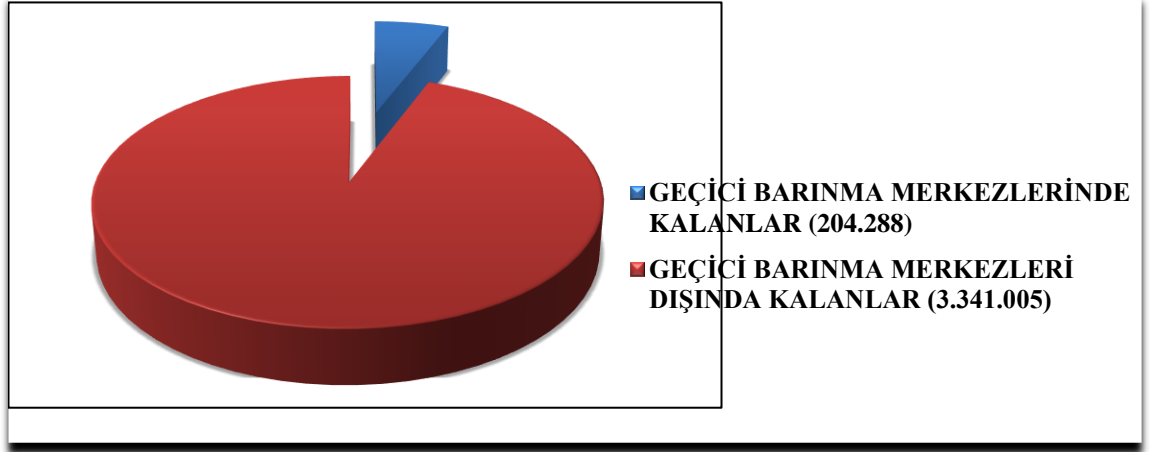

Grafik 2. 1. Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler

Kaynak: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (09.08.2018 tarihi itibari ile) (GİGM, 2018-b)

Türkiye'ye 2011 yılından itibaren gelen ve geçici koruma altına alınan Suriyelilerin sayısının yıllar itibariyle artarak 3.545.293 kişiye ulaştığı Grafik 2.1.'de görülmektedir.

Geçici koruma kapsamında ülkemizde bulunan Suriyeliler geçici barınma merkezleri ve merkezler dışındaki diğer illerde yaşamlarını sürdürmektedirler.

Grafik 2.2. Suriyelilerin Kaldıkları Yerlere Göre Dağılımı

Kaynak: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (09.08.2018 tarihi itibari ile) (GİGM, 2018-b)

Grafik 2.2.'de görüldüğü gibi geçici koruma altındaki Suriyelilerin yalnızca 204.288'i barınma merkezlerinde geri kalan 3.341.005'i barınma merkezleri dışında yaşamlarını sürdürmektedir.

Çukurova Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezinin (2016) Suriyeli Gençlerin Sorunları: Mevcut Durum ve Çözüm Önerileri konulu raporunda; Suriyelilerin kampta kalmak istememe nedenleri Adana Göç İdaresi yetkilisi tarafından şu şekilde dile getirilmiştir:

“Suriyeli vatandaşlar Türkiye’de barınma merkezlerinde kalmak istemiyor. Bunun nedenlerinden birisi kamplarda disiplin çok üst düzeyde. Çünkü kampların güvenliğinden AFAD ve Göç İdaresi müştereken sorumlu, bunun içine Kızılay’ı da dahil edebiliriz. Ayrıyeten kamplarda çalışma imkanları olmadığı için Suriyeliler buralarda kalmak istemiyorlar. Buna ilaveten izole bir yaşam tarzı, dışlanmışlık hissi Suriyelilerin kamplarda kalmak istememelerinin başlıca sebeplerindendir”.

Yukarıda ki açıklamalar değerlendirildiğinde Suriyelilerin neden kamp dışında diğer illerde yaşamlarını devam ettirdikleri anlaşılabilir.

Geçici barınma merkezleri dışında kalan Suriyelilerin illere göre dağılımları Tablo 2.1'de verilmiştir.

Tablo 2. 1.
Geçici Koruma Kapsamında Suriyelilerin İllere Göre Dağılımı

İL SIRA	İLLER	KAYIT EDİLEN	NÜFUS	İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ	İL SIRA	İLLER	KAYIT EDİLEN	NÜFUS	İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ
1	ADANA	222.232	2.216.475	% 10,03	42	KAHRAMANMARAŞ	76.240	1.127.623	% 6,76
2	ADIYAMAN	29.648	615.076	% 4,82	43	KARABÜK	653	244.453	% 0,27
3	AFYONKARAHİSAR	4.437	715.693	% 0,62	44	KARAMAN	639	246.672	% 0,26
4	AĞRI	912	536.285	% 0,17	45	KARS	147	287.654	% 0,05
5	AKSARAY	2.382	402.404	% 0,59	46	KASTAMONU	1.117	372.373	% 0,30
6	AMASYA	515	329.888	% 0,16	47	KAYSERİ	75.394	1.376.722	% 5,48
7	ANKARA	80.677	5.445.026	% 1,48	48	KIRIKKALE	1.233	278.749	% 0,44
8	ANTALYA	1.109	2.364.396	% 0,05	49	KIRKLARELİ	2.505	356.050	% 0,70
9	ARDAHAN	125	97.096	% 0,13	50	KIRŞEHİR	1.123	234.529	% 0,48
10	ARTVİN	42	166.143	% 0,03	51	KİLİS	130.264	136.319	% 95,56
11	AYDIN	10.290	1.080.839	% 0,95	52	KOCAELİ	49.436	1.883.270	% 2,63
12	BALIKESİR	3.702	1.204.824	% 0,31	53	KONYA	90.160	2.180.149	% 4,14
13	BARTIN	90	193.577	% 0,05	54	KÜTAHYA	687	572.256	% 0,12
14	BATMAN	21.463	585.252	% 3,67	55	MALATYA	26.937	786.676	% 3,42
15	BAYBURT	30	80.417	% 0,04	56	MANİSA	12.569	1.413.041	% 0,89
16	BİLECİK	536	221.693	% 0,24	57	MARDİN	92.031	809.719	% 11,37
17	BİNGÖL	881	273.354	% 0,32	58	MERSİN	208.523	1.793.931	% 11,62
18	BİTLİS	693	341.474	% 0,20	59	MUĞLA	13.555	938.751	% 1,44
19	BOLU	1.770	303.184	% 0,58	60	MUŞ	1.241	404.544	% 0,31
20	BURDUR	8.788	264.779	% 3,32	61	NEVŞEHİR	9.073	292.365	% 3,10
21	BURSA	152.541	2.936.803	% 5,19	62	NİĞDE	3.988	352.727	% 1,13
22	ÇANAKKALE	3.374	530.417	% 0,64	63	ORDU	633	742.341	% 0,09
23	ÇANKIRI	471	186.074	% 0,25	64	OSMANİYE	46.989	527.724	% 8,90
24	ÇORUM	2.299	528.422	% 0,44	65	RİZE	783	331.041	% 0,24
25	DENİZLİ	12.279	1.018.735	% 1,21	66	SAKARYA	14.297	990.214	% 1,44
26	DİYARBAKIR	33.066	1.699.901	% 1,95	67	SAMSUN	4.088	1.312.990	% 0,31
27	DÜZCE	1.357	377.610	% 0,36	68	SİİRT	3.587	324.394	% 1,11
28	EDİRNE	912	406.855	% 0,22	69	SİNOP	114	207.427	% 0,05
29	ELAZIĞ	11.967	583.671	% 2,05	70	SİVAS	3.742	621.301	% 0,60
30	ERZİNCAN	103	231.511	% 0,04	71	ŞANLIURFA	470.296	1.985.753	% 23,68
31	ERZURUM	1.014	760.476	% 0,13	72	ŞİRNAK	14.964	503.236	% 2,97
32	ESKİŞEHİR	3.421	860.620	% 0,40	73	TEKİRDAĞ	10.721	1.005.463	% 1,07
33	GAZİANTEP	391.928	2.005.515	% 19,54	74	TOKAT	983	602.086	% 0,16
34	GİRESUN	138	437.393	% 0,03	75	TRABZON	2.723	786.326	% 0,35
35	GÜMÜŞHANE	73	170.173	% 0,04	76	TUNCELİ	47	82.498	% 0,06
36	HAKKARİ	5.694	275.761	% 2,06	77	UŞAK	2.132	364.971	% 0,58
37	HATAY	442.071	1.575.226	% 28,06	78	VAN	1.891	1.106.891	% 0,17
38	IĞDIR	88	194.775	% 0,05	79	YALOVA	2.865	251.203	% 1,14
39	İSPARTA	7.222	433.830	% 1,66	80	YOZGAT	3.242	418.650	% 0,77
40	İSTANBUL	564.189	15.029.231	% 3,75	81	ZONGULDAK	410	596.892	% 0,07
41	İZMİR	138.742	4.279.677	% 3,24		TOPLAM	1.382.022	28.849.974	
	TOPLAM	2.163.271	51.960.551			GENEL TOPLAM	3.545.293	80.810.525	% 4,38

Kaynak: Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 09.08.2018 tarihli verileri (GİGM, 2018-b)

Tablo 2.1. incelendiğinde; Suriyelilerin il nüfusuna oranla en fazla oranda buldukları iller Kilis başta olmak üzere (% 95,6), Hatay (%28,06) ve Şanlıurfa'dır (%23,68).

Geçici koruma statüsü verilerek “Geçici Koruma Kimlik Belgesi” düzenlenen Suriyeliler, bu belge ile kayıt olunan illerde ikamet edilebilmekte, bu belge ile birlikte tahsis edilen yabancı kimlik numarası ile eğitime, sağlığa, istihdam piyasasına, sosyal yardımlara erişim, elektronik haberleşme, bankacılık vb. hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilme imkânına sahiptir (Türkiye Büyük Millet Meclisi [TBMM], 2018).

2.5. Göç ve Eğitim

Dış göç hareketlerine maruz kalmış ülkelerde göç olgusu iyi yönetildiğinde pozitif, yönetilemediğinde negatif etkilere yol açar. Günümüzde yaşanan hızlı kitlesel göç hareketleri etkisini ilk olarak eğitim alanında hissettirmektedir. Göçmenlerin; eğitime erişimi, eğitime devam edebilmeleri uyumları açısından önemlidir. Göçmenlerin göç ettikleri ülkenin dilini öğrenmesi, niteliklerinin artması, sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini sağlayacak bilgi ve beceriler kazanması, çocukların okullaşmaları, erken yaşlardan itibaren karşılıklı ve olumlu bir etkileşim içinde olmaları açısından gereklidir (Türkiye Büyük Millet Meclisi [TBMM] 2018). Çocuk, doğduğu anda ne ‘iyi’ ne de ‘kötü’ bir varlık olup yetişkinler gibi çevresiyle etkileşim hâlinde olan ve her an gelişen bir varlıktır. Onun iyi ya da kötü olmasını belirleyen yaşantıdır. Aile, çevre, ekonomik yapı, eğitim bu yaşantıların belirleyicilerini oluşturur (Güngör, 2013).

Bu nedenle göç alan ülkelerde, çocuğun gelecek yaşantısının belirleyicileri içinde bulunan eğitim önem arz etmektedir. Özellikle savaş ve çatışmalar sonucu göç gerçekleşmişse ve bu göç o ülke için kalıcı hale gelecekse genç nüfusun eğitimi, o ülkenin kamu düzeninin ve güvenliğinin geleceği açısından değerlendirilerek planlanmalıdır. Bilgili (1996) tarafından Doğu Anadolu’da göçe maruz bırakılan çocuklar ile ilgili yaptığı araştırmada eğitim-öğretim faaliyetlerine yeterince katılamayan göç ile gelen öğrencilerin, yeterli eğitimi alamadıkları takdirde farklı

asayiş olaylarına (cinayet, hırsızlık, gasp, uyuşturucu vb.) yöneldikleri tespitini yapmıştır (akt: Balkanlıoğlu, 2014).

Erkan ve Erdoğan'nun (2006) göç ve çocuk suçluluğu arasındaki ilişkiyi ele aldıkları araştırmalarında da, çocukların saldırgan davranış göstermelerinde ve suça yönelmesindeki en temel nedenin ailenin son yıllarda göç etmiş olmasından kaynaklandığı, göçün çocuklar üzerindeki olumsuz psikolojik etkilere yol açtığı sonucuna ulaşmışlardır. Göçün bu çocuklar üzerindeki etkilerini azaltmak için ülkenin eğitim sistemine entegrasyonları-uyumları sağlanmalıdır.

Tarhan'ın (2018) Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri tarafından, Üsküdar Üniversitesi ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu [UNICEF]'in katkılarıyla 1-2 Mart 2018 tarihleri arasında yapılan “Göç, Çocuk ve Sosyal Uyum Uluslararası Katılımlı Sempozyumu ve Çalıştayı”nın açılış konuşmasında;

“Afganistan’da El Kaide’nin çıktığı ortamın sosyopsikolojik nedenleri araştırıldığında Pakistan’a göç eden çocukların bilimsel eğitimden uzak tutulduğu, o dönemde Pakistan’a büyük bir göç yaşanıyor ve Pakistan’da o dönemde çocuklara din eğitimi vermek için okullar kuruluyor fakat okullar dünya gerçekliğinden kopuk okullar. Sadece dini bilgiler öğretiliyor derken radikal bilgiler öğretiliyor. Din bilimleri ile fen bilimleri aynı anda öğretilmiyor çocuklara sadece dini bilgiler öğretilirken çocuklar radikalleşiyor. Taliban hareketi böyle başlıyor. Bu nedenle Türkiye’deki göçmen çocukların içerisinde radikal hareketlerin çıkmaması için bu çocuklara doğru eğitim verilmesi lazım”.

Diyerek göçmen çocukların doğru ve güvenilir eğitim almalarının gerektiği düşüncesinin altını çizmiştir.

2.6. Türkiye’de Suriyeli Çocukların Eğitimine İlişkin Yasal Dayanaklar

Türkiye’nin 1995 yılında taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi gereğince; ülkesindeki Suriyeli çocuklara eğitim verme sorumluluğu bulunmaktadır. Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 2/1. maddesinde (UNICEF, 2018):

“Taraf Devletler, bu Sözleşme’de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana–babalarının veya yasal vasilerininin

sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler”

Türkiye'nin, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 22/1. maddesi gereğince de kendi topraklarında mülteci ya da sığınmacı olan tüm çocukların Sözleşme'de yer alan tüm haklardan faydalanması için gerekli önlemleri almak zorunluluğu vardır (UNICEF, 2018).

Anayasamızın 42. maddesinde de “kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz” ve “bu hakkın kapsamının kanunla tespit edileceği” hükümleriyle eğitim ve öğretim hakkı düzenlenmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982)

Geçici Koruma Yönetmeliğinin 28. maddesinde yabancıların eğitim faaliyetlerinin, geçici barınma merkezlerinin içinde ve dışında Millî Eğitim Bakanlığının kontrolünde ve sorumluluğunda yürütüldüğü, ilköğretim ve ortaöğretim çağındakilerin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin, Millî Eğitim Bakanlığının ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülmesi gerektiği belirtilmiştir (Geçici Koruma Yönetmeliği, 2014).

Milli Eğitim Bakanlığı, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu çerçevesinde ülkemizde bulunan yabancıların eğitim-öğretim hizmetlerinden yararlanmaları ve yararlandırılmaları konularında yaşanmakta olan sorunları gidermek ve yol göstermek amacıyla Yabancılar Yönelik Eğitim - Öğretim Hizmetleri konulu 2014/21 sayılı Genelgeyi yayınlamıştır (MEB, 2014). Öncelikle zorunlu eğitim çağındaki öğrenciler olmak üzere, yabancılar yönelik yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerini koordine etmek, eğitime erişimlerinin sağlamak, ilgili birimler ve kurumlar ile eş güdümlü içinde faaliyetleri yürütmek, acil durumlarda gerekli tedbirlere yönelik iş ve işlemleri yürütmek üzere, Bakanlık teşkilatında “Bakanlık Komisyonu”, İl Müdürlükleri bünyesinde de “İl Komisyonu” oluşturulmuştur.

2014/21 sayılı Genelgeye göre Bakanlık Komisyonu ve İl Komisyonunun görevleri aşağıda verilmiştir:

Bakanlık Komisyonunun Görevleri:

a) Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı her tür ve derecedeki eğitim kurumunda yürütülen eğitim faaliyetinden yabancıların yararlanmaları ve

yararlandırılmaları hususlarında yaşanan sorunlar ve tereddütlerin giderilmesi amacıyla çalışma yürütecektir.

b) Ülkemize kitlesel olarak akın eden yabancıların eğitim-öğretim ihtiyaçları ile ilgili durumu gösterir raporlar hazırlayacak; söz konusu durum ile ilgili çalışmalar yürüten ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve/veya uluslararası kuruluşlar (paydaşlar) ile koordinasyonu sağlayacaktır.

c) Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı her tür ve derecedeki eğitim kurumu ile kriz durumlarında geçici olarak oluşturulan merkezlerde, yabancılara yönelik olarak yürütülen eğitim çalışmaları ile ilgili gerekli izleme ve raporlama çalışmalarını yürütecektir.

d) Konuyla ilgili verilen diğer görevleri ilgili birimler ile eş güdüm içerisinde yürütecektir.

İl Komisyonu'nun Görevleri:

a) Yabancı öğrencilerin, genelgede yer alan kayıt kabullere ilişkin şartları taşımaları halinde, diploma ve öğrenim belgelerine dayalı olarak denkliklerini Milli Eğitim Bakanlığı Denklik Yönetmeliği ve Denklik İşlemleri Klavuzuna göre, belirleyerek öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonları aracılığı ile öğrenim görecekları eğitim kurumlarına yönlendirecektir.

b) 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda tanımlanan, ancak ikamet izni alamayan ve/veya yabancı kimlik numarası edinemeyen, ilgili kurumca yabancı tanıma belgesi verilmek suretiyle kayıt altında olan ve sınır dışı edilmeyenler de dahil olmak üzere, yabancı öğrencilerden öğrenim belgesi bulunmayanları, beyanlarına dayalı olarak mülakat, gerektiğinde yazılı veya sözlü sınav yoluyla ülkelerinde öğrenim gördükleri sınıf seviyesi üzerinden denkliğini belirleyerek öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonları aracılığı ile ilgili eğitim kurumlarına yönlendirecektir.

c) Kitlesel akın ile ülkemize gelen yabancılar için illerde barınma merkezi/merkezleri oluşturulması halinde, söz konusu merkezlerde ilgili paydaşlar ile iş birliği içerisinde, il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine bağlı olarak faaliyet yürütmek üzere geçici eğitim merkezi kurulması amacıyla gerekli tedbirleri alacaktır. Geçici eğitim merkezlerinde yürütülecek faaliyeti

koordine etmek için komisyona geçici olarak yeterli sayıda personel görevlendirilmesini sağlayacaktır. Personel görevlendirilmesi il milli eğitim müdürlüğü önerisi ve valilik onayı ile yapılacaktır.

ç) Kitlemel akından etkilenen illerde, barınma merkezleri dışında da ihtiyaç duyulması halinde ilgili diğer paydaşlar ile işbirliği içerisinde, il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine bağılı olarak faaliyet yürütmek üzere geçici eğitim merkezleri oluşturulmasını valilik oluruna sunacaktır.

d) Milli Eğitim Bakanlığı'na bağılı her tür ve derecedeki eğitim kurumu ile oluşturulan geçici eğitim merkezlerinde Türkçenin öğretilmesi, yaygın eğitim kurumları aracılığıyla mesleki beceri kazandırılması, sosyal ve kültürel içerikli kurslar düzenlenmesi ve kurs dışı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirleri alacaktır. İstenilmesi ve uygun ortamın bulunması halinde konuyla ilgili her türlü destekleyici eğitim öğretim çalışmalarının planlanması ve gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla, Bakanlık talimatları doğrultusunda paydaşlar ile işbirliği içerisinde çalışmalar yürütecektir.

e) Oluşturulan geçici eğitim merkezlerinde eğitim-öğretim faaliyetine gönüllü olarak destek olmak isteyen yabancıları, görevlendirilen eğitim koordinatörü ile birlikte değerlendirecek ve uygun bulunanların söz konusu merkezlerde eğitim koordinatörü denetiminde çalışmalara destek olmalarını sağlayacaktır.

f) Geçici eğitim merkezlerinin oluşturulmasına karar verilmesi halinde, ihtiyaç duyulan yerlerde kamu ve özel kurum ve kuruluşlarınca temin edilen binaların tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine bağılı olarak faaliyet yürütmek üzere tahsis edilmesi çalışmalarını yürütecektir.

g) Yabancı öğrencilere gerekli ders araç gereci ile burs ve yatılılık imkânlarının sağlanması için imkânlar ölçüsünde gerekli tedbirlerin alınması yönünde paydaşlarla işbirliği içerisinde çalışma yürütecektir.

ğ) Her eğitim ve öğretim yılı dönem başlarında olmak üzere yılda en az iki defa, bu tarihler dışında ise ihtiyaç duyuldukça toplanarak, il genelinde öğrenim gören yabancılarla ilgili değerlendirmeler yapacak ve alınan kararları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirecektir.

h) Bakanlık tarafından konuyla ilgili verilen diğer talimatları, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde yürütecektir.

Ayrıca, 2016 yılında ülkemizde gerçekleşen göç hareketlerinin eğitim ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak Göç ve Acil Durum Eğitim Daire Başkanlığı oluşturulmuştur.

Göç ve Acil Durum Eğitim Daire Başkanlığı'nın görevleri aşağıda verilmiştir.

- a) Göç ve acil durumlarda eğitime yönelik politikalar geliştirmek, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.
- b) Bakanlığa bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülen eğitim faaliyetlerine yönelik çalışmaları ilgili birimlerle koordineli yürütmek.
- c) Kriz durumlarında geçici olarak oluşturulan eğitim merkezlerinde yürütülen faaliyetleri planlama, izleme ve raporlama çalışmalarını yürütmek.
- d) Göç ve acil durumlarda eğitime yönelik öğretim programı ve materyalleri belirlemek ilgili birimlerle işbirliği içinde eğitime yönelik ihtiyaçları belirleyip temin edilmesini sağlamak.
- e) Göç ve acil durumlarda eğitim kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile işbirliğini yürütmek.
- f) Göç ve acil durumlarda ulusal ve uluslararası eğitim projelerinin ve destek programlarının koordinasyonunu sağlamak.
- g) Göç ve acil durumlarda Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı arasındaki eğitim koordinasyonunu sağlamak.

Suriyeli çocuklar Türkiye'de iki şekilde eğitimden yararlanmaktadırlar. Suriyeli çocuklar Türkiye'deki okullara ve Geçici Eğitim Merkezlerine (GEM) kayıt olabilirler. Kayıt usulleri Milli Eğitim Bakanlığının 2014/21 sayılı Genelgesi doğrultusunda İl Milli Eğitim Müdürlükleri bünyesindeki İl Eğitim Komisyonları tarafından belirlenir ve ilden ile değişiklik gösterebilir. Suriyeli veliler devlet okulu ya da GEM'e kayıt olmak için, varsa Suriye makamlarından aldıkları eğitim belgeleriyle birlikte ikamet ettikleri ildeki İl Milli Eğitim Müdürlüğüne ya da herhangi bir belge olmasa da ilgili kurumlara giderek başvuru yapabilirler (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2014).

Ayrıca Eğitim kurumlarında ve oluşturulan geçici eğitim merkezlerinde yürütülen eğitim ve öğretim faaliyeti ile ilgili her türlü iş ve işlemleri kayıt altına alacak

Yabancı Öğrenciler Bilgi İşletim Sistemi (YÖBİS) adı altında bir otomasyon sistemi kurulmuştur. Bu sistem üzerinden Bakanlığa bağlı kurumlarda, kamplarda ve şehirlerde oluşturulan geçici eğitim merkezlerine yabancı tanıtma belgesi bulunan öğrencilerin kayıtları yapılarak, eğitim merkezlerinde görev alan öğretmenlere ve öğrencilere yönelik her türlü veriler bu sistem üzerinden takip edilebilmektedir (MEB Bütçe Sunuşu, 2017, s. 98)

Suriyeli çocukların Türk Eğitim Sistemine entegrasyonunda Milli Eğitim Bakanlığının faaliyetlerini desteklemeyi amaçlayan Milli Eğitim Bakanlığı ile AB Türkiye Delegasyonu arasında “Türkiye’deki Mülteciler için Mali Yardım Programı” anlaşması (FRIT) çerçevesinde imzalanan sözleşme ile Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi” (PICTES) 03.10.2016 tarihinden itibaren yürütülmeye başlanmıştır (MEB, 2018). Proje kapsamında sınıf Öğretmeni, Türkçe Öğretmeni, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmeni ve Arapça Öğretmenleri görevlendirilmiştir. Sınıf, Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenleri, Suriyeli İlkokul- Ortaokul ve Lise çağındaki öğrencilere “Türkçe Öğretmek” amacıyla “Türkçe Öğreticisi” unvanıyla görev yaparken; Arapça Öğretmenleri Suriyeli aileler ve öğrencilerle ilgili tercümanlık hizmeti yapmalarının yanı sıra anadillerini unutmamaları gayesiyle Arapça eğitimi vermektedir. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmenleri de bu öğrencilerle ve aileleri ile ilgili PDR hizmetlerini yerine getirmektedir. Projede görev yapan tüm öğretmenler görev öncesi iki hafta süren eğitimlerle göreve hazırlanmış, zaman zaman dönem içinde hizmet içi eğitimler almışlardır. Ayrıca yabancılara Türkçe öğretimi hususunda, üniversitelerimiz öğretim görevlilerince de eğitime alınarak TÖMER sertifikası almaya hak kazanmışlardır. Türkçe öğreticisi ve Rehberlik Danışmanı olarak görevlendirilmek üzere geçici süreli eğitim personeli alınmıştır. Türkçe öğreticileri ve rehberlik danışmanları geçici eğitim merkezleri ve diğer okullarda görev yapmaktadırlar. Bu proje kapsamında Suriyeli çocuklara okullarında eğitim veren idari personellere, rehber öğretmenlere, sınıflarında Suriyeli sığınmacı çocuk bulunan öğretmenlere periyodik olarak hizmetiçi eğitimler düzenlenmiştir (www.kamuajans.com, 2018) .

Ayrıca Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği (UNHCR) tarafından 2017 yılında çocuklar için bir milyon Türkçe öğrenim kitapları ve yetişkin dil öğretiminde kullanılmak üzere 160.000 ders kitabını satın alarak Milli Eğitim bakanlığını

desteklediği bu desteğin, yetişkinler tarafından Türkçe dil öğrenimini desteklemeye odaklanarak 2018'de devam edeceği bildirilmiştir (UNCHR,2018).

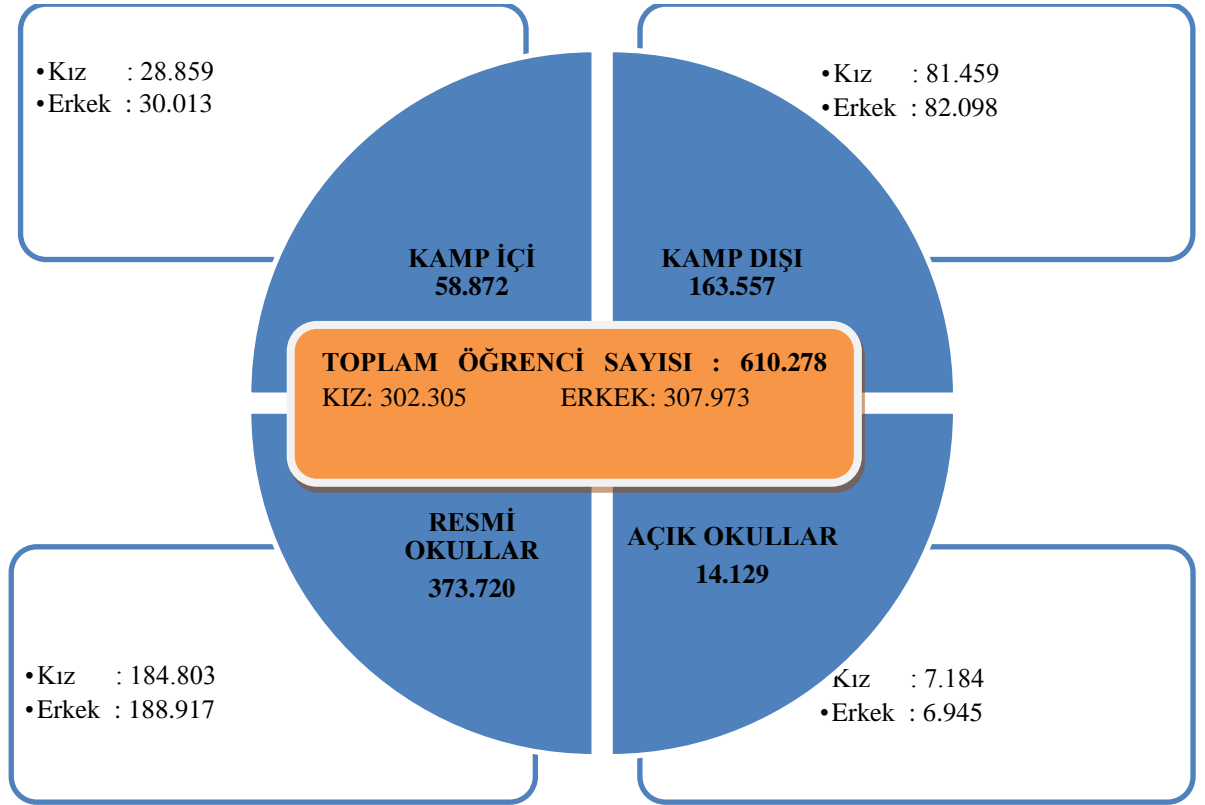
Tablo 2. 2.

Yıllara Göre Eğitime Erişimi Sağlanan Suriyeli Öğrenci Sayısı ve Okullaşma Oranları

Yıllar	Resmi Okul	Resmi Okula Kayıtlı Toplam Öğrenci Oranı	Geçici Eğitim Merkezi	Geçici Eğitim Merkezi Toplam Öğrenci Oranı	Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı	Çağ Nüfusu	Okullaşma Oranı
2014-2015	40.000	% 17,39	190.000	% 82,61	230.000	756.000	% 30
2015-2016	62.357	% 20,03	248.902	% 79,97	311.259	834.842	% 37
2016-2017	201.505	% 40,91	291.039	% 59,09	492.544	833.039	% 59
*2017-2018	387.849	% 63,55	222.429	% 36,45	610.278	976.200	% 62,52

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (Temmuz, 2018)

Tablo 2.2. yer alan veriler incelendiğinde; 2014-2015 eğitim öğretim yılında resmi okullarda eğitim alan Suriyeli sığınmacı öğrenci sayısının 40.000 iken 2017-2018 eğitim öğretim yılında 387.849 öğrenciye ulaştığı, resmi okullarda kayıtlı öğrenci oranının 2014-2015 eğitim öğretim yılında % 17,39 iken bu oranın 2017-2018 eğitim öğretim yılında % 63,55'e yükseldiği, Geçici Eğitim Merkezlerinde eğitim alan Suriyeli sığınmacı öğrenci sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılında 190.000 iken 2017-2018 eğitim öğretim yılında 222.429 öğrenciye ulaştığı, Geçici Eğitim Merkezlerinde eğitim alan toplam öğrenci oranının 2014-2015 eğitim öğretim yılında % 82,61 olduğu, 2017-2018 eğitim öğretim yılında bu oranın yıllar itibari ile azalarak % 36,45'e düştüğü, okullaşma oranlarının ise 2014-2015 eğitim öğretim yılında % 30 olduğu daha sonra da yıllara göre artarak % 62,52 olduğu görülmektedir.

Şekil 2. 1. Okullara Göre Öğrenci Sayısı

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (Temmuz, 2018)

Şekil 2.1. incelendiğinde, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Göç ve Acil Durum Eğitim Daire Başkanlığının internet sitesinde yayınlanan “Geçici Koruma Kapsamındaki Öğrencilerin Eğitim Hizmetleri” başlıklı Temmuz 2018 tarihli verilerinde: Kamp içinde 58.872, kamp dışında 163.557, resmi okullarda 333.913 Geçici Koruma altındaki Suriyeliler ve 39.807 Iraklı olmak üzere toplam 373.720 öğrenci ve açık okullarda 14.129 öğrenciye eğitim verildiği, toplam olarak 610.278 kitlesel göçle gelen öğrencinin eğitime erişimlerinin sağlandığı, kamp içi, kamp dışı ve resmi okullarda eğitim alan erkek öğrenci sayılarının kız öğrenci sayılarından daha fazla olduğu, ancak açık okullarda kız öğrenci sayılarının erkek öğrenci sayılarından fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2. 3.
Sınıf Seviyelerine Göre Okullaşma Sayı ve Oranları

SINIF	E-Okul Kayıtlı Öğrenci Sayısı	*Geçici Eğitim Merkezi	Toplam	Eğitim Kademelerine Göre	** Çağ Nüfusu Toplam	Oran
Okul Öncesi (5 yaş)	29.457	7.091	36.548	36.548	93.791	% 39,06
1. Sınıf (6 yaş)	99.491	14.114	113.605	374.304	92.358	% 106,75
2. Sınıf (7 yaş)	68.050	12.794	80.844		89.198	
3. Sınıf (8 yaş)	38.485	65.921	104.406		85.335	
4. Sınıf (9 yaş)	30.598	44.851	75.449		84.340	
5. Sınıf (10 yaş)	44.180	7.221	51.401	137.613	76.568	% 50,58
6. Sınıf (11 yaş)	20.516	14.267	34.783		67.721	
7. Sınıf (12 yaş)	10.967	17.790	28.757		64.486	
8. Sınıf (13 yaş)	7.402	15.270	22.672		64.044	
9. Sınıf (14 yaş)	14.124	2.554	16.678	61.813	61.434	% 23,93
10. Sınıf (15 yaş)	5.976	5.149	11.125		62.852	
11. Sınıf (16 yaş)	2.706	6.440	9.146		61.069	
12. Sınıf (17 yaş)	1.764	8.575	10.339		73.004	
Lise Hazırlık Sınıfı	4	41	45			
Destekleme Sınıfı	0	256	256			
Yetiştirme	0	95	95			
Açık Okullar	14.129	0	0			
Toplam Öğrenci Sayısı	387.849	222.429	610.278	610.278	976.200	% 62,52

Kaynak: (MEB, Temmuz, 2018) *08 Haziran-2018 YOBİS ve e-Okul verileri ** Eylül 2017 GİG verileri.

Tablo 2.3. incelendiğinde, Suriyeli sığınmacı çocukların, en fazla okullaşma oranının ilkokullarda % 106,75, ortaokullarda % 50,58, okul öncesi okullarda % 39,06 ve lise ve diğer okullardaki oranın ise % 23,93' olduğu görülmektedir. Tablodaki sonuçlar değerlendirildiğinde ilkokul ve ortaokuldan sonra eğitimdeki oranlar düşmektedir. Taştan ve Çelik'in (2017) yaptıkları araştırma sonucunda; çocukların okullaşmasının önündeki en büyük engelin geçim sıkıntısı ve ekonomik nedenler olduğu, 14-15 yaşlarından itibaren kızların evlendirildiği, ulaşım sorunu, kültür farklılığı nedeniyle çocukların okullara gitmedikleri ulaşımlardır. Bu sonuçta, Tablo

2.3.'de ilkokul dışındaki okullardaki okullaşma oranının neden düşük çıktığına örnek oluşturmaktadır.

2.7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde alanyazında çalışılan araştırma konusu ile ilgili yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Buz'un (2002) 20 Mart-20 Haziran 2001 tarihleri arasında Ankara, Konya, Karaman, Isparta ve Burdur' da yaşayan ve üçüncü bir ülkeye gitmeyi bekleyen 506 sığınmacı ile Türkiye'deki sığınmacıların farklı bir toplumda yaşadıkları sorunların neler olduğunu öğrenmek amacıyla yaptığı "*Türkiye'deki Sığınmacıların Üçüncü Bir Ülkeye Gidiş İçin Bekleme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar*" adlı araştırmasında; sığınmacı çocukların okulda karşılaştıkları sorunları; dil güçlüğü ile dersleri anlayamama, okulda arkadaşları ile iletişim kuramama, ayrımcılık yaşama ve kültürel farklılıklar olarak belirlemiştir. Ayrıca ailelerinin okul masraflarını karşılamakta zorlandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Polat'ın (2012) Muğla ili Fethiye ilçesindeki Özel Ata İlköğretim Okulu ve Ölüdeniz İlköğretim Okulunda görev yapan 8 sınıf öğretmeni ve 7 branş öğretmeni olmak üzere 15 öğretmen; bu okullarda öğrenim gören 22 yabancı uyruklu ilköğretim öğrencisi ve 11 öğrenci velisi ile yaptığı, Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu ilköğretim öğrencilerinin eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları sorunları, öğretmenlerin yabancı öğrencilerle ilgili karşılaştıkları sorunları, velilerin eğitim öğretim sürecinde çocuklarıyla ilgili karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlarla ilgili çözüm önerilerini sunmayı amaçladığı "*Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu İlköğretim Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri*" adlı araştırması sonucunda; öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili karşılaştıkları sorunların, aile, eğitim sistemi farkı, yaş, dil ve kültürel sorunlar olduğu, öğretmenler sorunların çözümüne yönelik ise; ebeveyn eğitimi, çok kültürlü eğitim, bireyselleştirilmiş program, oryantasyon, öğretmen öğrenci etkileşimi, özel okul, okul aile işbirliği, eğitim programında değişiklik ve Türk çocuk bakıcılığı gibi önerilerde buldukları, velilerin; eğitim sistemi, ders materyallerinin eksikliği, Türkçe öğretimi, ödev, sosyal etkinlik azlığı, rehberlik,

baskı, okula aile iletişimsizliği, mutsuzluk, akademik başarısızlık ve değerlendirme hatası gibi sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiştir. Veliler bu sorunların çözümü için; Türkçe öğretimi, okul aile iletişimi, eğitim sisteminde değişikliğe gidilmesi, sosyal etkinliklerin artırılması, rehberlik, akademik başarı ve olumlu davranışların takdiri gibi çözüm önerilerinde buldukları sonucuna ulaşmıştır.

Yiğit'in (2015) ülkemizde bulunan sığınmacı çocuklara yönelik eğitim uygulamalarını ve sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklenti ve çözüm önerilerini belirlemek amacıyla Kırşehir ve Nevşehir illeri merkez ilçelerindeki sığınmacı çocukların öğrenim gördüğü ortaokullarda yaptığı "*Uygulamalar ve Sorunlar Bağlamında Türkiye'de Sığınmacı Çocukların Eğitimi (Kırşehir ve Nevşehir Örneği*" adlı araştırması sonucunda ülkemizde kayıtlı olarak bulunan okul çağındaki sığınmacı çocukların eğitim hakkından yararlandığı ancak eğitim sürecinde dil, ırk ve inanç farklılığına bağlı gruplaşma, kültürel uyum, okula erişim, aile ilgisizliği, motivasyon eksikliği, derse ilgisizlik, ülkeden ayrı olma ve Türkçe bilmemekten dolayı başarısız olmaları, sığınmacılara yönelik öğretmen eğitimindeki yetersizlikler, bir eğitim politikasının ve programının olmayışı en önemli sorunlar olarak belirlenmiştir.

Er ve Bayındır'ın (2015) İlkokula giden mülteci çocuklara yönelik sınıf öğretmenlerinin pedagojik yaklaşımlarına ilişkin İzmir il merkezinde görev yapan 182 sınıf öğretmeni ile yaptıkları "*İlkokula Giden Mülteci Çocuklara Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Pedagojik Yaklaşımları*" adlı çalışmada; öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%74,7) mülteci çocukların eğitimlerine ilişkin herhangi bir eğitimleri olmadığı, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%83,0) mülteci çocukların eğitimlerini sorunsuz bir şekilde gerçekleştiremeyeceklerine inandıkları, İzmir ilinde ilkokula giden mülteci çocukların öğretmenlerinin bu konuda yetersiz olduğu sonucuna ulaştıklarıdır.

Akalın'ın (2016) İstanbul Küçükçekmece ve Avcılar ilçesinde bulunan geçici eğitim merkezlerinde görev yapan 100 öğretmenle yaptığı, "Türkiye'de yaşayan Suriyeli göçmen çocukların uyum sorunları ve çözüm önerilerinin" değerlendirildiği "*Türkiye'ye Gelen Suriyeli Göçmen Çocukların Eğitim Sorunları*" adlı çalışmada; öğrencilerin aileden kaynaklı sorunlarının genel olarak göçle gelip anne babası işsiz olanlarla, akranlarından yaşça büyük olup okula geç gönderilenlerin oluşturduğu,

öğrencilerin sınıflarda yaşadıkları sorunların büyük oranda; arkadaşlarıyla kavga ve geçimsizlik, derse ilgisizlik ve ekonomik sorunlar şeklinde belirlemiştir.

Şensin'in (2016) "Sınıf Öğretmenlerinin Suriye'den Göçle Gelen Öğrencilerin Eğitimlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesine" ilişkin Bursa ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı beş farklı okulda görev yapan sınıflarında Suriyeli öğrencisi bulunan öğretmenlerle yaptığı "*Sınıf Öğretmenlerinin Suriye'den Göçle Gelen Öğrencilerin Eğitimlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*" adlı araştırmasında; sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilerin eğitim sistemimize dâhil olmalarını sağlayan uygulamayla ilgili genel olarak olumsuz görüşlere sahip olduklarını ve öğretmenlerin bu süreçten duygusal olarak olumsuz etkilendiklerini Suriyeli öğrencilerin eğitiminde yaşanan sorunların genellikle bu öğrencilerin Türkçe bilmemelerinden kaynaklandığı ve savaşın da etkisiyle problemler davranışlar sergileyen Suriyeli öğrencilerin bu güçlükler nedeniyle akran ilişkilerinin de olumsuz etkilendiği, sınıf öğretmenlerinin uygulamada yaşanan güçlüklerle başa çıkmak için başta tercüman desteği olmak üzere pek çok desteğe daha ihtiyaç duydukları, sınıf öğretmenleri bu uygulamanın iyileştirilmesi için Suriyeli öğrencilerin ayrı eğitim ortamlarının olmasını, bu öğrencilere ve velilere zorunlu Türkçe kurslarının verilmesini, savaşın yıkıcı etkileri için bu öğrencilerin ve velilerinin psikolojik destek almalarını, öğretmenlerin kendilerine ise materyal desteğinin sağlanmasını önerdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Sakız'ın (2016) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki iki ilde bulunan okul kültürlerinin, göçmen çocukların eğitimde bütünleştirilmesi için ne derece hazır olduklarını okul müdürlerinin bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçladığı "*Göçmen Çocuklar ve Kültürleri: Bir Bütünleşme Önerisi*" adlı araştırmasında; okul yöneticilerinin göçmen çocuklara ayrıştırılmış ortamlarda eğitim verilmesini desteklediği ve kendi okullarında eğitim görmelerine dair olumsuz tutumlar beslediği, yapısal yetersizliklerin ve düşük toplumsal kabul düzeyinin göçmen çocukların eğitimine yönelik olumsuz tutumları önemli ölçüde etkilediği ve bütünleşik kültürlerinin oluşması için paydaşların psiko-sosyal ve yapısal anlamda desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Mercan ve Bütün'ün (2016) okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden sığınmacı çocukların uyum sağlama sürecinde karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amacıyla Samsun'un değişik yerlerinde görev yapan ve sınıfında Suriyeli öğrenci olan

altı okul öncesi öğretmeni ile yaptıkları “*Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Suriyeli Sığınmacı Çocukların Karşılaştıkları Sorunlar Hakkında Öğretmen Görüşleri*” adlı araştırmalarında; Suriyeli sığınmacı çocukların buldukları eğitim kurumlarına uyum sağlamakta ciddi güçlükler yaşadıkları, bütün katılımcıların birleştiği en önemli ortak noktanın çocukların Türkçe bilmemeleri nedeniyle ciddi sorunlar yaşadıkları, çocuklar Türkçe bilmedikleri için hem öğretmenleri ile hem de akranları ile iletişim kuramadıkları, bu nedenle de sosyalleşemedikleri ve grubun dışında kaldıkları, çocukların ülkemize tam olarak yerleşemedikleri ve sığınmacı konumunda oldukları için beslenme, barınma, temizlik gibi temel ihtiyaçlar noktasında sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Emin'in (2016) Şanlıurfa Akçakale çadır kenti, Harran konteyner kentindeki eğitim merkezi müdürleri, öğretmenleri, Şanlıurfa ve Ankara illerinde kamp dışında bulunan birer geçici eğitim merkezinde görev yapan 4 okul müdürü ve 10 öğretmenle Türkiye'de Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin yaşanan sorunlar ile ilgili yaptığı “*Türkiye'deki Suriyeli Çocukların Eğitimi Temel Eğitim Politikaları*” adlı araştırmasında; yaşanan sorunların, Suriyeli çocuklar için Türkçe öğretim materyalleri eksikliği, Türkçenin öğrenilmemesinin Suriyelilerin uyumunu geciktirmesi, dil sorunu, öğretmen sorunu ve eğitime erişim ve katılım eksikliği olduğu sonucuna ulaşmıştır .

Özer, Komşuoğlu ve Ateşok'un (2016) yürütülmüş olan proje bulgularından hareketle Türkiye'de, Suriyeli çocukların eğitimi ile ilgili kamu politikaları sürecindeki sorunları ve çözüm önerilerine ilişkin yaptıkları “*Türkiye'deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri*” adlı çalışmalarında; Dil engeli sadece Suriyeli öğrenciler için değil, sınıftaki diğer öğrenciler ve öğretmenler için de ciddi sorun olduğu, öğretmenlerin özel mesleki eğitim ile desteklenmeyen ve müfredat yoğunluğundan dolayı Türkçe okuma yazma sıkıntısı kaynaklı öğrenme güçlüğü çeken ve özel ilgi gerektiren bu öğrencilere yeterince yardım edememenin yarattığı yetersizlik hissiyatı yaşadıkları, Devlet okullarında Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin kalitesini belirleyen en önemli unsurlardan olan öğretmenlerin ve idarecilerin destek ihtiyaçlarının olduğu, dil engeli ile alakalı başka bir sorunun da sınıfa yerleştirmede yaşandığı, sınıfa yerleştirme ölçütlerinde ilçeler ve okullar arasında farklılıklar bulunduğu, sınıfa yerleştirmede öğrencinin yaşı, Türkçe okuma yazma düzeyi ve bilgi seviyesi gibi farklı ölçütlerden özellikle yaşın öne çıktığı görülmüştür.

Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş'ın (2016) Denizli ilinde yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu okullarda öğretmen ve yöneticilerin karşılaştıkları sorunları, sorunlara bulunan çözümler ve sorunlara yönelik çözüm önerilerini ortaya çıkarmayı amaçladıkları *“İlkokullarda Yabancı Uyruklu Öğrencilerle Karşılaşılan Sorunlar”* adlı araştırmada; öğretmen ve yöneticilerin karşılaştıkları sorunların; dil sorunu, Suriyeli öğrencilerin saldırgan davranışlar sergilemeleri ve şiddet eğiliminde olmalarından dolayı sorun yaşadıkları, velileri ile iletişim, öğrencilerin dersleriyle ilgilenmeme, ödev takibi yapmamalarından kaynaklı sıkıntı yaşadıkları , ödev yapmama, ders materyalini getirmeme, derse ilgisiz olma, sorumluluktan kaçma, devamsızlık gibi sorunlar yaşadıkları, bu öğrencilerin, kitap, kırtasiye, beslenme gibi ihtiyaçlarının karşılanmasında sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Beyazova Seçer'in (2017) Suriyeli ebeveynlerin çocuklarının kültürel sermayeye erişimi için gösterdikleri çabaya dair farkındalık yaratma amacıyla yaptığı *“Sığınmanın Ötesinde Eğitim Arayışı: İstanbul'daki Suriyeli Ebeveynlerin Çocuklarının Eğitimine Dair Görüşlerinin Analizi”* adlı araştırmada; Suriyeli mülteci ailelerin karşılaştıkları kısıtlılıklara karşılık harekete geçirebilecekleri kaynakların oldukça sınırlı olduğu ve Türkçe bilmemekten kaynaklı dil engeli oluşturulabilecek tüm stratejilerin önünü ortak kesen bir engel niteliğinde olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Akay, Hamamcı ve Kurt'un (2017), Suriyeli öğrencilerle çalışan, Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkâmil ilçelerinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı merkezi okulların farklı düzeylerinde görev yapan, yaşları 23-52 arasında değişen 32 psikolojik danışmanların yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin uyguladıkları çözüm yollarının incelenmesini amaçladıkları *“Suriyeli Öğrencilerle Çalışan Psikolojik Danışmanların Yaşadıkları Sorunlar ve Bu Sorunlara İlişkin Uyguladıkları Çözüm Yollarının İncelenmesi”* adlı araştırmada; psikolojik danışmanların yarısından fazlası, Suriyeli öğrencilerin buldukları okula uyum sağlamakta ciddi sorunlar yaşadıklarını, karşılaşılan sorunlardan en önemlisinin dil problemi olduğu, dil probleminin Suriyeli öğrencilerin bulunduğu okula uyum sağlamada zorluklar yaşamasına, kendilerini ifade ederken şiddete başvurmalarına, akademik başarıda yetersizliğe, kendi kültüründen arkadaşlarıyla gruplaşmalarına yol açtığı, katılımcıların, çözüm önerisi olarak çoğu soruna temel oluşturan dil probleminin çözülmesi ve psikolojik danışmanlara uygulamaya dönük travma eğitiminin verilmesi gerektiğini vurguladıkları sonucuna ulaşmıştır.

Taştan ve Çelik'in (2017) 9 ilde okullaşmamış çocuklar ve ebeveynleri, okullaşmış çocuklar ve ebeveynleri, Geçici Eğitim Merkezlerinde çalışan Türk koordinatörler, Suriyeli öğretmenler ve öğrenciler, devlet okullarındaki Türk ve Suriyeli öğrenciler, okul yöneticileri ve öğretmenler ile il/ilçe yöneticileri ve Suriyeli çocukların eğitimi ile ilgilenen ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleri ile odak grup görüşmeler ve derinlemesine mülakatlar yaptıkları "*Türkiye'de Suriyeli Çocukların Eğitimi, Güçlükler ve Öneriler*" adlı araştırmada; Suriyeliler arasında hareketliliğin fazla olması nedeniyle devamsızlığın yüksek olduğu, zayıf Türkçe ile veya hiç Türkçe bilmeden karma sınıflara konulan Suriyeli öğrenciler iki farklı öğrenme kulvarında eş zamanlı olarak ilerlemek zorunda kaldıkları, bir yandan Türkçe öğrenirken diğer yandan Türkçe müfredatla hazırlanmış olan hayat bilgisi, matematik, fizik, tarih gibi ders içeriklerini öğrenmek zorunda kaldıkları, "Suriyeli öğrenci Türk çocuklarla aynı sınıf atmosferinde kaldığında Türkçeyi zaten öğrenir" varsayımının 5. ve 9. sınıflar için sahada büyük oranda işlemediğinin gözlemlendiği,. Türk öğretmenlerle yapılan odak grup görüşmelerinde, 2 yıl boyunca Türk öğrencilerle aynı ortamda bulunduğu halde hemen hemen hiç Türkçe öğrenmeyen Suriyeli öğrencilerin olduğu, Türkiye'ye ilk geldiklerinde çeşitli nedenlerle okula kaydolmayan, 2-3 yıl gelir getirici faaliyetlerde bulduktan sonra bu süre zarfında Türkçe öğrenerek okula başlayan çocukların kendilerine güvenlerinin, okul idaresiyle iletişimlerinin ve okula uyumlarının göreceli olarak daha iyi olduğu, ulaşımın ekonomik sorunlar ile birlikte okullaşmayı en çok etkileyen husus olduğu, öğrencilerin ve velilerin sınıfta Suriyeli istemedikleri, sınıfta Suriyeli öğrencinin bulunmasının, sınıftaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kalitesini düşürdüğüne dair inanç, bu isteksizliğin oluşmasında önemli bir rol oynadığı, Suriyeliler, belediye hizmetlerinin düşük olduğu, alt yapıların zayıf olduğu mahallelerde, kimi zaman elektrik ve sudan yoksun bir şekilde barınmaya çalıştıkları, su bulamadıkları için kişisel bakım ve hijyenden uzak kalan, hatta bitlenen ve bu nedenle de öğrenci ve velilerin baskısıyla okuldan uzak kalan Suriyeli çocukların olduğu, müfredat konusunda ve sınıf ortamında olduğu gibi, idari konularda da öğrenci, veli ve okul yöneticileri arasındaki en büyük engelin dil olduğu, Türkçe bilen öğrencilerin okula aidiyet hislerinin daha kuvvetli olduğu, kendine güven duygularının daha gelişmiş olduğu, velilerin veli toplantılarına ya hiç katılmadıkları ya da katılmaları halinde hiçbir şey anlamadan, iletişim kurmadan toplantı sonuna kadar oturdukları, Suriyeli öğrencilerin, özellikle devlet okullarında, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine çok büyük ihtiyaç duydukları, Suriyeli öğrencilerin derse

katılmama ve ödev yapmama gibi sorunları olduğu, sınıf içi uygulamalarda öğrencilerin odaklanma sorunu yaşamalarının neden, farklı yaş gruplarının aynı sınıfta olması sonucuna ulaşılmıştır.

Gülüm ve Akçalı'nın (2017) Balıkesir ilinde yer alan ilkokul ve ortaokullar da okuyan mülteci ve sığınmacı çocuklarının yaşadıkları eğitim sorunlarını tespit etmeyi ve çözüm önerileri sunmayı amaçladıkları “*Balıkesir’deki Mülteci Çocukların Eğitim Sorunları*” adlı araştırma sonucunda; mülteci öğrencilerin yaşadıkları problemlerin en başında dil problemi, uyum problemi ve derse adapte olma problemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Erdem'in (2017) Afyonkarahisar ili merkezinde mültecilerin yoğunlukla yaşadığı iki mahalledeki iki ilkokulda mülteci öğrencilerin bulunduğu sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunları ve öğretmenlerin bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini belirlemek amacıyla yaptığı “*Sınıfta Mülteci Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Yaşadıkları Öğretimsel Sorunlar ve Çözüme Dair Önerileri*” adlı çalışmada; öğretim sürecinde temel sorunu dil sorunu olduğu, katılımcı öğretmenlerin bu öğrenciler için materyal gereksinimleri olduğu, öğretmenlerin kullandıkları öğretim stratejilerinde dil sorununu gösterim tekniği ya da görseller kullanarak aşmaya çalıştıkları, öğretmenlerin öğretim içeriğinin analizi, öğretme stratejiler, ders araç ve gereçleri gibi alanlarda mülteci öğrencilere dönük olarak mesleki gelişim bulunduğu, ayrıca ilkokul öğretmenlerinin aileye ve çocuğa yönelik dil eğitiminin verilmesi, oryantasyon programının verilmesi, tek okul-tek sınıf uygulaması, gibi öneriler getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Aykırı'nın (2017) Mardin merkez ilçesine bağlı ilkokullarda, sınıflarında Suriyeli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilerin eğitimlerinde karşılaştıkları durumlara ilişkin görüşlerini belirlemek amacı ile yaptığı “*Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Suriyeli Öğrencilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşleri*” adlı çalışmada; sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun Suriyeli öğrencilerin eğitimine yönelik herhangi bir eğitim almadıkları ancak almak istedikleri, Suriyelilerin eğitimleri konusunda velilerin ilgisizliğine bağlı olarak velilerle iletişim gerçekleşmediği, ortak problemin dil problemi olduğu, Öğretmenlerin tamamının herhangi bir kuruluştan destek almadığı ve iletişim ve bilgilendirme konusunda destek almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Kultaş'ın (2017) Türkiye'ye göç etmiş ve halen Van ilinde yaşamlarını sürdüren eğitim çağındaki Suriyeli mültecilerin yaşadıkları eğitim sorunlarını açığa çıkararak çözüm önerileri geliştirmek amacıyla yaptığı “*Türkiye’de Bulunan Eğitim Çağındaki Suriyeli Mültecilerin Eğitim Sorunu (Van İli Örneği)*” adlı araştırmasında; Suriyeli ailelerin genel olarak barınma, beslenme, dil sorunu ve uyum sorunu yaşadıkları, bu sorunların çocuklarının eğitimini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Levent ve Çayak'ın (2017) İstanbul ili Pendik ve Zeytinburnu ilçelerinde farklı derecelerdeki okullarda görev yapan 30 okul yöneticisi ile yaptıkları, Türkiye’deki Suriyeli öğrencilerin eğitimine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesini amaçladıkları “*Türkiye’deki Suriyeli Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Okul Yöneticilerinin Görüşleri*” adlı çalışmada; okul yöneticilerinin tamamına yakını, Suriyeli öğrencilerle ilgili olarak gerek kayıt sürecinde gerekse eğitim ve öğretimde en fazla iletişim problemleri yaşadıkları, ayrıca Suriyeli öğrencilerin eğitimine ilişkin olarak okul yöneticilerinin bu öğrencilere ayrı okul veya okullarda ayrı sınıfların tahsis edilmesi, onlarla daha rahat iletişim kurabilecek dillerinden anlayan ve istekli öğretmenlerin bu öğrencilerin eğitiminde görevlendirilmesini önerdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Öngeren, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017) Kayseri, Niğde ve Mersin il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı üç ilkokulda öğretmenlik yapan ve sınıfında göçmen çocuklar bulunan 28 sınıf öğretmeni ile yaptıkları ve eğitim kurumlarına devam eden göçmen çocukların yaşadıkları uyum problemlerinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesini amaçladıkları “*Göçmen Çocukların Yaşadıkları Uyum Problemlerinin Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi*” adlı çalışmada; Öğretmenlerin göçmen çocuklarda en çok gözlemledikleri uyum problemleri dil ve iletişim problemleri, gerginlik-şiddet-stres, diğer öğrencilerle anlaşamama ve dışlanma, kültür farklılığı, yalnız ve içe kapanık olma, temizlik-düzen yetersizliği, aile problemi, eğitim ve öğretime önem vermeme, kendi aralarında gruplaşma olduğu, çocukların Türkçe bilmedikleri için hem öğretmenleri ile hem de akranları ile iletişim kuramadıkları, bu nedenle de sosyalleşemedikleri ve grubun dışında kaldıkları, çocukların beslenme, barınma, temizlik gibi temel ihtiyaçlar noktasında sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Bulut, Soysal ve Gülçiçek'in (2018), Ankara, Bursa ve Muğla illerinde görev yapan, sınıflarında Suriyeli sığınmacı öğrenciler bulunan 14 sınıf öğretmeni ile yaptıkları ve anadili Türkçe olmayan sığınmacı çocuklarla Türkçe derslerini yürüten sınıf öğretmenlerinin süreçte karşılaştıkları durumları betimlemeyi amaçladıkları "*Suriyeli Öğrencilerin Türkçe Öğretmeni Olmak: Suriyeli Öğrencilerin Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar*" adlı araştırmada; özellikle Türkçe derslerinde öğretmenlerin, anadili Türkçe olmayan sığınmacı çocuklara, diğer çocuklarla aynı eğitim programını uyguladıkları; yabancı öğrencilerin dil sorunlarına nasıl çözüm getireceklerini bilmedikleri ve yabancılara Türkçe öğretimi konusunda herhangi bir eğitim sürecinden geçmedikleri için büyük sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Reed, Fazel, Jones, Panter-Brick, Stein'in (2012) yaptıkları "*Yüksek Gelirli Ülkelere Göç Eden Zorla Yerinden Edilen Çocuk Ve Ergenlerde Ruh Sağlığı İçin Bireysel, Aile, Toplum ve Toplumsal Risk ve Koruyucu Etkenler*" adlı araştırmada; Şiddete maruz kalmanın temel bir risk faktörü olduğu, ev sahibi ülkede istikrarlı yerleşimin ve sosyal desteğin çocuğun psikolojik durumunu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Jabbar ve Zaza'nın (2014) Suriye'deki çatışmaların Suriyeli çocuklar üzerindeki etkisi ile ilgili Ürdün'deki Zaatarı mülteci kampında yaptıkları "*Ürdün'deki Zaatarı Kampındaki Kadın Mültecilere Yönelik Bir Mesleki Eğitim Programının Değerlendirilmesi: Kadınların Güçlendirilmesi: Bir Yolculuk Değil, Bir Çıkış*" adlı araştırmasında; Çocukların kendileri ve birçoğunun aile üyelerinin oldukça korkunç olaylar yaşadıkları. Bu olaylardan kızların ve erkeklerin etkilenmesinde bir farklılık bulunmadığı, yaşı büyük olan çocukların yaşı küçük olanlara göre daha çok etkilendikleri, bu çocuklara rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi gerektiği, bu konuda verilen hizmetlerin yeterli olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Sarah Dryden-Peterson'un (2016) Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, ilk iltica yapılan 14 ülkedeki görüşmeler ve dört ülkede etnografik saha çalışması ve görüşmelerden elde edilen verilerden oluşan "*İlk İltica Ülkelerinde Mülteci Eğitimi: Yeniden Yerleşim Öncesi Deneyimlerin Kara Kutusunu Açma*" adlı araştırmada; ilk sığınmacı ülkelerde mültecilerin eğitiminde dil engelleri, öğretmen

merkezli pedagoji ve okul ortamlarındaki ayrımcılıklarla karşılaştıkları sonucuna ulaşmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, sığınmacı Suriyeli çocuklara yönelik eğitim uygulamalarını ve sorunlarını tespit etmeye, konuya ilişkin beklentileri ve çözüm önerilerini belirlemeye yönelik bir araştırmadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim (fenomenoloji) modeli kullanılmıştır.

Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak ifade edilmektedir. Nitel araştırma yöntemi olan olgubilim (fenomenoloji), farkında olduğumuz ama derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Günlük yaşamımızda ise bu olgularla çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu, olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmemektedir. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada; amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan tipik durum örneklemesine göre belirlenen Antalya ili iki merkez ilçesinde, Suriyeli sığınmacı çocuklara eğitim veren A İlkokulunda görev yapan 2 okul yöneticisi, 5 sınıf öğretmeni, 2 rehber öğretmen, Suriyeli Çocukların Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PICLES) kapsamında okulda görevlendirilen 3 Türkçe öğreticisi, 5 diğer veli, 5 Suriyeli veli ile B İlkokulunda görev yapan 3 okul yöneticisi, 5 sınıf öğretmeni, 1

rehber öğretmen, 1 Türkçe öğreticisi, 5 diğer veli ve 5 Suriyeli veli çalışma grubunu oluşturmuştur. Patton'a göre (1987) amaçlı örnekleme yöntemleri zengin bilgiye sahip durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Amaçlı örnekleme yöntemleri pek çok durumda, olgu ve olayların tespit edilip açıklanmasında yararlı olur.

Amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme ise yeni bir uygulamayı tanıtmak isteniyorsa, bu uygulamanın yapıldığı bir dizi durum arasından birini saptayarak, konu, uygulama veya yenilik konusunda yeterli bilgi sahibi olmayanları bilgilendirmektir (Yıldırım ve Şimşek 2008). Araştırmaya katılanların soruları içtenlikle cevaplandırmaları için görev yaptıkları okul isimleri ve araştırmaya katılanların isimleri belirtilmeyip kodlanarak araştırmacı tarafından saklı tutulmuştur. Her iki okulda farklı uygulamalar olmasından dolayı, Araştırmanın yapıldığı okullar A ve B İlkokulu olarak kodlanmıştır. A İlkokulu için, A.YNT, A.SNF, A.RHB, A.TRK, A.DV ve A.SV, B İlkokulu için B.YNT, B.SNF, B.RHB, B.TRK, B.DV ve B.SV kodlamaları kullanılmıştır.

Tablo 3. 1.
Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Demografik Özellikleri

No	Kod	Cinsiyet	Okul Yöneticiliğinde Hizmet Süresi	Okulda Hizmet Süresi
1	A.YNT1	Erkek	9 Yıl	3 Yıl
2	A.YNT2	Erkek	6 Yıl	2 Yıl
3	B.YNT1	Erkek	4 Yıl	1,5 Yıl
4	B.YNT2	Kadın	1,5 Yıl	1,5 Yıl
5	B.YNT3	Erkek	14 Yıl	8 Ay

Tablo 3.1 incelendiğinde, A İlkokulunda görev yapan araştırmaya katılan okul yöneticilerinden 2 kişinin erkek olduğu, okul yöneticiliğindeki hizmet sürelerinin 6 yıl ile 9 yıl, okuldaki hizmet sürelerinin 2 yıl ile 3 yıl olduğu görülmektedir.

B İlkokulunda görev yapan araştırmaya katılan okul yöneticilerinden 2 kişinin erkek olduğu, 1 kişinin kadın olduğu, okul yöneticiliğindeki hizmet sürelerinin 1,5 yıl ile 14 yıl arasında değiştiği, okuldaki hizmet sürelerinin çoğunluğunun 1,5 yıl (2 kişi), 1 kişinin 8 ay olduğu Tablo 3.1.'de görölmektedir.

Tablo 3. 2.

Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

No	Kod	Cinsiyet	Öğretmenlik Hizmet Süresi	Okulda Hizmet Süresi
1	A.SNF1	Kadın	22 yıl	3 yıl
2	A.SNF2	Kadın	26 yıl	3 yıl
3	A.SNF3	Kadın	30 yıl	2 yıl
4	A.SNF4	Kadın	26 yıl	3 yıl
5	A.SNF5	Kadın	27 yıl	3 yıl
6	B.SNF1	Kadın	17 yıl	7 yıl
7	B.SNF2	Kadın	6 yıl	1 yıl
8	B.SNF3	Erkek	15 yıl	4 yıl
9	B.SNF4	Erkek	8 yıl	3 yıl
10	B.SNF5	Kadın	19 yıl	2 yıl

Tablo 3.2. incelendiğinde, A İlkokulunda görev yapan araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden 5 kişinin kadın olduğu, öğretmenlik hizmet sürelerinin 22 ile 30 yıl arasında değiştiği, okuldaki hizmet sürelerinin çoğunluğunun (4 kişi) 3 yıl olduğu, bir sınıf öğretmeninin okuldaki hizmet süresinin 2 yıl olduğu görölmektedir.

B İlkokulunda görev yapan araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden çoğunluğunun kadın olduğu (3 kişi), 2 kişinin erkek olduğu, öğretmenlik hizmet sürelerinin 6 yıl ile 19 yıl arasında değiştiği, okuldaki hizmet sürelerinin 1 ile 7 yıl arasında değiştiği Tablo 3.2.'de görölmektedir.

Tablo 3. 3.
Araştırmaya Katılan Rehber Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

No	Kod	Cinsiyet	Öğretmenlik Hizmet Süresi	Okulda Hizmet Süresi
1	A.RHB1	Kadın	7 yıl	3 yıl
2	A.RHB2	Kadın	17 yıl	4 yıl
3	B.RHB	Kadın	15 yıl	3 yıl

Tablo 3.3. incelendiğinde, A İlkokulunda görev yapan araştırmaya katılan 2 rehber öğretmenin de kadın olduğu, öğretmenlik hizmet sürelerinin 7 ile 17 yıl arasında değiştiği, okuldaki hizmet sürelerinin 3 ile 4 yıl olduğu,

B İlkokulunda görev yapan araştırmaya katılan 1 rehber öğretmenin kadın olduğu, öğretmenlik hizmet sürelerinin 15 yıl, okuldaki hizmet süresinin 3 yıl olduğu Tablo 3.3.'de görülmektedir.

Tablo 3. 4.
Araştırmaya Katılan Türkçe Öğreticilerinin Demografik Özellikleri

No	Kod	Cinsiyet	Öğretmenlik Hizmet Süresi	Okulda Hizmet Süresi
1	A.TRK1	Erkek	4 ay	4 ay
2	A.TRK2	Erkek	4 ay	4 ay
3	A.TRK3	Erkek	4 ay	4 ay
4	B.TRK	Erkek	4 ay	4 ay

Tablo 3.4. incelendiğinde, A ve B İlkokulunda görev yapan Türkçe öğreticilerinin erkek olduğu (4 kişi), öğretmenlik ve okuldaki hizmet sürelerinin 4 ay olduğu görülmektedir.

Tablo 3. 5.
Araştırmaya Katılan Diğer Velilerinin Demografik Özellikleri

Sıra	Kod	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu
1	A.DV1	Kadın	29	Ortaokul
2	A.DV2	Kadın	49	İlkokul
3	A.DV3	Kadın	30	Lise
4	A.DV4	Kadın	38	Lise
5	A.DV5	Kadın	28	Önlisans
6	B.DV1	Kadın	37	İlkokul
7	B.DV2	Kadın	40	İlkokul
8	B.DV3	Kadın	38	Okur-yazar
9	B.DV4	Kadın	29	Okur-yazar
10	B.DV5	Kadın	38	Lise

Tablo 3.5. incelendiğinde, A İlkokulunda araştırmaya katılan diğer velilerin (5 kişi) kadın olduğu, yaşlarının 28 ile 49 arasında değiştiği, çoğunluğunun eğitim durumlarının lise (2 kişi), 1 kişi ilkokul, 1 kişi ortaokul ve 1 kişinin de önlisans olduğu görülmektedir.

B İlkokulunda araştırmaya katılan diğer velilerin (5 kişi) kadın olduğu, yaşlarının 29 ile 38 arasında değiştiği, eğitim durumlarının 2 kişinin okur-yazar, 2 kişinin ilkokul ve 1 kişinin lise olduğu Tablo 3.5.'de görülmektedir.

Tablo 3. 6.
Araştırmaya Katılan Suriyeli Velilerin Demografik Özellikleri

Sıra	Kod	Cinsiyet	Yaş	Eğitim	Ülkesi ni Terk Etme Nedeni	Antalya'da yaşama süresi	Ülkesindeki Mesleği	Antalya'da Çalışma Durumu	Çocuk Sayısı	Eğitim Alan Çocuk Sayısı
1	A.SV1	Kadın	29	Lisans	Savaş	3 yıl	Ziraat Mühendisi	Çalışmıyor	2	1
2	A.SV2	Kadın	35	İlkokul	Savaş	3 yıl	Ev Hanımı	Çalışmıyor	4	3
3	A.SV3	Kadın	23	Ortaokul	Savaş	3 yıl	Kuaför	Çalışmıyor	3	2
4	A.SV4	Kadın	39	Yüksek Lisans	Savaş	1 yıl	Öğretmen	Çalışmıyor	5	4
5	A.SV5	Kadın	35	Lisans	Savaş	1 yıl	Memur	Çalışmıyor	2	2
6	B.SV1	Kadın	41	Hiç okula gitmemiş	Savaş	4 yıl	Ev Hanımı	Çalışıyor, Günlük tarım işçisi	9	3
7	B.SV2	Erkek	28	Lise	Savaş	3 yıl	Doğalgaz Teknisyeni	Çalışıyor, Doğalgaz şirketinde	3	1
8	B.SV3	Erkek	52	Ortaokul	Savaş	3 yıl	Elektrik Ustası	Çalışmıyor	8	1
9	B.SV4	Kadın	28	Hiç okula gitmemiş	Savaş	1,5 yıl	Ev Hanımı	Çalışıyor, Günlük tarım işçisi	5	3
10	B.SV5	Erkek	37	Yüksek Lisans	Savaş	2 yıl	Öğretmen	Çalışıyor, Hamal	7	5

Tablo 3.6. incelendiğinde, A İlkokulunda araştırmaya katılan Suriyeli velilerin (5 kişi) kadın olduğu, yaşlarının 23 ile 35 arasında değiştiği, çoğunluğunun eğitim durumlarının lisans (2 kişi), 1 kişi yüksek lisans, 1 kişi ortaokul ve 1 kişinin de ilkokul olduğu, ülkelerini terk etme nedenlerinin (5 kişi) savaş olduğu, Antalya'da yaşama sürelerinin çoğunluğunun (3 kişi) 3 yıl, 2 kişinin 1 yıl olduğu, ülkelerindeki mesleklerinin 1 kişi ev hanımı, 1 kişi kuaför, 1 kişi öğretmen, 1 kişi memur, 1 kişinin de ziraat mühendisi olduğu, araştırmaya katılan Suriyeli velilerin Antalya'da çalışmadıkları, çocuk sayılarının 2 ile 5 arasında, eğitim alan çocuk sayısının 1 ile 4 arasında değiştiği görülmektedir.

B İlkokulunda araştırmaya katılan Suriyeli velilerin çoğunluğunun (3 kişi) erkek olduğu, yaşlarının 28 ile 52 arasında değiştiği, eğitim durumlarının 2 kişinin hiç okula gitmediği, 1 kişinin ortaokul, 1 kişinin lise, 1 kişinin yüksek lisans olduğu, ülkelerini terk etme nedenlerinin (5 kişi) savaş olduğu, Antalya'da yaşama sürelerinin 2 kişinin 3 yıl, 1 kişinin 4 yıl, 1 kişinin 2 yıl, 1 kişinin 1,5 yıl olduğu, ülkelerindeki mesleklerinin 2 kişi ev hanımı, 1 kişi doğalgaz teknisyeni, 1 kişi öğretmen, 1 kişi elektrik ustası olduğu, Antalya'da çoğunluğunun (4 kişi) çalıştığı, 1 kişinin çalışmadığı, çocuk sayılarının 3 ile 9 arasında değiştiği, eğitim alan çocuk sayısının 1 ile 5 arasında değiştiği, Antalya'da çalışan Suriyelilerin 2 kişinin günlük tarım işçisi olarak çalıştıkları, 1 kişinin doğalgaz şirketinde çalıştığı, 1 kişinin hamallık yaptığı Tablo 3.6.'da görölmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veriler, doküman incelemesi ve görüşme yönteminden yararlanarak elde edilmiştir. Döküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren mevcut belgelerin analizini kapsar (Yıldırım ve şimşek, 2013, s.217).

Görüşme yoluyla, gözlenemeyen; deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar, zihinsel algılar ve tepkileri anlamaya çalışırız (Yıldırım ve şimşek, 2013, s.148). Uzman görüşleri alınarak, "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları Okul Yöneticileri Görüşme Formu", "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları Sınıf Öğretmenleri Görüşme Formu", "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları Rehber Öğretmenler Görüşme Formu", "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları Türkçe Eğitimi Veren Öğretmenler Görüşme Formu", "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları Suriyeli Veliler Görüşme Formu", "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları Diğer Veliler Görüşme Formu" olmak üzere altı farklı görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme sorularının hazırlanması sürecinde, konuya ilişkin literatürden, çalışma yapılacak okula gidilerek ön görüşmelerden ve okuldaki gözlemlerden yararlanılmıştır. Görüşme formunun iç geçerliğini sağlamak için konuyla ilgili uzman bir akademisyene verilmiş ve incelemesi sağlanarak forma son şekli verilmiştir. Bir başka uzmandan, görüşme formlarını inceleyerek soruların açık, anlaşılır olup olmadığı ve araştırma konusunu

içerip içermediğini kontrol etmesi istenmiştir. Görüşme sorularının istenen geçerlik düzeyine sahip olduğu anlaşıldıktan sonra veri toplama sürecine geçilmiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerin etkili ve verimli olması için görüşme sorularının kolay anlaşılır, açık uçlu, yönlendirmeden uzak olmasına dikkat edilmiştir. Aynı zamanda sorular her ne kadar açık ve anlaşılır olsa da farklı bireyler için aynı netlikte anlaşamayabileceği olasılığına karşın sonda sorular hazırlanmıştır.

3.4. Uygulama/Verilerin Toplanması

Görüşmelere başlamadan önce Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden çalışmanın uygulanabilmesi için yasal izin alınmıştır. Daha sonra araştırma konusuyla ilgili iki merkez ilçede Suriyeli sığınmacı çocuklara eğitim verilen A İlkokulu ve B İlkokuluna gidilerek araştırma ile ilgili okul yöneticilerine, sınıf öğretmenlerine, rehber öğretmenlere, Türkçe öğreticilerine, Suriyeli veliler ve diğer velilere araştırma ile ilgili bilgi verilmiş ve çalışmaya katılımın gönüllülük esasına bağlı olduğu, katılan kişilerin isimlerinin gizli tutulacağı, isimlerinin çalışmada kodlanarak kullanılacağı ifade edilmiştir. Katılımcıların belirlediği yer ve tarihlerde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin bilim ve etiğe uygun olacak şekilde gerçekleşmesine özen gösterilmiştir. Katılımcıların tedirgin olmaması ve soruları içtenlikle yanıtlamaları için görüşmeler sohbet havasında gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular sorulmuş ve görüşmelerde ses kaydı yapılmıştır. Ses kaydına başlamadan önce katılımcılara veri kaybını en aza indirmek amacıyla ses kayıt cihazı ile ses kaydı yapılacağı bilgisi verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Yapılan ses kayıtları araştırmacı tarafından Microsoft Word 2010 programında metin haline dönüştürülmüştür. Verilerin analizinde betimsel, içerik ve doküman analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz için, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir, yorumlanır. Görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Şimşek ve Yıldırım 2008, s. 224).

İçerik analizinde betimsel analizde fark edilmeyen kavram ve temalar ortaya çıkar. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Şimşek ve Yıldırım 2008: s.227) . Bu amaç doğrultusunda öncelikle veriler kavramsallaştırılmış; başka bir deyişle kodlanmıştır. Bu sürecin sonunda elde edilen kavramlardan birbiri ile ilişkili olanlar birbiriyle gruplandırılarak temalar (kategori) oluşturulmuştur.

Geçerlilik ve güvenilirlik açısından iç geçerliliğin sağlanmasında, açık uçlu sorularla ilgili uzman görüşleri alınmıştır. Araştırma süresi baştan sona açık ve anlaşılır bir şekilde rapor edilmiştir. Araştırma sonuçları bazı uygulayıcılarla paylaşılarak katılımcı teyidi alınmıştır. Kodlamalar yapılırken başka araştırmacılarında kodlama yapmaları sağlanarak, kodlamalar arasında uyumun yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitim İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, birinci alt probleme ilişkin; araştırmanın yapıldığı her iki okulda görev yapan ve araştırmaya katılan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi konusunda eğitim alma durumları, süreleri, yeterliliği, eğitimin içeriği, alınan eğitim sonrasında fark olup olmadığı, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine yönelik kendilerine verilmesini istedikleri eğitim konusunda önerileri ile ilgili bulgulara yer almaktadır.

Tablo 4.1.1.

A ve B İlkokulu Okul Yöneticileri, Rehber Öğretmenleri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Konusunda Eğitim Alma Durumlarına İlişkin Bulgular

Kod	A İlkokulu	f	B İlkokulu	f
Eğitim Aldı	A.YNT1,A.SNF1, A.SNF3, A.SNF4, A.SNF5, A.TRK1, A.TRK2, A.TRK3	8	B.YNT1, B.YNT3, B.TRK	3
Eğitim Almadı	A.YNT2, .SNF2, A.RHB1, A.RHB2	4	B.YNT2,B.SNF1, B.SNF2, B.SNF3, B.SNF4, B.SNF5, B.RHB	7

Tablo 4.1.1.'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan A İlkokulu okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin büyük çoğunluğunun (8 kişi) Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim aldıkları görülmektedir.

Tablo 4.1.1.'deki bulgular incelendiğinde B İlkokulunda araştırmaya katılan okul yöneticileri, rehber öğretmen, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticisinin büyük çoğunluğunun (7 kişi) Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim almadıkları görülmektedir.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri konusunda eğitim alan okul

yöneticileri, sınıf öğretmenleri ile Türkçe öğreticilerinin aldıkları eğitimin süresi ve yeterliliği, konusundaki görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 4.1.2.'de yer almaktadır.

Tablo 4.1.2.

Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Eğitim Alma Süresi ve Yeterliliğine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.SNF1	A.SNF4	A.SNF5	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	B.YNT1	B.YNT3	B.TRK	f
2 Saat								√			1
Bir Hafta	√								√		2
İki Hafta		√	√	√	√	√	√			√	7
Eğitim yeterli	√										1
Eğitim yeterli değil		√	√	√	√	√	√	√	√	√	9

Tablo 4.1.2'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan ve Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri konusunda eğitim alan; okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin büyük çoğunluğunun (7 kişi) aldıkları eğitim süresinin iki hafta olduğu görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“İki haftalık eğitim aldım.” (A.SNF1, A.SNF4, A.SNF5, A.TRK1, HTRK2, A.TRK3, B.TRK).

Araştırmaya katılan iki okul yöneticisinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldıkları eğitim süresinin bir hafta olduğu şeklinde ifade ettikleri, Tablo 4.1.2'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Evet. Bunun öncesinde seminerler verildi, bilgilendirme çalışmaları yapıldı. Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından okulumuza formatör öğretmenler geldi. Bunlardan eğitim aldık. Bu ara tatil döneminde 1 haftalık süre ile geçici koruma kapsamındaki Suriyeli öğrencilere yönelik çalışmalar yapıldı.” (A.YNT1).

“Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Milli Eğitim Bakanlığı idari personeline yönelik bir haftalık eğitim seminerine katıldım.” (B.YNT3).

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitim süresini iki saat şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sene başında almadık ama Aralık ayında bizi çağırdılar sadece bilgilendirme toplantısı yapıldı. 2 saat.” (B.YNT1)

Tablo 4.1.2.'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin büyük çoğunluğunun (9 kişi) Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin yeterliliği ile ilgili görüşlerini; eğitim yeterli değil şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Ben eğitim fakültesi çıkışlıyım. Yeterli değildi.” (A.SNF1)

“Suriyeli çocukların eğitimine dayalı değildi. Yeterli değildi.” (A.SNF4)

“Yeterli değil. Suriyeli çocuklar ile ilgili diye gittik ancak tüm yabancı öğrencileri kapsayan bir eğitimdi. Fakat yine de yeterli olduğunu düşünmüyorum. (A.SNF5)

“Yeterli değildi. Uygulamalı eğitim alınması daha iyi olurdu. Biz hiç öğrenciyle karşılaşmadan yabancıların içine girdik. Uygulamayı görmedik. Teorik gördük. Böyle olur diyorlar ama kesinlikle olmuyor. Gerçek hayatta farklı.” (A.TRK1)

“Eğitimi yeterli bulmuyorum, çok sıkıştırılmış, hızlandırılmış bir eğitimdi. Gerçi biz Türkçe bölümü öğrencileri için yeterli hatta gereksiz bir eğitimdi. Yabancılara Türkçe öğretimi dersi aldık. Daha geniş bir zamana yayılsa çünkü çok kısa sıkıştırılmış günlük 9, 10 saate yakın bir ders gördük. Üstünkörü geçildi konular.” (A.TRK2)

“Şöyle bir şey bu alan yeni olduğu için zaten eğitimi de zaten vermiş olmak için verdikleri gibi bir izlenim verildi bize. Eğitim yeterli değil, uygulamalı bir eğitim olabilirdi ve materyal olarak, etkinlik olarak biraz daha havada kaldı yani soyut olarak böyle böyle olur. Ama öyle olmuyor işte dedikleri gibi olmuyor maalesef.” (A.TRK2)

“Biz daha çok veli ile muhatap olacağımız için veli ile iletişim konusunda onların sıkıntısı bize daha iyi anlatılırsa bu konular tespit edilip bize aktarılırsa, onunla ilgili bir eğitim alabiliriz, bu konuda alınan eğitim yeterli değil.” (B.YNT1)

“Yeterli değil, bizim aldığımız eğitim genel hatları ile bir eğitimdi. İşin teknik detayında bir yabancıya Türkçe öğretmek bir yabancıyı, ülkenin kültürel sosyal durumunu anlatmak ve buna uyumunu sağlamak kendi ülkesinden getirmiş olduğu alışkanlıkları buradaki ahlaki düzenle uyuşup uyuşmadığı noktasında daha bilimsel çalışmaların yapılması gerekiyor.” (B.YNT3)

“Eğitim yeterli değil. Yeterli olmamasının nedeni şöyle söyleyeyim. Tabii yaklaşım bir yere kadar biz eğitim fakültesi çıkışlı olduğumuz için yaklaşım Suriyeli olmuş, İranlı olmuş yani ırkın bir önemi yok. Yabancılar Türkçe öğretimi, bunu genişletelim yaklaşım şöyle bir şekilde yapılıyor ama içerik koordine değil. Ben şimdi arkadaşlarımla konuşuyorum. Hepimiz aynı kazanımı farklı yollarla veriyoruz. Yani çizgimiz belli, hedefimiz belli ama bu çizgide herkes aynı yürümüyor, dağınık herkes.”(B.TRK)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin yeterliliği ile ilgili görüşünü; eğitim yeterli şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Biraz daha yapacak olduğumuz iş ve işlemlerde daha bilinçli tabii bunun resmi dayanak noktalarını da öğrenerek bunun ile birlikte öğrendiklerimizi yansıtarak çalışmalarımızda faydası oldu, eğitim yeterliydi.” (A.YNT1)

Araştırmanın bu bölümünde, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin içeriğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Eğitimin içeriğine ilişkin görüşler “Suriye'deki siyasi kriz ve siyasi krizin sonrasında yaşanan sorunlar, Türkiye'ye göç etme sebepleri”, “Türkiye'nin almış olduğu tedbirler, tutunduğu tavır ve bunlarla birlikte Koruma Kanunu kapsamında Suriyelilerin hakları”, “Türkiye'de bulunan çalışanların görevleri bu kapsamda görev ve sorumluluklar bundan sonra olabilecek şeyler, yapılabilecek çalışmalar”, “Öğrencilerin psikolojik durumları, sosyolojik olarak nelere dikkat edilmeli,” “Yabancı dil öğretimi konusunda, yabancı öğrencileri kapsayan bir Eğitim”, "Dinleme, anlama becerileri üzerine bir eğitim ", "Çocuklara nasıl yaklaşacağımız, çocuklara bilgiyi nasıl aktaracağımız ", "Alakasız bir kurstu,

aldığımız eğitimin Suriyelilerin eğitimi ile ilgisi yoktu " şeklinde temalandırılmıştır. Tablo 4.1.3'de bu temalara ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.1.3.

Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitimin İçeriğine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.SNF1	A.SNF4	A.SNF5	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	B.YNT1	B.YNT3	B.TRK1	f
Suriye'deki siyasi kriz ve siyasi krizin sonrasında yaşanan sorunlar, Türkiye'ye göç etme sebepleri.	√							√	√		3
Türkiye'nin almış olduğu tedbirler, tutunduğu tavır ve bunlarla birlikte Koruma Kanunu kapsamında Suriyelilerin hakları.	√										1
Türkiye'de bulunan çalışanların görevleri bu kapsamda görev ve sorumluluklar bundan sonra olabilecek şeyler, yapılabilecek çalışmalar.	√								√		2
Öğrencilerin psikolojik durumları, sosyolojik olarak nelere dikkat edilmeli.									√		1
Yabancı dil öğretimi konusunda, yabancı öğrencileri kapsayan bir eğitim.				√	√	√	√				4
Dinleme, anlama becerileri üzerine bir eğitim.						√					1
Çocuklara nasıl yaklaşacağımız, çocuklara bilgiyi nasıl aktaracağımız.									√		1
Alakasız bir kurstu, aldığımız eğitimin Suriyelilerin eğitimi ile ilgisi yoktu		√	√								2

Tablo 4.1.3. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan 1 sınıf öğretmeni ve 3 Türkçe öğreticisi, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin içeriği ile ilgili görüşlerini, yabancı dil öğretimi konusunda, yabancı

öğrencileri kapsayan bir eğitim olduğu şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Sınıf öğretmenliği mezunuyum. 90 saatlik seminer yapıldı. Yabancı dil öğretimi konusunda orada eğitim aldım. Akademisyenler geldi. Onlar bize yardımcı oldu.” (A.TRK1).

“Gerçi biz Türkçe bölümü öğrencileri için yeterli hatta gereksiz bir eğitimdi. Yabancılara Türkçe öğretimi dersi aldık.” (A.TRK2)

“Yabancılara Türkçe öğretimi konusundaydı, biz Türkçe eğitimi dersini önce almıştık. Ama şöyle bir şey bu alan yeni olduğu için zaten eğitimi de zaten vermiş olmak için verdikleri gibi bir izlenim verildi bize.” (A.TRK3)

“Suriyeli çocuklar ile ilgili diye gittik ancak tüm yabancı öğrencileri kapsayan bir eğitimdi.” (A.SNF5)

Araştırmaya katılan üç okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriğinin, Suriye'deki siyasi kriz ve siyasi krizin sonrasında yaşanan sorunlar, Türkiye'ye göç etme sebepleri olduğu şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Seminerin içeriği, Suriye'deki siyasi kriz ve siyasi krizin sonrasında yaşanan sorunlar, bu göç olgusu bu göçün Türkiye'ye olumsuz yansımalarıydı.” (A.YNT1)

“Neden bu öğrenciler bizim ülkemizde, neden eğitim veriliyor. Bunlarla ilgili bilgilendirme çalışması yapıldı.” (B.YNT1)

“Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Milli Eğitim Bakanlığı idari personeli eğitim semineri Antalya Belek'te gerçekleştirildi. Eğitim faaliyetinin adı PICTES projesi kapsamında UNICEF'in desteklediği bir eğitim projesiydi. Suriyelilerin göç sebepleri eğitimler kapsamında idi. (B.YNT3)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriğinin, Türkiye'nin almış olduğu tedbirler, tutunduğu tavır ve bunlarla birlikte Koruma Kanunu kapsamında Suriyelilerin hakları olduğunu ifade ettiği Tablo 4.1.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Türkiye'nin almış olduğu tedbirler, tutunduğu tavır ve bunlarla birlikte Koruma Kanunu kapsamında Suriyelilerin hakları.” (A.YNT1)

Araştırmaya katılan iki okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriğinin, Türkiye'de bulunan çalışanların görevleri bu kapsamda görev ve sorumluluklar, bundan sonra olabilecek şeyler, yapılabilecek çalışmalar olduğu şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Türkiye'de bulunan çalışanların görevleri bu kapsamda görev ve sorumluluklar konusu paylaşıldı.” (A.YNT1)

“Burada onları yurdunda barındıran insanlar olarak nelerle karşılaşacağımızı ve neler yapmamız gerektiği, ayrıca idari anlamda teknik eğitimler sunuldu bize. Okulumuzda bu öğrencilerin nelerine dikkat etmemiz gerekiyor. Hangi becerileri kazandırmamız gerekiyor, hangi katılımları sunmamız gerekiyor eğitimler kapsamında idi.” (B.YNT3)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriğinin, öğrencilerin psikolojik durumları, sosyolojik olarak nelere dikkat edilmeli şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Suriyelilerin kendilerini hissettikleri psikolojik durum, burada onları yurdunda barındıran insanlar olarak nelerle karşılaşacağımızı ve neler yapmamız gerektiği, sosyolojik olarak nelere dikkat etmemiz gerektiği noktasında eğitimler.” (B.YNT3)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriğinin; dinleme, anlama becerileri üzerine bir eğitim olduğu şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Yine dinleme, anlama becerileri üzerine bir eğitimdi.” (A.TRK2)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriğinin; çocuklara nasıl yaklaşacağımız, çocuklara bilgiyi nasıl aktaracağımız şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Orada aldığımız eğitim içerikten daha çok yaklaşıma çocuklarla olan diyoloğa dayalıydı. Çocuklara nasıl yaklaşacağımız, çocuklara bilgiyi nasıl aktaracağımız, eğitim o yöndeydi.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan iki sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığı eğitimin içeriği ile ilgili görüşünü, alakasız bir kurstu, aldığımız eğitimin Suriyelilerin eğitimi ile ilgisi yoktu şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.1.3.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Aldığımız eğitimin Suriyelilerin eğitimi ile ilgisi yoktu. Savaş sonrası çocuklara nasıl yaklaşılır konusunda bir eğitim değildi.” (A.SNF4)

“Evet bir kurs verildi. Ancak; bu alakasız bir kurstu.” (A.SNF1)

Okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitim öncesindeki ve eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki farklara ilişkin görüşleri; “Eğitim sonrasında biraz daha akademik olarak beceri sahibi olduk, fark etmediğimiz yönlerimizi fark etme fırsatı bulduk”, “Neden bu öğrenciler bizim ülkemizde, neden eğitim veriliyor. Bu konularda bilgilendirmemiz açısından fark oldu”, “Eğitim sürecindeki ders konularının çoğunlukla eğitim bölgelerinden gelmiş olanların çeşitli sorunları ve çözüm bulma konusunda üretilmiş bir program olduğu için faydalı oldu”, şeklinde temalandırılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitim öncesindeki ve eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki farklara ilişkin görüşleri; “Fark olmadı” şeklinde temalandırılmıştır. Tablo 4.1.4.’de okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 4.1.4.

Okul Yöneticileri ve Sınıf Öğretmenlerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitimin Öncesindeki Düşünceleri ile Eğitim Sonrasındaki Düşünceleri Arasındaki Farklara İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.SNF1	A.SNF4	A.SNF5	B.YNT1	B.YNT3	f
Eğitim sonrasında biraz daha akademik olarak beceri sahibi olduk, fark etmediğimiz yönlerimizi fark etme fırsatı bulduk.	√						1
Neden bu öğrenciler bizim ülkemizde, neden eğitim veriliyor. Bu konularda bilgilendirmemiz açısından fark oldu.					√		1
Eğitim sürecindeki ders konularının çoğunlukla eğitim bölgelerinden gelmiş olanların çeşitli sorunları ve çözüm bulma konusunda üretilmiş bir program olduğu için faydalı oldu.						√	1
Fark olmadı.		√	√	√			3

Tablo 4.1.4.'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan üç sınıf öğretmeni görüşünü; Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin öncesindeki düşünceleri ile eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki fark olmadığı şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Sonuçta bir altyapı bir ön hazırlık olmadan bizleri kaynaştırma adına bu sınıflara koydular. Ancak savaştan çıkan bu çocukları önce Türk toplumuna rehabilitesi gerekmez miydi? Rehabilite derken bu sınıfları kastetmiyorum. Bu işin eğitimini almış insanlardan bahsediyorum. Ben eğitim fakültesi çıkışlıyım. Fark olmadı.” (A.SNF1)

“Savaş sonrası çocuklara nasıl yaklaşılır konusunda bir eğitim değildi. Eğitimin o konuda verilmesi gerekirdi. Fark olmadı.” (A.SNF4)

“Ben şöyle bekliyordum. Onlarla nasıl iletişim kuracağız. Nasıl şey yapacağız gibi. Bu nedenle fark olmadı.” (A.SNF5)

Tablo 4.1.4.'deki bulgulara göre bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin öncesindeki düşünceleri ile eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki fark ile ilgili görüşünü; eğitim sonrasında biraz daha akademik olarak beceri sahibi olduk, fark etmediğimiz yönlerimizi fark etme fırsatı bulduk şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Eğitim öncesinde bazı düşüncelerimiz vardı ama aldığımız eğitim sonrasında biraz daha akademik olarak beceri sahibi olduk. Fark etmediğimiz yönlerimizi fark etme fırsatı bulduk. Biraz daha yapacak olduğumuz iş ve işlemlerde daha bilinçli tabii bunun resmi dayanak noktalarını da öğrenerek bunun ile birlikte öğrendiklerimizi yansıtarak çalışmalarımızda faydası oldu. (A.YNT1)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin öncesindeki düşünceleri ile eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki fark ile ilgili görüşünü, neden bu öğrenciler bizim ülkemizde, neden eğitim veriliyor. Bu konularda bilgilendirmemiz açısından fark oldu şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.4.'de görülmektedir. Okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Neden bu öğrenciler bizim ülkemizde, neden eğitim veriliyor. Bunlarla ilgili bilgilendirme çalışması yapıldı. Bu konularda bilgilendirmemiz açısından fark oldu.” (B.YNT1).

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitimin öncesindeki düşünceleri ile eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki fark ile ilgili görüşünü; eğitim sürecindeki ders konularının çoğunlukla eğitim bölgelerinden gelmiş olanların çeşitli sorunları ve çözüm bulma konusunda üretilmiş bir program olduğu için faydalı oldu şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.4.'de görülmektedir. Okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Şöyle ki bir öğretmen olarak eğitim noktasında katkısı hangi stratejileri uygulayacağımızı kestirmemize rağmen teknik ve detay işin asıl unsuru teknik ve detayı iyi bilmektir. Bildiklerimiz bize bazen doğru gelebilir ancak, en doğrusu işin nasıl uygulanacağı noktasında belli bir sürece yayılmış eğitimden sonra daha net ortaya çıkmaktadır. Yani es geçtiğimiz belki de düşünemediğimiz bazı noktalar bize

hatırlatıldı. Çünkü insanın her şeyi gerçekleştirmesi mümkün değil, eğitim sürecindeki ders konularının çoğunlukla eğitim bölgelerinden gelmiş olanların çeşitli sorunlarından ve çözüm bulma konusunda üretilmiş bir program olduğu için faydalı oldu.” (B.YNT3).

Araştırmaya katılan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine yönelik kendilerine verilmesini istedikleri eğitim konusunda önerilerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Bu konudaki bulgular; “Göç olgusu ve sonrasında ki durumlarla ilgili bilgi sahibi olmak, göç durumunda alınacak tedbirler ile ilgili eğitim verilmeli”, "Dil eğitimi verilmeli", “Pedagojik olarak ciddi kapsamlı eğitimler verilmeli”, “Uygulamalı eğitim alınmalı”, “Savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşmamız gerektiği, ya da onların geldiği ortamdaki psikolojisini anlamak ya da yaklaşımda bulunmak konularında eğitim verilmeli”, “İlk önce kültürel yaşantılarını, düşünce tarzlarını önemli günleri ile ilgili bilgilendirici eğitim verilmeli” “İletişim konusunda eğitim verilmeli”, “Bir yabancıya, ülkenin kültürel sosyal durumunu anlatmak ve buna uyumunu sağlamaya yönelik eğitim verilmeli”, “Eğitim almak istemiyorum”, " Eğitim almak isterim " şeklinde temalandırılmıştır. Aşağıdaki Tablo 4.1.5.'de okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 4.1.5.

Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri, Rehber Öğretmenler ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimine Yönelik Kendilerine Verilmesini İstedikleri Eğitim Konusundaki Önerilerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.YNT2	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	A.RHB1	A.RHB2	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	B.RHB	B.TRK	f
Göç olgusu ve sonrasında ki durumlarla ilgili bilgi sahibi olmak, göç durumunda alınacak tedbirler ile ilgili eğitim verilmeli	√																						1
Dil eğitimi verilmeli.	√																√	√		√			4
Pedagojik olarak ciddi kapsamlı eğitimler verilmeli.						√																	1
Uygulamalı eğitim alınmalı.								√	√														2
Savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşmamız gerektiği, ya da onların geldiği ortamdan dolayı, psikolojisini anlamak ya da yaklaşımda bulunmak konularında eğitim verilmeli .											√	√			√								3
İlk önce kültürel yaşantılarını, düşünce tarzlarını önemli günleri ile ilgili bilgilendirici eğitim verilmeli.																							√ 1
İletişim konusunda eğitim verilmeli.													√		√								2

Tablo 4.1.5. devamı

Tema	A.YNT1	A.YNT2	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	A.RHB1	A.RHB2	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	B.RHB	B.TRK	r
Bir yabancıya, ülkenin kültürel sosyal durumunu anlatmak ve buna uyumunu sağlamaya yönelik eğitim verilmeli.															√								1
Eğitim almak istemiyorum.			√				√												√		√		4
Eğitim almak isterim.				√	√																		2

Tablo 4.1.5. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istediği eğitim ile ilgili görüşünü; Göç olgusu ve sonrasında ki durumlarla ilgili bilgi sahibi olmak, göç durumunda alınacak tedbirler ile ilgili eğitim verilmeli, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ya şimdi teknoloji çağı sürekli gelişmekte şartlarda doğal olarak değişmekte bizler bu değişen şartlarda değişen koşullarla ilgili bilgi sahibi olmayı isteriz ki mutlaka zaman zaman sadece Suriyelilerle ilgili değil doğabilecek her ihtimale karşı bu göç olgusu ve sonrasındaki durumlarla ilgili bilgi sahibi olmak ve alınacak tedbirler ile ilgili bilgi sahibi olmak isterim.” (A.YNT1)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi ve üç sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istedikleri eğitim ile ilgili görüşlerini; dil eğitimi verilmeli, şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.1.5.'de görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Evet bir dillerini öğrenmem lazım. Eğitim alanında sadece iletişim sıkıntısı çekeriz onun dışında biz öğretmeniz öğretecek şeyleri biliyoruz.” (A.YNT2)

“Sadece iletişim olarak onların dillerinde cümleleri öğrenebilirdim.” (B.SNF2)

“Bu işi yapacak olan kişi yani biz yaparsak bize iyi bir eğitim verilmesi lazım. Hem dil olarak eğitim verilmesi lazım.” (B.SNF3)

“Ben Arapça bilmeyi isterdim. Öğrenmeyi isterdim. O şekilde bizlere de biraz

onlarla anlaşabileceğimiz kadar Arapça öğretilmesini isterdim.” (B.SNF5)

Araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istediği eğitim ile ilgili görüşünü; pedagojik olarak ciddi kapsamlı eğitimler verilmeli, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.1.5.’de görülmektedir. Konuya ilişkin sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çocuk eğitimi iki haftalık bir programla sonuç alınamaz. Pedagojik olarak ciddi kapsamlı eğitimlerin verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda çok başarılı olduğumuz söylenemez. Bu çocuklar bu ülkede yaşayacaksa, sadece barınma ve beslenme ihtiyaçlarının çözülmesiyle sorunları halledemeyiz.” (A.SNF4)

Araştırmaya katılan iki Türkçe öğreticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istedikleri eğitim ile ilgili görüşlerini; uygulamalı eğitim alınmalı, şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.1.5.’de görülmektedir. Konuya ilişkin Türkçe öğreticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Uygulamalı eğitim alınması daha iyi olurdu. Biz hiç öğrenciyle karşılaşmadan yabancıların içine girdik. Uygulamayı görmedik. Teorik gördük. Orada anlattıklarının çoğu da hayalimdi. Böyle olur diyorlar ama kesinlikle olmuyor. Gerçek hayatta farklı oluyor.” (A.TRK1).

“Uygulamalı bir eğitim olabilirdi ve materyal olarak, etkinlik olarak biraz daha havada kaldı, yani soyut olarak böyle böyle olur. Ama öyle olmuyor işte dedikleri gibi olmuyor maalesef.” (A.TRK3)

Tablo 4.1.5.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan iki rehber öğretmen ve bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istedikleri eğitim ile ilgili görüşlerini; Savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşmamız gerektiği, ya da onların geldiği ortamdan dolayı, psikolojisini anlamak ya da yaklaşımda bulunmak

konularında eğitim verilmeli, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenler ve okul yöneticisinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşmamız gerektiği, ya da onların geldiği ortamdan dolayı, psikolojisini anlamak ya da yaklaşımda bulunmak adına bizde bir farkındalık oluşturması için nasıl davranmamız gerektiği ile ilgili belki biraz daha bunun ayrıntısına inilebilecek bir eğitim olabilirdi. Belki özel yöntem ve yaklaşımda bulunmamız gerekiyor. Onun için ayrı bir şey mi yapılması gerekiyor bununla alakalı. (A.RHB1)

“Savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşılacağı, böyle bir ortamda gelmiş çocukların içinde bulunduğu psikolojik durumu anlayabileceğimiz, farkındalık yaratacak bir eğitim almak yararlı olurdu.” (A.RHB2)

“Bu çocuklar biliyorsunuz zor bir süreçten geçtiler, evlerini terk ettiler hiç tanımadıkları kişilerle, tanımadıkları bir şehirde yaşıyorlar, hani onların bu psikolojik, psikososyal problemlerini çözmeye yönelik bir eğitim olabilirdi. Ben yönetici olduğum için pek derse girmiyorum ama en azından karşılaştığım zaman çocukların sorunlarını daha kolay çözebileceğim eğitimi almak isterdim.” (B.YNT2)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istediği eğitim ile ilgili görüşünü; İlk önce kültürel yaşantılarını, düşünce tarzlarını önemli günleri ile ilgili bilgilendirici eğitim verilmeli, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“İlk önce kültürel yaşantılarını, düşünce tarzlarını önemli günlerini öğrenmek isterdim.” (B.TRK).

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi ve bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istedikleri eğitim ile ilgili görüşlerini; iletişim konusunda eğitim verilmeli, şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.1.5.’de görülmektedir.

Konu ile ilgili okul yöneticisi ve sınıf öğretmeninin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Biz daha çok veli ile muhatap olacağımız için veli ile iletişim konusunda onların sıkıntısı bize daha iyi anlatılırsa bu konular tespit edilip bize aktarılırsa, onunla ilgili bir eğitim alabiliriz yoksa öğrencilerin eğitimi ile ilgili ya da diğer konular ile ilgili müdür yardımcıları ve öğretmenler bize zaten eğitilerek gönderiliyor.”(B.YNT1)

“İletişim olarak ama okuma yazma konusunda bir eğitimi gerekli görmüyorum.” (B.SNF1)

Tablo 4.1.5.'deki bulgulara göre bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istediği eğitim ile ilgili görüşünü; Bir yabancıya, ülkenin kültürel sosyal durumunu anlatmak ve buna uyumunu sağlamaya yönelik eğitim verilmeli, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bizim aldığımız eğitim genel hatları ile bir eğitimdi. İşin teknik detayında bir yabancıya Türkçe öğretmek bir yabancıya, ülkenin kültürel sosyal durumunu anlatmak ve buna uyumunu sağlamaya yönelik eğitim.” (B.YNT3)

Tablo 4.1.5. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan iki sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda almak istediği eğitim ile ilgili görüşlerini; eğitim almak isterim, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Yani bunlarla eğitim yaparsak isterdim tabi ki. Senenin başında ya da yazdan diyeyim. Ya da seminerlerde diyebilirim. Ama şu anda tabi ki belli bir düzenimiz var, biz onları anlıyoruz, onlar bizi anlıyorlar. Bir senemize mal oldu ama” (A.SNF2)

“Mutlaka eğitim almak isterdim. Ama bir haftalık alınacak bir eğitimle olacak bir şey değil. En çok da benim sınıfımda var Suriyeli çocuklar. Bu çocukların benim diğer çocuklarla zaten problem yaşıyorum. Bir de ilkokul bir, çevre itibari ile diğer çocuklar ve velilerle sorun yaşamıyorum ama. Gerçekten problemlili bir bölge, bir de üstüne o çocukların gelmesi, problemi iki katına çıkardı bu sefer ben kendim bunu aşamadım. Suriyeli çocukların eğitimi konusunda eğitim almadım. Okulumuzdaki öğretmenler iki haftalık, günde iki saat bir eğitim programına katıldı. Onlarla yaptığım görüşmelerde, eğitim programının yeterli olmadığını anladım.” (A.SNF3)

Tablo 4.1.5. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan üç sınıf öğretmeni ve bir rehber öğretmen görüşlerini, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim almak istemiyorum, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Ben bu konuda eğitim istemiyorum. Çünkü sınıf öğretmeniyim. Kendi işime odaklanmak istiyorum.” (A.SNF1)

“Biz hangi eğitimi alırsak alalım bunlar için yeterli olacağımızı düşünmüyorum. Bu nedenle eğitim almak istemezdim.” (A.SNF5)

“Sınıfın tamamı Suriyeli olsaydı isterdim. Karışık olduğu için eğitim almak istemezdim.” (B.SNF4)

“Konu ile ilgili eğitime fazla ihtiyacım olmadığını düşünüyorum. Eğitim almak istemiyorum.” (B.RHB).

4.2. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim Uygulamaları ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.2.1.

Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Kayıt İşlemleri, Sınıfların Belirlenmesi ve Eğitim Uygulamaları ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

A İlkokulu			B İlkokulu						
	A.YNT1	A.YNT2 f		B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3	f		
KAYIT İŞLEMLERİ	Isparta, Burdur, Maraş, Antep gibi illerde göç idarelerinin vermiş olduğu 98'le başlayan bir kimlik numarasını olması lazım, bu numaraları göç idaresinin 99 olarak dönüştürdüğü bir sistem var. Onun biz 99'lu numarasını alıp e-okula kayıt yapıldı.	√	1	e-okul sistemine 99 ile başlayan kimlik numarası ile kayıt yapıldı.	√	√	2		
	Kimlik numarası olmayan öğrencileri ise tutanakla okul bünyesindeki komisyonla, tutanakla elinde ne varsa pasaport veya bir belge varsa onları alarak dosyaya koyarak çocuklar misafir öğrenci olarak alındı.	√	1	Herhangi bir öğrenci geldiğinde başvurma işlemlerini tamamlayana kadar misafir öğrenci olarak geçici olarak mağdur olmaması için eğitim sürecine katılması sağlandı.		√		1	
SINIFLARIN BELİRLENMESİ	Bunlara yönelik biz 1. sınıfa kayıtlarının daha uygun olacağını düşündük ve bu öğrencilerimizin tamamının kayıtları 1. sınıfa yapıldı.	√	√	2	İlk önce 1. sınıflara öğrencilerin dağıtımı yapıldı.	√	1		
					Türkçe öğreticisi göreve başladıktan sonra sınıflardan alındılar, Türkçe öğreticisi sınıfında eğitim almaya devam ettiler.	√	1		
EĞİTİM UYGULAMALARI	İki Türkçe öğreticisi bu öğrencileri günün ikişer saati sınıflarından alarak Türkçe eğitimi dersleri veriyor.	√	√	2	Çocukların çoğu Türkçe bilmiyor ve Türkçe öğretmeni geldikten sonra Türkçe ağırlıklı eğitim veriliyor.	√	√	√	3
	Bir Türkçe öğreticisi velilere annelere yönelik Türkçe öğretimi dersleri veriyor.	√		1					
	Diğer geri kalan dersler de 1. sınıfta kayıtlı oldukları sınıfta veriliyor.	√		1					

Tablo 4.2.1.'deki bulgulara göre her iki okulda da Suriyeli sığınmacı öğrencilerin kayıt işlemleri ile ilgili araştırmaya katılan üç okul yöneticisi görüşünü;

99 ile başlayan kimlik numarasıyla e-okula kayıt yapıldı, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Antalya'dan geçici kimlik belgesi verilmiyor. Isparta, Burdur, Maraş, Antep gibi illerde göç idarelerinin vermiş olduğu 98’le başlayan bir kimlik numarasıyla, o numaralar olmadan zaten kayıt yapamıyoruz illa o numaralar olması lazım, bu numaraları göç idaresinin 99 olarak dönüştürdüğü bir sistem var. Onun biz 99’ lu numarasını alıp oda zaten e-okula kayıt yapma imkânı veriyor. O dönüştürmeyi yasal olarak yapmış oluyoruz.” (A.YNT2)

“Suriyeli çocuklar normal kendi sınıf seviyelerine göre okulumuz e-okul sistemine 99 ile başlayan kimlik numarası ile kayıt edildi.” (B.YNT1)

“Daha önce her türlü öğrenciyi alıyorduk daha sonra kimlik numaralarındaki sıkıntıdan dolayı bakanlık dış ilişkilerine yönlendirip veya göç idaresine yönlendirip kimlik numaraları 99’la başlayan geçici kimlik numarasına çevirerek e-okul sistemine kayıtlarını yapıyoruz.” (B.YNT3)

Görüşmeye dayalı yukarıdaki bilgilere ek olarak, Suriyeli öğrencilerin kayıtları ile ilgili yapılan doküman analizinde; İl Milli Eğitim Müdürlüğünün ilçelere gönderdiği, Suriyeli Öğrenci Kayıtları 23.09.2016 tarihli talimat yazısı; Yabancı kimlik numarası bulunan (99’la başlayan) öğrencilerin kayıtlarının yapılması; diğer illerden alınmış olsa bile yabancı tanıtma belgesi bulunan (98’le başlayan) öğrencilerin ise Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün Yabancı Kimlik Sorgulama adresinden kimlik numaralarının 99’a çevrilerek kaydedilmesi gerektiği, belirtilmiştir. (Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2016)

Milli Eğitim Bakanlığının 2014/21 sayılı Yabancılara Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri konulu Genelgesinin 5/a-c maddelerinde; Yabancı kimlik numarası bulunan yabancıların her türlü veri girişinin e-okul ve e-yaygın otomasyon sistemleri üzerinden yapılacağı, yabancı tanıtma belgesi üzerinden veri girişi yapılan yabancı öğrencilerin yabancı kimlik numarası edinmeleri halinde kayıtlarının e-okul sistemine aktarılacağı belirtilmiştir (MEB, 2014/21 Sayılı Genelge).

Tablo 4.2.1.’deki bulgulara göre her iki okulda da araştırmaya katılan iki okul yöneticisi görüşünü; kimlik numarası olmayan Suriyeli sığınmacı öğrencileri misafir öğrenci olarak aldıkları şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.2.1.’de görülmektedir. Okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Milli Eğitimin bize verdiği genelge doğrultusunda işlemleri yapıyoruz. Bu belge kimlik numarası olmayan öğrencileri ise tutanakla okul bünyesindeki komisyonla, tutanakla elinde ne varsa pasaport veya bir belge varsa onları alarak dosyaya koyarak çocukları misafir öğrenci gibi alıyoruz. Onlara resmi kayıt yapamıyoruz. Hala daha okulumuzda 6 öğrencide öyle bir durum var. E-okul sistemine kayıt yapamıyoruz. Kayıttan dolayı bir problem okulumuza öğrenci geliyor ama sayı olarak gözüküyor. Başka bir sıkıntımız yok. Biz yani kayıt olmuş olmamış aynı hizmeti aynı eğitimi veriyoruz o çocuklarda alıyor şu anda. Ama sadece resmi olarak işlem yapamıyoruz. Bu kayıtsız çocuklara karne veya herhangi bir belge veremiyoruz.” (A.YNT2)

“Herhangi bir öğrenci geldiğinde başvurma işlemlerini tamamlayana kadar misafir öğrenci olarak geçici olarak mağdur olmaması için eğitim sürecine katılması sağlanıyor, yanında da o işlemleri takip etmesi için velisini veya vasisini uyarıyoruz. Şu an okulumuzda misafir öğrenci yok. İlk başladıklarında sınıf mevcutlarımız baz alınarak, normal Türk vatandaşı bize müracaat ettiğinde nasıl kaydını gerçekleştiriyorsak, onları da öyle yapıyoruz. MERNİS nüfus idaresi sisteminde yer almadıkları için geçici kayıtlarını oluşturuyoruz.” (B.YNT3).

Tablo 4.2.1. incelendiğinde her iki okulda da araştırmaya katılan üç okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların sınıfların belirlenmesi ile ilgili görüşlerini; 1. sınıflara dağıtımlarının yapıldığı şekilde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Bunlara yönelik biz 1. sınıfa kayıtlarının daha uygun olacağını düşündük ve bu öğrencilerimizin tamamını 1. sınıfa aldık. 1. Sınıfta eğitim görmekteler.” (A.YNT1)

“Bunları 1. sınıfa aldık. Yaşından dolayı 1. sınıfa alamadığımız 3 öğrencimiz var onları da 2. sınıfa aldık. Çünkü yaşları farklı farklı bunların çünkü ilk defa geliyorlar. Hepsi de okuma yazma ve Türkçe bilmedikleri için biz bunları komisyon eşliğinde 1. sınıfa almaya çalıştık. Çünkü yapacak pek bir şey yok. Türkçe bilmiyor, okuma yazma bilmiyor. En uyumlu olacak sınıflar 1. sınıflar. Bu sınıflara da eşit sayıda dağıttık.” (A.YNT2).

“29 Suriyeli öğrenci var okulumuzda, ilk önce 1. sınıflara öğrencilerin dağıtımı yapıldı.”(B.YNT3).

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin denklik ile kayıtlar başlıklı 13/3. maddesinde; öğrenim belgesi bulunmayan öğrenciler hakkında yaş ve gelişim seviyesine göre işlem yapılır, gerektiğinde rehber öğretmenlerden yararlanılır, şeklinde ifade edilmiştir (MEB, 2014).

Tablo 4.2.1. incelendiğinde A İlkokulunda araştırmaya katılan iki okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim uygulamaları ile ilgili görüşlerini; iki Türkçe öğreticisi bu öğrencileri günün ikişer saati sınıflarından alarak Türkçe eğitimi dersleri veriyor şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Türkçe eğitimini normal sınıfta eğitim görürken öğreniyorlardı, ama Türkçe öğretmeni olarak üç tane öğretmen verildi okulumuza henüz resmi ataması yapılmamış Türkçe branşından Bakanlıkça sözleşmeli üç arkadaşımız görevlendirildi. Bunlar Türkçe dersi vermek için geldi okulumuza. İki Türkçe öğreticisi bu öğrencileri günün ikişer saati sınıflarından alarak Türkçe eğitimi dersleri veriyor.” (A.YNT2)

“Milli Eğitim Bakanlığı UNİCEF işbirliği ile okulumuzda üç tane Türkçe öğreticisi görev yapmakta. Bu üç Türkçe öğreticisi arkadaşlarımızdan iki tanesi 1. sınıfta kayıtlı olan öğrencilerimize yönelik Türkçe öğretimi, okuma ve yazma çalışmaları yapmakta.” (A.YNT1)

Tablo 4.2.1. incelendiğinde A İlkokulunda araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim uygulamaları ile ilgili görüşünü; bir Türkçe öğreticisi velilere annelere yönelik Türkçe öğretimi dersleri veriyor, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bir Türkçe öğreticisi arkadaşımın velilere annelere yönelik Türkçe öğretimi konusunda bizlere yardımcı olmakta. Ayrıca çalışmalarımız noktasında, bu Türkçe öğreticisi arkadaşlarımız sadece Türkçe üzerine bizlere yardımcı oluyorlar. Türkçe öğreticisinin biz burada Türk dilini ve Türk kültürünü öğretmeye çalışıyoruz. Aldığı eğitimle eve gittiği zaman okulda Türkçe öğrenecekler zaman Arapça biz hem Türkçe hem Arapça çocukların gidip gelmemesi için annelere yönelik sadece bayanlara yönelik okulumuzda sabah 09:00 ile saat 14:00 arasında Türkçe eğitimi veriyoruz. Okuma yazma Türkçe öğretimi noktasında ve bu çalışmalarımızda yaklaşık şu ana

kadar altmışa yakın Suriyeli annelerimiz eğitim görmekte, tabii ki bu eğitimi alırken bizler Azize Kahraman Halk Eğitim Merkezinden destek aldık. Bunu biz seminer haline getirdik 1. ve 2. kuru geçen annelerimize başarılı olanlara sertifika veriyoruz. Tabii ondan ziyade velilerimize Türkçeyi öğretiyoruz. Okulda Türkçe öğrenen çocuklarımız eve gittikleri zaman en azından Türkçeyi anneleri birlikte karşılıklı öğrenme fırsatı buluyorlar. Türkçenin öğrenimi biraz daha çocuklar adına kolaylaşıyor. Eğitimcilerin işi de biraz daha kolaylaşıyor. Antalya'da sadece bizim okulumuz var. Bizim de çıkış noktası bu en azından çocuklar eve gittiği zaman Türkçeyi konuşabilecekleri bir tarafı olsun, yani hem annelerimiz çocuklarına yardımcı olsunlar hem anneler günlük yaşamında günlük ihtiyaçlarını karşılayabilsinler. Dışarıya çıktığı zaman hastanelerin nerede olduğunu, toplu taşıma aracının nereye gittiğini, nerenin market nerenin sağlık ocağı olduğunu vesaire gibi günlük hayatta enzim olan lazım olan yerlerin bilmeleri için onlara bir fırsat tanımış olduk.” (A.YNT1).

Tablo 4.2.1. incelendiğinde A İlkokulunda araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim uygulamaları ile ilgili görüşünü; diğer geri kalan dersler de 1. sınıfta kayıtlı oldukları sınıfta veriliyor, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Diğer geri kalan derslerimizi de 1. sınıfta kayıtlı oldukları için diğer kayıtlı oldukları 1. sınıflarda diğer dersleri de beraber görmekteler” (A.YNT1).

Tablo 4.2.1. incelendiğinde B İlkokulunda araştırmaya katılan üç okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim uygulamaları ile ilgili görüşünü; çocukların çoğu Türkçe bilmiyor ve Türkçe öğretmeni geldikten sonra Türkçe ağırlıklı eğitim veriliyor, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Çocukların çoğu Türkçe bilmiyor ve Türkçe öğretmeni geldikten sonra Türkçe ağırlıklı bir eğitim veriliyor. Türkçeyi bilmeyen bir çocuğa zaten hiçbir veremezsin” (B.YNT1).

“Suriyeli öğrencilerimiz ilk etapta kayıt yaptırıldıkları zaman hiç ne velileri ne de kendileri hiç Türkçe bilmedikleri için sınıf öğretmenlerimizle anlaşmada yani iletişim kurmada bayağı bir güçlük çektiler. İlk bir ay özellikle. Kasım Aralık gibi kayıtlarımız hızlandı, o dönemde çoğu öğrencimiz artık hecelemeye başladıkları, okuma yazmaya geçtikleri için onlar çok zorlandılar. Tam o arada öğretmen görevlendirildi Türkçe öğretmeni, Suriyeli öğrencilerin entegrasyonunu sağlamak için öğrencilere baktık öğrenci sayımızda giderek artıyor. 25-26 lara çıkmıştı o dönemde daha çok Türkçe okuma yazmaya ağırlık verdik. Türkçe ağırlıklı eğitime başladık. Yoğun olarak Türkçe öğretmek onlara öncelikle konuşmayı, anlamayı öğretmek yani Türkçeyi öğretmek oldu. Buna ağırlık verdik yeni gelen öğretmenimizle. Yoğunlaştırılmış bir okuma yazma programı. Birçoğu okuma yazmayı öğrendiler, diğer öğrencilere yetiştirildi” (B.YNT2).

“Okulumuzdaki öğrencilerin eğitimi, öncelikle Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne görevlendirilen 3 adet eğitim projesi seviye 1, seviye 2, seviye 3 programını baz alarak çocuklara uygun, kazanımlar oluşturarak ders programları yaparak öğretmenim ile beraber bu faaliyeti yürütüyoruz. Ancak o öğrenciler gayri resmi sınıflara gitmeleri gerekiyor. Bazı zamanlar kendi sınıflarına bazı zamanlarda öğretmenleri tarafından eğitiliyorlardı. Yapılan eğitimler sosyal yaşamda günlük yaşamda neler ile karşılaşabilirler veya küçük sorunlar ne nasıl ifade edilebilir noktasında bir eğitim uyguluyor. Daha sonra okulumuza görevlendirilen Türkçe öğretmeni göreve başladıktan sonra öğretmenler kurulu kararı ile 1. sınıftaki çocuklar Türkçe öğretmenin sınıfında birleştirildi. Tarafımızdan oluşturulan Türkçe

öğretmeninin sınıfında Suriyeli öğrencilere Türkçe ağırlıklı eğitim veriliyor. Öğretmenle beraber milli eğitim bakanlığının gönderdiği kazanım rehberini de elimize alarak bu çocuklara nasıl daha iyi bir eğitim verebiliriz diye kendi aramızda çocukların ihtiyacı, ailelerin ihtiyacı olan gereksinimleri de alıp uyguluyoruz çocuklara. Daha sonra bunları kendi vatandaşlarının bulunduğu sınıflara aldık. Burada seviye programları Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen rehber program doğrultusunda eğitiyoruz. Türkçe öğretmenimiz geldikten sonra birinci olarak bir ders programı hazırladık, ikincisi ilk defa zannederseniz yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında programı oluşturduk. Bu çocukları öncelikli olarak kendi sorunlarını dile getirmeleri derinlerini ifade etmeleri için Türkçe konuşmaları için öğretmenimiz çalışmaya başladı.” (B.YNT3).

Sınıf öğretmenlerinin, sınıfta verdikleri eğitim ile ilgili elde edilen bulgular; “Eğitimi konuşma ağırlıklı veriyorum”, “Eğitim sürecinde işaret dilinden yararlanıyorum”, “Görsel materyaller kullanarak dersi işliyorum”, “Öğrencilerle birebir ders işlemeye çalışıyorum”, “Akşama kadar oturup gidiyorlar”, “Sınıfımızda dil problemimiz çok fazlaydı anlaşıyorlardık”, “Arapçadan-Türkçeye, Türkçeden Arapçaya çeviren bir program ile eğitim veriyordum”, “Ses temelli yöntemle eğitim verdim”, “Birebir eğitim yapamadık” şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin bulgulara Tablo 4.2.2. ‘de yer verilmiştir.

Tablo 4.2.2.

Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Sınıflarda Verilen Eğitim ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	f
Eğitimi konuşma ağırlıklı veriyorum.	√										1
Eğitim sürecinde işaret dilinden yararlanıyorum.				√		√	√				3
Görsel materyaller kullanarak dersi işliyorum.					√						1
Öğrencilerle birebir ders işlemeye çalışıyorum.			√		√						2
Akşama kadar oturup gidiyorlar.	√										1
Sınıfımızda dil problemimiz çok fazlaydı anlaşılamıyorduk.							√				1
Arapçadan-Türkçeye, Türkçeden Arapçaya çeviren bir program ile eğitim veriyordum.										√	1
Ses temelli yöntemle eğitim verdim.						√					1
Birebir eğitim yapamadım.								√			1

Tablo 4.2.2. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan üç sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; eğitim sürecinde işaret dilinden yararlanıyorum şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“İlk başlarda iletişime geçemiyorduk. Eğitimlerinde anlamaları için işaret dili kullanıyordum. Şimdi hepsini anlamıyorlar ama biraz, Türkçe eğitimleri için her gün 3 saat diğer sınıfa gidiyorlar. Türkçe bilmedikleri için diğer dersleri yapamıyorlar. Okuyorlar ama okuduklarına anlam yükleyemiyorlar.” (A.SNF4)

“Dillerini anlamadığım için hele velilerle hiçbir iletişimim olmadı maalesef. Çünkü dillerini anlamıyoruz işaret dili kullanıyorduk artık. Yemek yiyebilirsiniz gibi ne bileyim yaz, falan hep işaretle konuşuyorduk.” (B.SNF1)

“El kol hareketleri ile iletişim kurmaya çalışıyorduk. O yüzden çok bir eğitim verebilmiş değilim kendi adıma.” (B.SNF2)

Tablo 4.2.2.'deki bulgulara göre iki sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; öğrencilerle birebir ders işlemeye çalışıyorum, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“İlk başlarda çok daha onlara karşı olumlu yaklaşıyordum. Birebir yardımcı oluyordum, ama bir süre sonra baktım ben yine tılandım. Bunu kaldıramaz oldum. İdare ile görüştim falan. Daha sonra onlara ayrı bir öğretmen verildi günde üç saat onlara Türkçe eğitimi verildi.” (A.SNF3).

“Daha çok bireysel, bire bir eğitim veriyorum. Teneffüslerde birebir ilgileniyorum. Yaşları normaldeki öğrencilerden büyük olduğu için mahcup oluyorlar veya sürekli anlamadıklarını dile getirerek sınıftaki düzeni bozuyorlar. Bu nedenle teneffüsleri değerlendirmeye çalışıyorum.” (A.SNF5).

Tablo 4.2.2. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; eğitimi konuşma ağırlıklı veriyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Eğitimlerini konuşma ağırlıklı veriyorum, yani hani onlar bizim gibi okusun yazsın el yazısı yazsın diye uğraşmıyorum. Ne kadar uğraşırsan uğraş o asla olmuyor. Ondan öyle bir beklentim olmaz. Baktım ki öyle bir beklenti yok bunlar için önemli olan şey toplumda konuşabilmek kendini ifade edebilmek ben de ona yönelik yaptım ve onlar hep etrafımdalar. Teneffüslerde mesela onlara zaman ayırıyorum, hatta okuldaki bütün Suriyeliler buraya geliyor çoğu zaman. Onlarla sohbet ediyoruz. Konuşmayı çok çok geliştirdiler. Zaten benim için en önemli hedef oydu. Baktım ki bu

olmayacak, onları kazanmak için, onlar konuşmalarını geliştiresin yani beni anlasın, düzgün konuşsun her şeyi bilsin. Önemli olan da o zaten onlar için. Bizim el yazımızı güzel yazmak değil.” (A.SNF2).

Tablo 4.2.2. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; görsel materyaller kullanarak dersi işliyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Türkçe metinleri okurken kelimelerin anlamlarını bilmedikleri için; daha ayrıntıya girerek, görsel materyaller kullanarak, örneklerle dersi işliyorum. Sonra sorulara cevap verebiliyorlar.”(A.SNF5)

Tablo 4.2.2. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; akşama kadar oturup gidiyorlar, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Akşama kadar oturup gidiyorlar. Bazen çaresiz kalıyoruz ve eğitimi istediğimiz şekilde yapamıyoruz. Verdiğimiz eğitimin yeterince verimli olduğunu düşünmüyorum.” (A.SNF1).

Araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; sınıfımızda dil problemimiz çok fazlaydı anlayamıyorduk, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.2.2.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sınıfımızda dil problemimiz çok fazlaydı anlayamıyorduk.” (B.SNF2)

Araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; Arapçadan-Türkçeye, Türkçeden Arapçaya çeviren bir program ile eğitim veriyordum, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.2.2.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“ Şimdi ilk çok zor oldu tabi ben çok zorlandım ve hani birazda gerçekten haklarını vermek istedim. Gelmişler bir şeyler öğrensinler, Türkçede öğrensinler istedim ben onların, benim dediğimi anlasınlar istedim. Ama bir türlü bayağı zorladı yani yok yani Arapça bilmediğim için, şimdi öğretiyoruz mesela yazıyoruz ya Türkçeyi öğreniyorum, bunlar ne olduğunu okuyorlar biz nasıl Kuran'ı Kerim'i biliyoruz

ya ama Kuran'ı Kerim'in anlamını bilmiyoruz aynı onun gibi onlarda okuyorlar anlamıyorlar. K a l e m diye okuyorlar ama kalem olduğunu bilmiyorlar. Bizim Türk öğrencilerin kafasında bir şeyler canlanıyor ama bunlarda bir şey canlanmıyor. Beni mesela çok rahatsız etti. Hani her öğretmeni belki rahatsız etmeyebilir bu. Ben eşimle konuşuyorum bunu eşim hemen benim cep telefonuma sözlük yükledi. Ama ne zaman onlar geldi bir ay oldu hiç anlaşıyoruz sadece okuyorlar, yazıyorlar yazmaları ile de uğraştık tabi çok özen gösterdim, güzel öğrensinler, harfleri, seslerimizi diyerek çok uğraştım. Ama ne olduğunu bilmemeleri beni, sanki boş ver diyemedim belki boş ver demem gerekiyor muydu, onu da bilmiyorum. Ama ben dedim bunlar bilsinler, kalemin kalem olduğunu silginin silgi olduğunu bilsinler eşim telefona Arapçadan-Türkçeye, Türkçeden- Arapçaya çeviren bir program yükledi. Ben Fransız dili mezunuyum bu arada dil bölümünden mezun olmamdan dolayı, onların halini de anlıyorum, kendi halimi de. Programı yükledikten sonra kalem diyordum, çocuklara tutuyordum. Geliyordum zaten iki taneydi önce zamanla çoğaldı, hep tek tek vakit alıyor oda hani diğer çocukları etkiliyor bu sefer, sadece onlara yönelmem gerekirken bu sefer Suriyeli öğrenciler, hadi ben Türkçe öğretmeye çalışıyorum mesela kalem diyordum, telefonda Arapça kalem diyordu. Onlar gülüyorlardı o kadar çok hoşlarına gidiyordu ki böyle anlamaya başladılar. Öyle öyle anlamaya başladık. Bir şey söyleyeceğim Arapçasını bilmiyorum telefona söylüyorum, telefon Arapçasını söylüyor. O Şifa vardı benim o anlıyordu. Böyle böyle anlamaya başladık ama okumalar düzeldi benim Suriyeli öğrencilerin yazılar çok düzeldi, sonra arkadaş geldi işte ücretli arkadaş geldi o aldı. Ondan sonar da hatta çok iyi olduğunu söyledi benim öğrencilerin bana teşekkür etti. Sizin öğrenciler çok başarılı dedi. Ayrılması zor oldu tabi ağladılar. Şifa çıkmadı, Şifayı alamadılar sınıftan. Ben öğretmeni ile tanıştırdım öğretmeni ile yaklaştırdım. Diğerleri de zor oldu. Yavaş yavaş sınıflarına alıştılar öğretmenlerini de sevdiler.” (B.SNF5)

Tablo 4.2.2.'deki bulgulara göre bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; ses temelli yöntemle eğitim verdim, şeklinde ifade etmiştir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“İlk başlarda biz ses verme döneminde gelmişlerdi. Ses temelli yöntemle eğitim verdim. Tek tek sesleri verirken hani e,ı falan ses çıkarma şeklinde, alan alıyordu zaten hani daha önceden 4 veya 5. Sınıfta olan çocuklar vardı biraz onlarda zorlandık. Çünkü onlar zaten okuma yazmayı biliyor olarak o dili bilerek ve yazarak gelmişlerdi.

Tersten yazıyorlar işte Arapça. O yüzden onları geriye çevirmekte zorlandık ama, diğer yeni başlayanlarda sesi çıkarıyorlar, fakat o yazma aşamasında biraz zorlandık yani.” (B.SNF1)

Araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; birebir eğitim yapamadım, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.2.2. görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmeninin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Birebir eğitim yapamadım zaten ilk geldiklerinde dil problemi olduğu için diğer çocuklarla da kaynaşamadılar. Bir müddet problem yaşadılar. Sonra sonra almaya çalıştılar ama yeterli değildi.” (B.SNF3)

Türkçe öğreticilerinin, sınıfta verdikleri eğitim ile ilgili elde edilen bulgular; “Günlük hayatta kullanılacak bilgilere yönelik eğitim veriyorum”, “Eğitimlerinde, materyal olarak, video kayıtları, ses kayıtları kullanıyorum”, “Yaparak, yaşayarak öğrenmelerine daha çok önem veriyorum”, “Çocukları iki şubeden alarak, her gruba üçer saat eğitim veriyorum”, “Çocukları, üç şubeden alarak, her gruba ikişer saat ders veriyorum”, “Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmeye çalışıyorum”, “Eğitimlerinde doğaçlama yöntemini kullanıyorum”, “Öncelikle konuşmaya yönelik eğitim veriyorum”, “Ders anlatırken konuşma sözlüğü kullanıyorum”, “Dersleri animasyonlar üzerinden, Türkçe konuşmalarını uygulamaya yönelik, resimler ile veriyorum”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin bulgulara Tablo 4.2.3.’de yer verilmiştir.

Tablo 4.2.3.

Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Sınıflarda Verilen Eğitim ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	B.TRK	f
Günlük hayatta kullanılacak bilgilere yönelik eğitim veriyorum.	√				1
Eğitimlerinde, materyal olarak, video kayıtları, ses kayıtları kullanıyorum.		√	√		2
Yaparak, yaşayarak öğrenmelerine daha çok önem veriyorum.			√		1
Çocukları iki şubeden alarak, her gruba üçer saat eğitim veriyorum.		√			1
Çocukları, üç şubeden alarak, her gruba ikişer saat ders veriyorum.			√		1
Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmeye çalışıyorum.			√		1
Eğitimlerinde doğaçlama yöntemini kullanıyorum.				√	1
Öncelikle konuşmaya yönelik eğitim veriyorum.				√	1
Ders anlatırken konuşma sözlüğü kullanıyorum.				√	1
Dersleri animasyonlar üzerinden, Türkçe konuşmalarını uygulamaya yönelik, resimler ile veriyorum.				√	1

Tablo 4.2.3.' deki bulgulara göre iki Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; eğitimlerinde, materyal olarak, video kayıtları, ses kayıtları kullanıyorum şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Türkçe eğitiminde materyal olarak, video kayıtları, ses kayıtları kullandık. Ama ağırlıklı olarak yazma üstüne, okuma üzerine geliştirilen materyalleri kullandık.”

(A.TRK2)

“Farklı eğitim veriyoruz, video, ses kaydı, sinevizyon gösterisi falan. Video kayıtları Türkçe ana dil kesinlikle yok, dil olayı etkin.” (A.TRK3)

Tablo 4.2.3.' deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; günlük hayatta kullanılacak bilgilere yönelik eğitim veriyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Ben yalnızca velilere eğitim veriyorum Bizde daha çok yazma sorunu yok. Okuma sorunu çok yok. Daha çok ben konuşma günlük hayata yönelik hani pratik şekilde” (A.TRK1).

Tablo 4.2.3.' deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; yaparak, yaşayarak öğrenmelerine daha çok önem veriyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Yaparak, yaşayarak öğrenmelerine daha çok önem veriyoruz. Çünkü çocuk yapmadığı şeyi öğrenmiyor. Zaten yeni bir dil hani Türk öğrenciye Türkçe öğretmek zorken yeni bir dil olduğu için bunlara yabancı öğrencilere öyle olunca olayı etkin sokmaya çalışıyoruz.” (A.TRK3)

Tablo 4.2.3.' deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; çocukları, üç şubeden alarak, her gruba ikişer saat ders veriyorum şeklinde ifade ettiği görülmüştür. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Bende üç şube olduğu için ikişer saat alıyorum. Şöyle söyleyeyim, benim üç tane sınıfım var 1A, 1B ve 1C bu sınıflarda bir program yaptı müdürümüz, müdür yardımcımız işte Pazartesi günü ilk iki saat A sınıfındaki öğrencileri, sonra B'yi, sonra C'yi, Salı günü önce C'yi gibi bir ders programımız var bu şekilde ikişer saat alıyorum ben.” (A.TRK3)

Tablo 4.2.3.' deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; çocukları iki şubeden alarak, her gruba üçer saat eğitim veriyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Çocukları iki şubeden aldığım için üçer saat alıyorum.” (A.TRK2)

Tablo 4.2.3.' deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmeye çalışıyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüş aşağıda verilmiştir.

“Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmeye çalışıyoruz. O yüzden bunlar önümüzdeki 2 yıl içinde 3 yıl içinde ülkelerine dönmeyeceklerini düşünürsek hayatlarına burada devam edeceklerse en az kültürümüzü öğrenmeliler ki toplumumuza entegre olabilsinler. Dil kültürün taşıyıcısıdır zaten.” (A.TRK3)

Tablo 4.2.3.' deki bulgulara göre bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; eğitimlerinde doğaçlama yöntemini kullanıyorum, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Devletimizin bize vermiş olduğu bir program var. Programda kazanımlar var. Üç programdan oluşuyor. Suriyelilere 6-12 yaş arası, üç programdan oluşuyor bu. A1, A2 B1 şeklinde, 1. seviye programda kitabımız var bununla yürüttük ama ikinci seviyede kitabımız yok. Piyasada çok fazla yok geleceğini söylüyorlar. Şu anda ikinci seviyemizde tamamlanıyor. 3. seviye başlayacak yakında. Eğitimlerinde doğaçlama yöntemini kullanıyorum.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; öncelikle konuşmaya yönelik eğitim veriyorum, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.2.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çocuklara günlük hayatta konuşmaya yönelik eğitim veriyorum. Günlük hayatta sosyal yaşamda kendilerini adapte edebilmelerini sağlamak için.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; ders anlatırken konuşma sözlüğü kullanıyorum, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.2.3.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ama sözlükte sesli sözlük olması lazım. Diksiyonda da telaffuzda da anlamaları lazım çocukların. Şimdi ben kendime bir sözlük aldım. Konuşma sözlüğü, latin harflerle çevirmişler Arapçayı, okuyorum çocuklar anlamıyor çünkü lisan farkı var ya da seslendirme farkı var çocuklara bunu kazandırmak lazım.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli öğrencilere sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşünü; dersleri animasyonlar üzerinden, Türkçe konuşmalarını uygulamaya yönelik, resimler ile veriyorum, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.2.3.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Akıllı tahtamız var. Animasyonlar üzerinden küçük çizgi filmler üzerinden veriyorum. Burada genellikle çocukların Türkçe konuşmalarını uygulamaya yönelik yapıyoruz. İzletiyorum videoyu videodan sonra, burada ne oldu Türkçe konuşun şeklinde, Ya da film izletiyorum filmdeki duyguları paylaşıyoruz. Bu benim yöntemi. Benim bir yöntemim daha var mesela çocuklara yazlık ve kışlık kıyafetleri öğretmemiz isteniyor kazanım olarak, ben bunu resim şeklinde bilgisayardan çıktısını aldım. Kıyafetlerin altını yazmadım boşluk bıraktım, yazmayı bilenler yazıyor, bilmeyenler kalıyor. Resimleri renklendirmelerini istedim. Daha kalıcı oldu. Biraz daha somutlaştırıyorum.” (B.TRK)

4.3. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimin Amacına İlişkin Görüşleri ile İlgili Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, üçüncü alt probleme ilişkin; Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin amacı ile ilgili okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin görüşüne ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Suriyeli Sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin amacı ile ilgili okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin görüşlerine ilişkin elde edilen bulgular; “Okul kuralları toplum kültürü, konuşma adabı hal ve hareketleri hem eğitim hem de değerler eğitimi bağlamında bir şeyler kazandırmak”, “Bu insanlara en azından dilimizi öğretmek, adaptasyonlarını sağlamak”, “Devlet politikası, ülkemizde ne kadar kalacakları belli olmayan bir grup ve bunları en iyi şekilde motive etmek, güdülemek”, “Asıl hedef onları daha kolaylıkla hayata adapte etmek”, “Genel olarak çocukların eğitim almasının temel amacı, toplum düzenine uyması, kuralları benimsemesi”, “Onları sokaklardan kurtarıp, zapt etmek”, “Çocukları kaynaştırmak”, “Dilimizden, kültürümüzden, eğitimimizden yaralanmalarını ve uyumlarını sağlamak”, “Sınıf kurallarına sonra toplum kurallarına uyum sağlamayı öğrenmektir”, “Okuma-yazma öğretmek”, “Dil, Türkçe öğretmek”, “Projenin amacı entegrasyonu sağlamak”, “Çocuklar genç bir kuşak oldukları için ilerleyen zamanlarda ülkemize daha faydalı olması hedefleniyor”, “Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmek”, “Suriyelilere yardım etmek”, “Çocukları sokağa adapte etmek” şeklinde temalandırılmıştır. Temalara ilişkin bulgulara Tablo 4.3.1.’de yer verilmiştir.

Tablo 4.3.1.

Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimin Amacına İlişkin Görüşleri ile İlgili Bulgular

Tema	A.YNT1	A.YNT2	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	B.TRK	f
Okul kuralları toplum kültürü, konuşma adabı hal ve hareketleri hem eğitim hem de değerler eğitimi bağlamında bir şeyler kazandırmak.	√																			1
Bu insanlara en azından dilimizi öğretmek, adaptasyonlarını sağlamak.	√																			1
Devlet politikası, ülkemizde ne kadar kalacakları belli olmayan bir grup ve bunları en iyi şekilde motive etmek, güdülemek.											√									1
Asıl hedef onları daha kolaylıkla hayata adapte etmek.												√								1
Genel olarak çocukların eğitim almasının temel amacı, toplum düzenine uyması, kuralları benimsemesi.													√							1
Onları sokaklardan kurtarıp, zapt etmek.		√																		1
Çocukları kaynaştırmak.				√	√		√								√	√		√		6
Dilimizden, kültürümüzden, eğitimimizden yaranmalarını ve uyumlarını sağlamak.					√															1
Sınıf kurallarına sonra toplum kurallarına uyum sağlamayı öğrenmektir.				√																1
Okuma-yazma öğretmek.		√	√																	2
Dil, Türkçe öğretmek.				√													√			2

Tablo 4.3.1. devamı

Tema	A.YNT1	A.YNT2	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	B.TRK	f
Projenin amacı entegrasyonu sağlamak.	√							√						√						3
Çocuklar genç bir kuşak oldukları için ilerleyen zamanlarda ülkemize daha faydalı olması hedefleniyor.									√											1
Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmek.										√										1
Suriyelilere yardım etmek.																			√	1
Çocukları sokağa adapte etmek.																			√	1

Tablo 4.3.1. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan altı sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların okulda eğitim almalarının amacını; çocukları kaynaştırmak, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Topluma uyum sağlamak amacıyla çocuklarla kaynaşmak.” (A.SNF2)

“Bu çocukları kaynaştırmak diye düşünüyorum. Geldikleri zamandaki davranışları ile şu andaki davranışları aynı değil ama amacına ulaştığını kaynaştıklarını düşünmüyorum.” (A.SNF4)

“Ya bence çocukları, her türlü birbirleri ile kaynaştırmak, biliyorsun çocuklar en güzel, olumlu davranışlarını arkadaşlarından akranlarından görerek geliştiriyorlar.” (A.SNF5)

“Türkiye’ye geliş amaçları malum belli bunu mahalledeki ortamda kaynaşmışlardır. Sınıf ortamına gelerek kaynaştırmalarını arttırmak adına yapıldığını düşünüyorum. Çok faydalı olduğunu düşünmüyorum.” (B.SNF2)

“Çocukların kaynaşması açısından, ortama alışınlar diye olduğunu düşünüyorum. Faydalı olduğunu düşünmüyorum.” (B.SNF3)

“Amacı kaynaşması tabii eğitim almasalar, bunlar boş boş duracaklar yani. Bir savaştan çıkmışlar onu yaşamışlar, bu eğitim öğretimi görerek biraz daha moral vermek, Türk insanlarıyla kaynaşmasını sağlamak, bir şeyler öğrenmesini sağlamak, topluma adapte bilmiyorum, o konuda pek bir şey diyemeyeceğim.” (B.SNF5)

Tablo 4.3.1.'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir okul yöneticisi, bir sınıf öğretmeni ve bir Türkçe öğreticisi, Suriyeli sığınmacı çocukların okulda eğitim almalarının amacını; projenin amacı entegrasyonu sağlamak, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konuya ilişkin görüşler aşağıda verilmiştir.

“Suriyeli çocukların entegrasyonu amaçlanır esas amaç bu. Diğer velilerin ekonomik durumu ikinci planda ama tabii ekonomik durum eğitimi kolaylaştıran sebeplerden bir tanesi ama bu bizim için ikinci planda.” (A.YNT1)

“Bizim projenin amacı entegrasyonu sağlamak, yani uyumlarını sağlamak. Dil bilmeyince her şeyi şirketle çözmeye çalışıyor. Ya da sıkıntı çıkarıyor. Arkadaşının bir şeyini habersiz alıyor. Ama dil bilen birisi daha kolay iletişim kurduğu için okula uyumları daha kolaylaşıyor. Velilerin uyumu da kolaylaşıyor. Çocuğunun ne yapması gerektiğini anlatabiliyoruz.” (A.TRK1)

“Zaten vatandaşlığa geçirildiklerine göre muhtemelen entegrasyonu ve Türk vatandaşı ne yapıyorsa o şekilde devam edeceği bence amaç odur tabii ki. Yani okuma yazma öğreniyorlar başka ne gibi bir amaç olabilir ki onlar için. Ha okuma yazma öğreniyorlar daha ileri seviyeler mesela bayağı bayağı iyi olmaları lazım ki bizim gibi matematik şeyleri ile onların eğitimi nasıl mesela bilmiyoruz. Nasıl bir eğitim görüyorlar fen gibi bir ders var mı ne bileyim sosyal gibi hayat bilgisi gibi bir ders var mı hangi dersleri gördüklerini bilmiyoruz orada. Burada sadece okuma yazma öğreniyorlar. Bu da güzel bir şey onlar için. Yolda her gördüklerini okuyabilecekler. Alışveriş yapabilecekler. Kendi ailelerine öğretebilecekler belki. Bu yönden güzel bir uygulama. Gayet iyiler, savaşı hiç yaşamamış gibiler. Bana göre. Öyle mutsuz, sürekli ağlayan içine kapanık bir çocuk görmedim. Belki de bize gelenler öyleydi bilmiyorum. Hani büyüklerini de gördük ama bana çok yansımada. Bizimkilerden daha iyi kaynaşmış durumdalar.” (B.SNF1)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi ve bir sınıf öğretmeni, Suriyeli

sığınmacı çocukların eğitim almalarının amacını; okuma-yazma öğretmek, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.'de görülmektedir. Konu ile ilgili görüşler aşağıda verilmiştir.

“Bana göre anne, baba ve o çocuklar adına baktığımda nasıl kendi memleketlerinde yetişmelerini istiyorlarsa burada da öyle duygularla çocuklarının okuma yazma öğrenmesini hayata hazırlanmasının istemeleri olmalı, amaç aileleri açısından bu. Samimiyetle bazı anne babalar, kayıt ettirmesnasında sıkıntılar yaşamalarına rağmen, böyle ısrarla çocuğum okuldan kalmasın diye düşünenler var.” (A.YNT2)

“Daha sonra okuma-yazma öğrenmektir. Tabi ki bunun için daha özel bir ortamda rehabilite yapılmaları daha doğrudur.” (A.SNF2)

Araştırmaya katılan iki sınıf öğretmeni, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim almalarının amacını; Dil, Türkçe öğretmek, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Asıl amacı dil öğrenmek.” (A.SNF2)

“Dil, Türkçe öğrenmeleri, topluma kazandırmak. Arkadaşları ile iletişimi sağlamak. Bizim sınıfta değil ama hepsi bir sınıfta şu an güzel gidiyor.” (B.SNF4)

Tablo 4.3.1. 'deki bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların okulda eğitim almalarının amacını; okul kuralları toplum kültürü, konuşma adabı hal ve hareketleri hem eğitim hem de değerler eğitimi bağlamında bir şeyler kazandırmak, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Okul kuralları toplum kültürü, konuşma adabı hal ve hareketleri hem eğitim hem de değerler eğitimi bağlamında bir şeyler kazandırmak için biz burada çalışma hedeflemekteyiz.” (A.YNT1)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim almalarının amacını; bu insanlara en azından dilimizi öğretmek, adaptasyonlarını sağlamak, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bir süreliğine buradaysa bu insanlar en azından dilimizi öğrensin, adaptasyon sağlansın, diye düşünebilirler. Bizde hem adaptasyon hem de temelden okuma yazma öğretiyoruz.” (A.YNT2)

Tablo 4.3.1'deki bulgulara göre araştırmaya katılan bir okul yöneticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; Devlet politikası, ülkemizde ne kadar kalacakları belli olmayan bir grup ve bunları en iyi şekilde motive etmek, güdülemek, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ben olaya çocuk gözü ile bakmak istiyorum. Biliyorsunuz Anayasamız bizim ülkemizde yaşayan çocukların eğitimini kanunla güvence altına almış, ama ortada mağdur olan bir çocuk var bu çocuklarında eğitim alma hakkının olduğunu düşünüyorum. Onun için madem bir şekilde bunlar ülkemize yönlendirilmişse, bir şekilde gelmişlerse bunlarında eğitim alması gerektiğini düşünüyorum. Bunlara eğitim verilmesinin sebebi bir devlet politikası, ülkemizde ne kadar kalacakları belli olmayan bir grup ve bunları en iyi şekilde motive etmek güdülemek için eğitimlerinin gerektiğini düşünüyorum. Bu çocuklar bizim çocuklarımıza göre hazır bulunmuşluk seviyeleri daha yüksek çünkü eğitime gerçekten açlar. Bu çocuklar burayı sadece bir eğitim yeri olarak değil de daha çok oyun oynadıkları ve eğlendikleri bir alan olarak görüyorlar. Bu da tabii ki ister istemez çocukların okula daha fazla yönelmesinin sebebi oluyor. Bana göre zaten belirli mahallelere, şöyle söyleyeyim, sosyo ekonomik gelir düzeyleri refah seviyeleri ne ise kendilerine yakın mahallelere yerleşmiş durumdadır, onun için kendilerine yakın insanlarla beraber yaşıyorlar. Yani bizim Türk insanlarımız olsalar bile sosyo ekonomik olarak birbirlerine yakın insanlar onun için ben bu eğitimin amacına ulaştığını düşünüyorum.” (B.YNT1)

Araştırmaya katılan bir okul yöneticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; asıl hedef onları daha kolaylıkla hayata adapte etmek, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Öncelikle hedef çocukların eğitim hakkını ellerinden almamak hani yaşlılarından geri kalmadan. Tabii ki farklı bir ülkelerde, tabii ki bunun nedeni öncelikle bu ülkeye nasıl kolay adapte olabilirler, kendilerini izole olmaktan nasıl kurtarabilirler önce bir dil öğrenmeleri gerekiyor. Sonra da tabii ki yaşlıları ile aynı eğitimi almaları gerekiyor. Asıl hedef onları daha kolaylıkla hayata adapte etmek. Amacına ulaştığını düşünüyorum, ilk günlerde hiç dilimizi bilmezken gözlerinde bir korku bir ürkeklik vardı. Hani nereye geldik bu insanlar ne konuşuyorlar, çünkü hiç anlamıyorlardı bizi. Ama şimdi bakıyorum günaydın diyorum günaydın diyorlar,

hoşçakal diyorlar ve yüzlerinde bir gülümse var artık mutlu geliyorlar okula. Arkadaşları ile teneffüste beraber oynuyorlar diğer arkadaşları ile oyunlarımızı öğrendiler. Onların yüzündeki mutluluk işe yaradığını gösteriyor.” (B.YNT2)

Tablo 4.3.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan bir okul yöneticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; genel olarak çocukların eğitim almasının temel amacı, toplum düzenine uyması, kuralları benimsemesi toplum düzenine uyması, kuralları benimsemesi, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Genel olarak çocukların eğitim almasının eğitilmesinin temel amacı, toplum düzenine uyması kuralları benimsemesi Türk Milli Eğitiminin 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda da eğitimimizin temel amacı iyi bir insan olarak yetişmek, iyi bir fert olarak yetişmek, devletine ve milletine yararlı biri olmak gibi noktalar göz önünde bulunduruluyor. Bunun yanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetişmek ve iyi bir meslek edinebilmek amacıyla insanlar çocuklarını okula gönderiyorlar. Suriyeli çocukların okula gönderilmesinin temelinde çocuğum okula gitsin, Türkçe öğrensin, bu ülkenin kültürünü, ananelerini öğrensin, bunlarla ülkede daha rahat yaşayabileyim, topluma daha rahat uyabileyim, gerektiğinde yarın öbür gün vatanlarına geri döndüğünde buradaki eğitim ile oradaki eğitimle denklik sağlayıp, eğitim hayatına devam etmek birinci olarak. Bunlar başka sebepleri de vardır okulun koruyucu kucaklayıcı bir tarafı da vardır. İşe gidiyor olabilir, çocuğum okulda dursun, ama çocuğum okulda dursun amacında olsalar dahi hepimiz milli eğitimimizin kanunları, yönetmeliklerine uygun olarak yetişmelerini, insan olarak yetişmelerini sağlamak için elimizden gelen bütün çabayı sarf ediyoruz.” (B.YNT3)

Tablo 4.3.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; onları sokaklardan kurtarıp, zapt etmek, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Amaç; onları sokaklardan kurtarıp, zapt etmek, bu zapt sadece okulda tutabilmek.” (A.SNF1)

Araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim almalarının amacını; Dilimizden, kültürümüzden, eğitimimizden yaralanmalarını ve uyumlarını sağlamak, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.’de görülmektedir. Konu ile

İlgili sınıf öğretmeninin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bana göre Suriyeli çocukların bizim okulumuzda eğitim almalarının amacı, bizim çocuklarla birlikte bir anlamda dilimizden, kültürümüzden, eğitimimizden yararlanmalarını ve uyum sağlamalarını amaçlamaktadır. Özellikle okul idaresi bu çocukların okula sürekli devam etmeleri yönünde çabalarını görüyorum. Diğer ihtiyaçları da imkânlar ölçüsünde bu çocuklara sağlanıyor diye düşünüyorum.”
(A.SNF3)

Araştırmaya katılan bir sınıf öğretmeni, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim almalarının amacını; sınıf kurallarına sonra toplum kurallarına uyum sağlamayı öğrenmektir, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmeninin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sınıf kurallarına sonra toplum kurallarına uyum sağlamayı öğrenmektir.”
(A.SNF2)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; çocuklar genç bir kuşak oldukları için ilerleyen zamanlarda ülkemize daha faydalı olması hedefleniyor, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bana kalırsa işte çocuklar genç bir kuşak oldukları için ilerleyen zamanlarda ülkemize daha faydalı olması hedefleniyor. Bu amaçlarda kendi toplumumuza adapte etmeye çalışılıyor. Yani kazandırmaya çalışmak. Dil öğretirken de ister istemez kültürü öğretmiş oluyoruz.” (A.TRK2)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmek, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmek. Çünkü kültürel olarak bizden çok farklı oldukları için onlara çok doğal gelen şeyler bizde yadırganıyor.” (A.TRK3)

Tablo 4.3.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; Suriyelilere yardım etmek, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bu programın hedefleri amaçları derken şöyle düşünelim, zaten başlangıçta

bize verilen programda amaçlar belli, çizgisi belli ama genel olarak bu ülkede bir politika var, politikada da diyor ki Suriyelilere yardım etmemiz gerekiyor. Amaç Suriyelilere yardım etmektir. Bu yardımı etmek için iimize aldık. Iimize aldığımız zamana asimile etmek değil yani sokakta bakkala gidip alışveriş yapabilmesi lazım, hastaneye gittiği zaman neresinin hasta olduğunu söylemesi lazım. İşte bu politikanın uygulandığı bir proje, tabi resmi değiliz bu okulda ayrı bir sınıfız.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan bir Türkçe öğreticisi, Suriyeli öğrencilere verilen eğitimin amacını; Çocukları sokağa adapte etmek, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.3.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticinin görüşü aşığıda verilmiştir.

“GEM’ler var geçici eğitim merkezi oralarda çocukları sokağa adapte etmek gibi görüyorum ben.” (B.TRK)

4.4. Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Sınıftaki Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, dördüncü alt probleme ilişkin; Suriyeli Sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili her iki okulda da görünen ortak etkiler ile ilgili bulgular; “Yaş farkından etkilendikleri”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulunda görünen B İlkokulunda görünmeyen etkilere ilişkin bulgular; “Psikolojilerinin iyi olmamasından olumsuz etkilendiler”, “Arkadaşlarının eşyalarını almalarından etkilendiler”, “Sınıftaki diğer çocukların onları kıskandığı, davranışlarını değiştirdikleri”, “Kurallara uymamalarından sınıf içi disiplinin sağlanması açısından etkilendikleri” şeklinde temalandırılmıştır. Aşığıdaki Tablo 4.4.1.’de bu verilere ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.4.1.

Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Sınıftaki Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile ilgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5 f	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5 f
Yaş farkından etkilendikleri	√		√	√	3			√		1
Psikolojilerinin iyi olmamasından olumsuz etkilendiler.				√	1					
Arkadaşlarının eşyalarını almalarından etkilendiler.		√			1					
Sınıftaki diğer çocukların onları kıskandığı, davranışlarını değiştirdikleri.					√	1				
Tuvalet ve temizlik alışkanlıklarının olmamasından etkilendiler.		√			1					
Kurallara uymamalarından sınıf içi disiplinin sağlanması açısından etkilendikleri.				√	1					

Tablo 4.4.1.'deki bulgulara göre her iki okulda da ortak olarak Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisini, araştırmaya katılan dört sınıf öğretmeni tarafından yaş farkından etkilendikleri, şeklinde ifade edildiği görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Düzenimiz alt üst oldu. 6-7 yaş grubu çocuklarla aynı sınıfta paylaşıyorlar. Yaşları büyük.” (A.SNF1)

“Ya korkuyorlardı ilk başta, o çocuklarda korkuyorlardı, Ben olmadığım zaman boğazına yapıyorlardı çocuğun ya da farklı bir şekilde. Korkutuyor. Gruplaşma kendi içlerinde var. O büyük çocuklarda daha çok var. Küçüklerinde yok.” (A.SNF3)

“14 yaşında olanda var derslerimizde yavaş ilerlemek zorunda kalıyoruz.”

Diğer öğrencilerimizde etkileniyor olumsuz etkileniyor bu nedenle.” (A.SNF4)

“Olumsuz oldu, bu küçük onlar büyük, birde Türkçe bilmiyorlar.” (B.SNF3)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; psikolojilerinin iyi olmamasından olumsuz etkilendiler, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.4.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“İletişim kopukluğu var, anlayamıyoruz. Dertlerini anlatamadıkları için hırçınlar, psikolojik anlamda iyi değiller. Bu da diğer çocukları olumsuz etkiliyor.” (A.SNF4)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; Arkadaşlarının eşyalarını almalarından etkilendiler, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.4.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ama bizim çocuklarda çok büyük sorun yaşadılar. Çocukları daima ikna etme, onlara özellikle velilerle çok büyük sorun yaşıyorlar. Çünkü her gün bir şeyler kayboluyor, çocukların beslenmesi gibi. Verdiğimiz hiçbir şey ne ödev yapılıyor, ne verdiğin kalem ya da bir şey veriyorsun, bir velime ya da durumu daha iyi olan insanlardan topladığımız insanlar oldu sağ olsunlar, herkes bir şey yaptı ama verdiğin bir şey asla geri gelmiyor. Tekrar vermek zorunda kalıyorsun. Beslenmeleri olmuyor, onu paylaşıyoruz, kızıyoruz ama yine de insan olarak acıyoruz ya da işte sahip çıkıyoruz. Velilerin ilgisi hiç yok.” (A.SNF2)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; sınıftaki diğer çocukların onları kışkırdığı, davranışlarını değiştirdikleri, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.4.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Onlara, gösterdiğimiz ilgi ister istemez, sadece okuma ile bitmiyor, matematik yapıyoruz ve sürekli geliyor. Bu ne? Bu nasıl? Ben onlarla ister istemez daha yakından ilgilenmem gerekiyor. Fakat çocuklar bunun Suriyeli olduğunu buna ihtiyacı olduğunu bilemiyorlar. Bilemedikleri içinde şimdi ayırmak istemiyorum ama

Türk çocukları kısıyor ve onlarda aynı davranışlar olmaya başladı. Bildikleri halde, bu nasıl? Bu ne? Diye bu tür sorular sormaya başladılar. Kısıydılar onları. Bunu idrak edemiyorlar.” (A.SNF5)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü, tuvalet ve temizlik alışkanlıklarının olmamasından etkilendiler şeklinde ifade ettiği Tablo 4.4.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Tuvalet alışkanlıkları yok, ellerini hiç silmiyorlar, yıkıyorlardı. Bunlar için çok uğraştım ben, şimdi temiz olmayı, dürüst olmayı öğrendiler. Bu alışkanlıkları verdim. Sıralara örtü yapıyoruz, her hafta velim yıkıyor, ütülüyor onların örtüleri rezil bir durumda oluyor. Yazıyorlar, kesiyorlar acayip şeyler yapıyorlar, resimler yapıyorlar duvarları çiziyorlar.” (A.SNF2).

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; kurallara uymamalarından sınıf içi disiplinin sağlanması açısından etkilendikleri şeklinde ifade ettiği Tablo 4.4.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Kurallara uymuyorlar, zil çaldığında derse girmiyorlar. Bahçeden bizim almamız gerekiyor. İstedikleri saatte geliyorlar derslere. Sınıf içi disiplin açısından etkilendiler.” (A.SNF4)

4.5. Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Okul ve Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, beşinci alt probleme ilişkin; Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili okul yöneticilerinin görüşüne ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili her iki okulda da ortak görünen etkiler ile ilgili bulgular; “Velilerde ve çocuklarda Suriyeliler ile ilgili ön yargı olduğundan uyum, kabul konusunda olumsuz etkileri oldu” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulunda görünen B İlkokulunda görünmeyen etkilere ilişkin bulgular; “Çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz kaldıkları, toplantılara katılmadıklarından, geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacağımız tedbirleri etkilemekte”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulunda görünen A İlkokulunda görünmeyen etkilere ilişkin bulgular; “Suriyeli çocuklar tarafından, çocuklarımıza yanlış örnek olabilecek bir davranış sergilenmedi, olumsuz etkileri olmadı”, “Hiçbir şekilde birbirlerini bırakın başka bir çocuğa birbirlerine bile bir zarar vermiyorlar, olumsuz etkileri olmadı” şeklinde temalandırılmıştır. Aşağıdaki Tablo 4.5.1.’de bu verilere ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.5.1.

Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Okul ve Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili A İlkokulu Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.YNT2 f	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3 f
Velilerde ve çocuklarda Suriyeliler ile ilgili ön yargı olduğundan uyum, kabul konusunda olumsuz etkileri oldu.	√	1	√		1
Çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz kaldıkları, toplantılara katılmadıklarından, geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacağımız tedbirleri etkilemekte.	√	1			
Suriyeli çocuklar tarafından, çocuklarımıza yanlış örnek olabilecek bir davranış sergilenmedi, olumsuz etkileri olmadı.				√	1
Hiçbir şekilde birbirlerini bırakın başka bir çocuğa birbirlerine bile bir zarar vermiyorlar, olumsuz etkileri olmadı.			√		1

Tablo 4.5.1.’deki bulgulara göre her iki okulda da ortak olarak iki okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerini; Velilerde ve çocuklarda Suriyeliler ile ilgili ön yargı olduğundan uyum, kabul konusunda olumsuz etkileri oldu, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Kamu oyununda önemi var kamuoyunda da işte ülkemizde yaşanan olaylar yüzünden Suriyelilerin ülkemize gelmesi, bazı olumsuzluklar yaşanması buradaki velileri biraz olumsuz etkiledi. Hatta o olumsuz bakış açısını değerlendirerek buradaki Suriyeli öğrencinin velisi ile kendi çocuğunun arasında yaşanan olayı Suriyeliler meselesine dökebilecekleri, böyle olumsuzlukları gördük. Velilerden “Suriyeli çocuklar Suriyeli çocuklar” gibi yaklaşımlar oldu. Öğretmenlerimiz ilk başta birkaç ay evet onlarda sıkıntı yaşadı. Bu şikâyetlerden dolayı anlaşmazlıklardan dolayı onlarda da olumsuzluklar oldu. Ama ben böyle bir durumda bunların normal olduğunu düşünüyorum. Bunlar eğitim alacaksa şu anda çıkar başka bir yol yoksa ve bizim okulumuzda alacaklarsa bunlar normal.” (A.YNT2)

“İlk geldiklerinde ne kadar bunu istemesek de yani çocuklarda ve velilerde bir ön yargı vardı. Bu ön yargı okuldan kaynaklanmadı. Çocuklar mahallelerinde çünkü anlatıyorlardı ailelerle problem yaşadıklarını ilk geldiklerinde bir uyum problemi yaşadılar bir ay kadar. Soruyorum neden anlattıkları şeyler bizim öğrencilerin anlattıkları şeyler mahallede şöyle şöyle oldu, annem şöyle dedi işte tartıştık onlarla yani dışarıda çocuklar daha çok anne babalarından etkilendiği için velilerde bir ön yargı vardı. Göç alan bölge burası bir arada yaşamayı veliler ilk başta olumsuzlukları çocuklarına yansıtmuşlar, çocuklar okulda bunu sürdürmeye başladılar ama bunlar çocuk neticede burada birlikte oynadıkça aslında onların çocuk olduğunu birbirlerinden farklı olmadığını gördüler ve sonrasında hiç bir sorun olmadı.” (B.YNT2)

Tablo 4.5.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz kaldıkları, toplantılara katılmadıklarından, geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacağımız tedbirleri etkilemekte, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Öğrenciler farklı kültür, farklı aile ortamlarında yetişmiş çocuklarımız oldukları için, farklı ortamlardan geldikleri için ister istemez ilk başta şu anda zaman zamanda yaşadığımız sıkıntılar toplum kurallarını benimsemeye hayata geçirmede sorunlar yaşıyoruz. Çünkü çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz

kaldıklarını görüyoruz. Bazı ailelerimizi öğrencilerimiz ile ilgili sorunları konuşmak için çağırdığımızda okula gelmediklerini, toplantılara katılmadıklarını gözlemlemekteyiz. Bu da tabii ki geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacağımız tedbirleri ister istemez güçleştirmekte. Sorunu biraz daha arttırmakt.” (A.YNT1)

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan bir okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; Suriyeli çocuklar tarafından, çocuklarımıza yanlış örnek olabilecek bir davranış sergilenmedi, olumsuz etkileri olmadı, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.5.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Olumsuz olarak şu ana kadar Suriyeli çocuklar tarafından, çocuklarımıza yanlış örnek olabilecek bir davranış sergilenmedi, olumsuz etkileri olmadı. Kendi içlerinde de sınıfta kavgacı veya yaramaz kurallara uymayan, kuralları sabote eden davranışları olmadığı içinde, yanlış bir örnek olduğunu düşünmüyorum.” (B.YNT3)

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan bir okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin görüşünü; hiçbir şekilde birbirlerini bırakın başka bir çocuğa birbirlerine bile bir zarar vermiyorlar, olumsuz etkileri olmadı, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.5.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Zaten bu çocuklar bir savaştan kaçıp gelmişler ürkek bir durumları var hiçbir şekilde birbirlerini bırakın başka bir çocuğa birbirlerine bile bir zarar vermiyorlar, olumsuz etkileri olmadı.” (B.YNT1)

4.6. Okul Yöneticilerinin, Rehber Öğretmenlerin, Sınıf Öğretmenlerinin, Türkçe Öğreticilerinin, Diğer Velilerin ve Suriyeli Velilerin Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, altıncı alt probleme ilişkin; Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili okul yöneticilerinin, rehber öğretmenlerin, sınıf öğretmenlerinin, Türkçe öğreticilerinin, diğer velilerin ve Suriyeli velilerin görüşüne ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili okul

yöneticilerinin her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Veliler ile iletişim sorunu yaşıyoruz” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu yöneticilerinin B İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular; “Devamsızlık sorunları yaşıyoruz”, “Okul içerisinde okul kurallarına aykırı hareket etmelerinden sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu yöneticilerinin A İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular; “Suriyeli çocukların okula ulaşım sorunu yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.1.’de yer almaktadır.

Tablo 4.6.1.

Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.YNT2 f	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3 f
Veliler ile iletişim sorunu yaşıyoruz.	√	1	√	√	2
Devamsızlık sorunları yaşıyoruz.	√	√	2		
Okul içerisinde okul kurallarına aykırı hareket etmelerinden sorun yaşıyoruz.	√	1			
Suriyeli çocukların okula ulaşım sorunu yaşıyoruz.			√		1

Tablo 4.6.1. incelendiğinde araştırmaya katılan üç okul yöneticisi, her iki okulda da ortak olarak Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunu; veliler ile iletişim sorunu yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz kaldıklarını görüyoruz. Bazı ailelerimizi öğrencilerimiz ile ilgili sorunları konuşmak için çağırdığımızda okula gelmediklerini, toplantılara katılmadıklarını gözlemlemekteyiz. Bu da tabiki ister istemez geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacağımız tedbirleri ister istemez güçleştirmekte. İletişim kurmakta bazı velilerimiz ile sorun yaşamaktayız.

Şimdi geçtiğimiz zaman dilimi içerisinde hem okulumuzun yürüttüğü bugün sizdeyiz projesi, hem de ev ziyareti veli görüşmesi bu en azından bizlerin bir eğitimci olarak Suriye vatandaşlarının yanında olduğumuzu onlarla birlikte, onlara cesaret vermek adına onları ziyarette bulunuyoruz.” (A.YNT1)

“Öncelikli olarak velilerle çok iletişim halinde olamıyoruz. Çünkü çocuklara tamam Türkçe öğretiyoruz konuşmaya başladılar ama velilerden halen hiç bilmeyenler var, o yüzden öğrenci, veli, okul üçlüsü yani öğretmen birbirinden ayrılamaz ama biraz veli ayağımız zayıf. Dönüt alamıyoruz ya da herhangi bir öğrencilerle ilgili bir şey gönderdiğimizde onlardan dönüt alamıyoruz. Türkçeyi bilmedikleri için sadece çocuklara verdiğimiz eğitimle sınırlı kalmak durumundayız.” (B.YNT2)

“Birinci unsur velileri bize geldiğinde sorunlarını dile getirirken ya kendisi tam anlatacak kadar dilimizi bilmiyor. Bazen dil sebebi ile biz anlayamıyoruz.” (B.YNT3)

Tablo 4.6.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan iki okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunu; devamsızlık sorunu yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Zaman zaman devamsızlık noktasında sorunlar yaşadığımız oluyor. Yani istedikleri zaman gelip istemedikleri zaman gelmemeleri gibi bir alışkanlıkları var. Bizler öğretmen arkadaşlarımızla kontak kurarak veliye ulaşıp çocuğun devamsızlığı konusunda veliyi bilgilendirmeye çalışıyoruz. Çocuğun devamsızlığının okul başarısı üzerinde olumsuz bir etki yaptığını veli ile paylaşıyoruz.” (A.YNT1)

“Suriyeli öğrencilerin yarısının okula devamsızlık sorunları var. Hele bir aile biliyorum. Çok ciddi bir şekilde bu çocuklara mendil sattırarak geçimini sağlıyorlar.”(A.YNT2)

Tablo 4.6.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunu; okul içerisinde okul kurallarına aykırı hareket etmelerinden sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“ Çocukların bir kısmı birinci sınıf çağındaki çocuktan büyük oldukları için, okul içerisinde okul kurallarına aykırı hareketleri oluyor ve bunların çözüm noktasında gerek bizler gerek öğretmen arkadaşlarımız çaba sarf ediyoruz veliler ile görüşüp çocukların bu okul içindeki okul kurallarına uymamaları ile ilgili olumsuz davranışları konusunda veliyi bilgilendiriyoruz. Onlarla birlikte çözüm bulmaya çalışıyoruz.” (A.YNT1)

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan bir okul yöneticisi, Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunu; Suriyeli çocukların okula ulaşmaları sorunu yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.1.'de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“ Suriyeli öğrenciyi nerden gelirse gelsin kayıt edeceksiniz deniliyor. Onun için uzak bir yerden gelse bilse biz kayıt etmek durumunda olduğumuz için nerde oturduğuna bakılmıyor. Nerede oturduğuna bakılmadığı içinse çocuk ister istemez bazı çocuklar iki km üç km yol yürüyorlar. Bu aslında bizim sene başından beri anlatmaya çalıştığımız ama kimsenin anlamak istemediği bir durum, uzak yerdekilerde buraya kayıt etmek istiyor ve bir şekilde çocuk yürümek zorunda kalıyor. Tabi ailenin zaten sosyoekonomik, daha doğrusu ekonomik durumu kötü, kötü olduğu içinde servis parası veremiyor çocuk da yürüyerek geliyor.” (B.YNT1)

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili sınıf öğretmenlerinin her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Dil sorunu yaşıyoruz”, “Yaşlarının sınıftaki diğer öğrencilerden farklı olmasından sorun yaşıyoruz”, “İletişim kopukluğu sorunu yaşıyoruz” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin, B İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular; “Aralarında çete kurmaları ve diğer öğrencilere şiddet uygulamaları nedeni ile sorun yaşıyoruz”, “Kurallara uymamalarından dolayı sorun yaşıyoruz” , “Temizlik ve düzen yetersizlikleri nedeni ile sorun yaşıyoruz”, “Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi sorun oluyor”, “Arkadaşlarının eşyalarını aldıklarından sorun yaşıyoruz”, şeklinde

temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.2.'de yer almaktadır.

Tablo 4.6.2.

Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	f	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	f
Dil sorunu yaşıyoruz.		√		√	√	3		√	√		√	3
Yaşlarının sınıftaki diğer öğrencilerden farklı olmasından sorun yaşıyoruz.	√	√	√	√	√	5		√		√		2
İletişim kopukluğu sorunu yaşıyoruz.				√	√	2		√				1
Aralarında çete kurmaları ve diğer öğrencilere şiddet uygulamaları nedeni ile sorun yaşıyoruz.	√	√	√	√	√	5						
Kurallara uymamalarından dolayı sorun yaşıyoruz.			√	√	√	3						
Temizlik ve düzen yetersizlikleri nedeni ile sorun yaşıyoruz.		√				1						
Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi sorun oluyor.					√	1						
Arkadaşlarının eşyalarını aldıklarından sorun yaşıyoruz.		√				1						

Tablo 4.6.2.'deki bulgulara göre araştırmaya katılan yedi sınıf öğretmeni her iki okulda da ortak yaşanan sorun ile ilgili görüşlerini; yaşlarının sınıftaki diğer öğrencilerden farklı olmasından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Düzenimiz alt üst oldu. 6-7 yaş grubu çocuklarla aynı sınıfta paylaşıyorlar. Yaşları büyük.” (A.SNF1)

“En büyük sorunlardan biriside içlerinde büyük olanlar var, bizim

çocuklardan bayağı büyük.” (A.SNF2)

“Bizim sınıfımızda Suriyeli çocukların yaşları itibari ile bizim çocuklarımız onlardan korkmaya başladılar.” (A.SNF3)

“14 yaşında olanda var derslerimizde yavaş ilerlemek zorunda kalıyoruz.” (A.SNF4).

“Genel anlamda velilerimizin en çok mağdur oldukları konu aralarındaki yaş farkı ve çeteleşmeleri, bunlarında küçük olduğu ve bunları ezdikleri bunda tabii ki velilerimiz biraz haklılar. Gerçekten ciddi anlamda bayağı bir çeteleşme oluyor.” (A.SNF5)

“Akranları ile yaş farkı vardı. Yüksek olanda vardı. 5 yaşını doldurmuş olanlarda vardı. Daha büyük olanlar 10 yaşında bir kızım vardı.” (B.SNF2)

“Hem yaş farkı vardı. Çocuklar sessizdi zaten sınıfta kayboluyorlardı. Bizimkiler onları benimsemedi. “ (B.SNF4).

Tablo 4.6.2. incelendiğinde araştırmaya katılan altı sınıf öğretmeni her iki okulda da ortak yaşanan sorun ile ilgili görüşlerini; dil sorunu yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“En büyük sorun dil sorunu. Bir insanla konuşabilesin ki sonuca ulaşabilesin. Şimdi bizim zaten çocukların dersleri bunlara ağır geliyor. Bir de ders olduğu zaman onların psikoloji daha çok bozuluyor.” (A.SNF2)

“Türkçe bilmedikleri için diğer dersleri yapamıyorlar. Okuyorlar ama okuduklarına anlam yükleyemiyorlar.”(A.SNF4)

“Dil sorunu. En büyük sıkıntımız çocuklara kendimizi anlatamamak. Bazen biz onlara iyiliği için söylesek bile alınıyorlar. Kelimelerin anlamını bilmiyorlar. Hani aferin deseniz bile gözlerinin dolduğunu görüyoruz. O da bizi psikolojik olarak yıpratıyor. Ben çok duygulanıyorum yani “acaba yetemiyorum, yanlış bir şey mi yaptım? Üzdüm mü?” diye. Çünkü gerçekten de çok hassas bir konu.” (A.SNF5)

“Sınıfımızda dil problemimiz çok fazlaydı anlayamıyorduk. El kol hareketleri ile iletişim kurmaya çalışıyorduk.” (B.SNF2)

“Yapamadıkları zaman üzülüyordu, eksikliğini hissediyordu. Dil problemi olmasa bizimle beraber giderdi zaten.” (B.SNF3)

“Yalnızca dil konusunda yoksa maddi manevi bir sıkıntı olmadı aramızda. Netice de çocuk çocuk yine aynı çocuk. Ben sadece dil konusunda anlayamadım onlarla.” (B.SNF5)

Tablo 4.6.2. incelendiğinde araştırmaya katılan üç sınıf öğretmeni her iki okulda da ortak yaşanan sorunu; iletişim kopukluğu sorunu yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“İletişim kopukluğu var, anlayamıyoruz. Dertlerini anlatamadıkları için hırçınlar, psikolojik anlamda iyi değiller.” (A.SNF4)

“En büyük sıkıntımız çocuklara kendimizi anlatamamak. Çünkü diyorum ya bir disiplin, disiplin derken derse başlama, ödev kontrolü, defter getirme, götürme buna benzer şeyler. Fakat bazen biz onlara iyiliği için söylesek bile alınıyorlar. Onlar kelimelerin anlamını bilmiyorlar. Hani aferin deseniz bile gözlerin dolduğunu görüyoruz. O da bizi psikolojik olarak yıpratıyor. Ben çok duygulanıyorum yani acaba yetemiyorum, yanlış bir şey mi yaptım. Üzdüm mü? Diye. Çünkü gerçekten de çok hassas bir konu.” (A.SNF5)

“İletişimimiz kopuk olduğu için anlatamıyorduk. Yazı vaabında hiçbir şey yoktu. Resim boyama gibi etkinliklere daha çok katılıyorlardı. Yazı olarak çok zorlanıyorduk. Bizim çocuklarla daha çok ilgilendim onlarla fazla ilgilenemedim. Anlaşamadığımız için. Özgüven eksikliği bu çocuklarda oluştu. Bir kız öğrencim vardı söylediklerimi, daha doğrusu gördüklerini yazabiliyordu. Yönü ters olsa da söyleye söyleye onu yaptırmaya çalıştık. Ama içine kapanık çok sessizdi. Şimdi görüyorum bazen konuşuyoruz selam veriyor açılmış biraz daha.” (B.SNF2)

Tablo 4.6.2.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan beş sınıf öğretmeni yaşadıkları sorunu; aralarında çete kurmaları ve diğer öğrencilere şiddet uygulamaları nedeni ile sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Diğer öğrencilerle bağdaşamıyorlar. Teneffüslerde bahçeye inip çete kuruyorlar. Birbirlerini savunmak için çete usulü hareket ediyorlar. Öğrencilerle bağdaşamıyorlar. Sorunlar çözülemiyor. Sadece sorunun etrafında dolaşılıyor, sorun erteleniyor.” (A.SNF1).

“En büyük sorunlardan biriside içlerinde büyük olanlar var, bizim çocuklardan bayağı büyük onların hepsi bir arada toplanıyorlar çete oluşturup, başka çocuklara şiddet uyguluyorlar. Bizim çocuklara devamlı söylediğimiz için, dövmüyorlar ama sınıf içinde vuruyorlar orasına burasına falan da. Yalnız dışarıdaki çocuklardan bize sürekli şikâyet geliyor. Çete oluşturup kavga etmek birilerine saldırmak toplu halde, bu durumlar çok oluyor.” (A.SNF2)

“Bizim sınıfımızda Suriyeli çocukların yaşları itibari ile bizim çocuklarımız onlardan korkmaya başladılar. Ufak bir şeyde bizim çocukların boğazına yapışmaları, sınıfa geliş gidişlerindeki o rahatlıkları, bunu da gördüler özellikle, nasıl olsa bize kimse karışmıyor, müdahale etmiyor tavrı. Bundan dolayı bir problem yaşandı, sınıftaki velilerimiz bu konuda bayağı itiraz etmeye başladılar.” (A.SNF3)

“14 yaşında olanda var. Çete oluşturup, kavga ediyorlar. Kâğıttan silah yapıp oynuyorlar. Silahın kötü olduğunu söylüyorum ama anlamıyorlar. Karşıdaki kişi onu anlamadığında karşıdakine şiddet uyguluyorlar. Sınıfta olduklarında çeteleşme yok, teneffüste diğer sınıftaki Suriyeli çocuklarla, bir araya geldiklerinde gruplaşıp şiddet uyguluyorlar, diğer öğrencilere.” (A.SNF4)

“Genel anlamda velilerimizin en çok mağdur oldukları konu aralarındaki yaş farkı ve çeteleşmeleri, bunlarında küçük olduğu ve bunları ezdikleri bunda tabii ki velilerimiz biraz haklılar. Gerçekten ciddi anlamda bayağı bir çeteleşme oluyor.” (A.SNF5)

Tablo 4.6.2.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan üç sınıf öğretmeni yaşadıkları sorunu; kurallara uymamalarından dolayı sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sınıfa gelirken diğer çocuklar geliyorsa onlar on dakika sonra geliyor. Her şeyi bizden bekliyorlar. Kurallara uymuyorlar. Orada okula gitmedikleri uzun süre, sordum geçen oğlum Suriye’de ne yapıyordunuz, oradaki eğitimde de bu kadar rahat mıydınız? Diye orada çocuklar okula gitmemişler. Eğitimi burada aldılar.” (A.SNF3)

“Kurallara uymuyorlar, zil çaldığında derse girmiyorlar. Bahçeden bizim almamız gerekiyor. İstedikleri saatte geliyorlar derslere. Tek başlarına olduklarında sorun kuralsız olmaları, derslere istedikleri zaman gelmeleri.” (A.SNF4)

“Okula başlayacakları zaman bu okula geldiyseniz tüm kurallara uymak zorundasınız, mesela 10’da kalkıp geliyor niye ben şimdi uyandım.” (A.SNF5)

Tablo 4.6.2.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni yaşadığı sorunu; temizlik ve düzen yetersizlikleri nedeni ile sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Temizlik ve düzen sorunu yaşıyoruz. Bit olayı fazlaydı. Resmen kitabın defterin üzerine bile bitler düşüyordu. Velilerde çocukları ile birlikte oturtmak istemiyorlardı.” (A.SNF2)

Tablo 4.6.2.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni yaşadığı sorunu; Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi sorun oluyor, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Arkadaşlarımız, Türkçe Eğitimi veren öğretmenler gerçekten büyük özveri ile çalışıyorlar. Ama zamanlama çok yanlış oldu, neden yanlış oldu her gün 2 ders gidiyorlar, onlar gittiğinde tabi ben burada boş duramıyorum. Bu sefer bizim burada öğrendiğimiz konular oluyor. Zaten çocukları çok zor toparlıyoruz. Derse çok zor katılıyorlar, ilgilerini zor çekiyoruz, tam onların anladıkları sırada diğer sınıfa gitmeleri gerekiyor. Bu sefer döndüklerinde yine bocalıyorlar. “Gitmek istiyorum, istemiyorum” demeye başladılar burası daha eğlenceli geliyor onlara.” (A.SNF5)

Tablo 4.6.2.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni yaşadığı sorunu; arkadaşlarının eşyalarını aldıklarından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çok büyük sorunlar yaşadık, onlar diğer çocukların eşyalarını alıyorlar, sınıfta bütün çocukların sulukları, montları, bütün eşyalarımız, benim bütün her şeyim kayboldu. Yiyeceğimizden tutunda ne varsa önünde dahi alıyorlar yani, kimin neyi kaybolursa bakıyorsun onlarda bulunuyor.” (A.SNF2)

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili her iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde rehber öğretmenlerin yaşadıkları ortak sorunlara ilişkin bulgular; “Dil sorunu yaşıyoruz” şeklinde

temalandırılmıştır.

A İlkokulu rehber öğretmenlerinin, B İlkokulundaki rehber öğretmenden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular; “Akran zorbalığı sorunu yaşıyoruz”, “Kültür farklılığından sorun yaşıyoruz”, “Uyum sorunları yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin rehber öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.3.’de yer almaktadır.

Tablo 4.6.3.

Rehber Öğretmenlerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitiminde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.RHB1	A.RHB2	f	B.RHB	f
Dil sorunu yaşıyoruz.	√	√	2	√	1
Akran zorbalığı sorunu yaşıyoruz.	√		1		
Kültür farklılığından sorun yaşıyoruz.		√	1		
Uyum sorunları yaşıyoruz.		√	1		

Tablo 4.6.3. incelendiğinde araştırmaya katılan üç rehber öğretmen her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunu; dil sorunu, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenlerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“En büyük sorunumuz dil. Toplantılar yaptık, görüşmeler yaptık, seminer yaptık. Ama görüntülü seminerler yapamadık. Mesela diğer velilere görüntülü seminerler yapıyoruz ama onlara yapamadık çünkü dil problemleri var. Tercüme eden biri yok, çocuklar tam tercüme edemiyor. Ne yaparsak yapalım bu yetersiz kalıyor. Seminerler veriyoruz ama Suriyeli çocuklar ne söylediğimizi anlamıyor. Çizgi film şeklinde bu sene daha çok o şekilde verdik bu çocuklarda anlasınlar diye. Materyaller Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilmektedir. Animasyonların olduğu

seminerler veriyoruz. Onlar bizi anlamıyor, bizde onları anlamıyoruz tarzanca iletişim kuruyoruz.” (A.RHB1)

“Çoğu dilimizi bilmiyor, velilerde bilmiyor. Bu nedenle veli toplantısı veya çocukla görüşme yaptığımızda sorun yaşıyoruz. Şöyle daha önceden gelen çocuklardan bilenler var ama onlarda tam olarak çeviri yapmayı bilmiyorlar. Veliler ile konuşurken de çocuk bizim dediğimizi söylüyor mu, söylemiyor mu onu da bilmiyoruz. Çünkü çocuk bizim kullandığımız cümlelerden daha kısa cümle kullanıyor. Çocuk Türkçeyi çok iyi bilmediği için anlamıyor, anlatamıyor. Türkçeyi bilmedikleri için veliye, çocuğa kendi Çocuk ile ilgili bir problemi konuşacağız üçüncü bir çocuğu çağırmak zorunda kalıyoruz. Biz bire bir görüşmeler yapıyoruz başka bir çocuğun tercüme etmesini bekliyoruz. Dil konusunda çok problem yaşıyoruz. Hala Türkçe bilmeyen çocuklarımız var, dil bilen iki çocuk var onlarda tam çeviri yapamıyor, hala biz anlatamıyoruz o çocuğu teneffüste bulacağız, o problemlili çocuğu bekletiyoruz, diğer çocuğu bulup geliyoruz o çocuk teneffüste ne zaman teneffüs yapıp sınıfına girecek. RAM'a gönderiyoruz, orada da dil sorunu yaşanıyor. RAM'a yönlendirsek psikiyatriye yönlendirsek bile oraya gidip doktorla görüşecek sorunu belirtecek derecede dil bilmiyorlar. Orada da çözümlenmiyor. Çünkü insanın anlaşmasının yolu dildir.” (A.RHB2)

“Sınıf mevcudunun çok hızlı bir şekilde artması ve kalabalık sınıflarda dil öğretiminin zorlukları üzerine öğretmen şikâyetini bildirdi. Bu konuda rehberlik servisi tarafından bir şey yapılamamaktadır.” (B.RHB)

Araştırmaya katılan ve A İlkokulunda görev yapan bir rehber öğretmen, yaşadığı sorunu; akran zorbalığı sorunu, yaşıyoruz şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Daha çok akran zorbalığı, şiddete meyilli olan çocuklar gelmektedir. Uyum sağlayamamış, bu konuda sıkıntı yaşayan çocuklarla görüşmeler yapılmaktadır. Şiddet uygulayan çocukları RAM’a gönderiyoruz.” (A.RHB1)

Araştırmaya katılan ve A İlkokulunda görev yapan bir rehber öğretmen, yaşadığı sorunu; kültür farklılığından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.3.’de görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Kültür farklılığı, kültürde önemli, biz anlatıyoruz mesela erkek çocukları kız çocuklarına bazen dokunulmaması gerektiği şeklinde dokunuyor. Arap kültüründe böyle ama bizim çocuklarımız birbirlerine bu hareketi yapmıyorlar. Yapmasının doğru olmadığını bizim çocuklara söylüyoruz. Seminer yapıyoruz velilere. Ama bu çocuklara defalarca söyledik velilerine anlatmaya çalıştık ama aynı hareketler tekrarlanıyor. Ama ev ortamlarını bilmiyoruz. Yaşam tarzını bilmiyoruz. Çocukların belli bir yaştan sonra anneden babadan ayrı yatması gerektiğini, mesela biz anlatıyoruz çocuklarına nasıl davranması gerektiğini velilerimize anlatıyoruz. Çocuklara ve velilere ihmal ve istismar ve özel bölgelerimiz hakkında bilgiler veriyoruz. Dokunulmaması gerektiği konusunda, bilgiler veriyoruz” (A.RHB2)

Araştırmaya katılan ve A İlkokulunda görev yapan bir rehber öğretmen, yaşadığı sorunu; uyum sorunları yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.3.’de görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bizim çocuklarla tam uyum sağlayamadılar. Genelde Türk çocukları Suriyeli çocuklar tarafından şiddete maruz kalıyorlar, ailelerde bu yüzden geliyor. Çocuklarda geliyor. Çocuklarla konuşuyoruz, uyum sağlatmaya çalışıyoruz ama çok faydamız olmuyor.” (A.RHB2)

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili her

iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde Türkçe öğretmenlerinin yaşadıkları ortak sorunlara ilişkin bulgular; “Kitapların yetersiz olmasından sorun yaşıyoruz”, “Materyal eksikliğinden sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu Türkçe öğretmenlerinin, B İlkokulundaki Türkçe öğreticisinden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Devamsızlıkları sorun oluyor”, “Okul kurallarına uymamalarından sorun yaşıyoruz”, “Sesli harfleri kullanmamalarından sorun yaşıyorum”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.4.’de yer almaktadır.

Tablo 4.6.4.

Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	f	B.TRK	f
Kitapların yetersiz olmasından sorun yaşıyoruz.	√	√	√	3	√	1
Materyal eksikliğinden sorun yaşıyoruz.	√	√	√	3	√	1
Devamsızlıkları sorun oluyor.			√	1		
Okul kurallarına uymamalarından sorun yaşıyoruz.			√	1		
Sesli harfleri kullanmamalarından sorun yaşıyorum.	√			1		

Tablo 4.6.4. incelendiğinde araştırmaya katılan dört Türkçe öğreticisi her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunu; kitapların yetersiz olmasından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Piyasada da yok araştırıyorum, kitaplar kötü olayın özüne değil de kaynak konusunda akademik çalışma yapılması lazım. Kitap yazılması lazım. Özellikle kitap

olarak hiç yok. Var ama çok yetersiz çok basit. Velilere uyum sağlamıyor, çocuklara belki olur. Okuma yazma bilen bir veli bir kitabı bir günde bitirebilir. Veliler için çok basit. Ben aynı kitabı kullandım 15-20 günde bitirdim. Ben kendim hazırlıyorum, kendim yazıyorum. O şekilde yapmaya çalışıyorum. Kitapta çok az örnek var, çok az alıştırma var.” (A.TRK1)

“Bu kitapta çocukların yaş düzeyine göre hazırlanmış bir kitap değil. Daha çok yetişkinlere yönelik başka dillerde okuma yazma bilen ya da Latin harflerini çok iyi şekilde bilen yetişkinlere yönelik bir kitap bu. Çocuklara biz aynı zamanda okuma yazma eğitimi verdiğimiz için, bu kitaplarla yürütmeye çalışıyoruz.” (A.TRK2)

“Zaten bu alan yeni olduğu için sadece iki tane kitap yazılmış, gelmiş ama kitap yetersiz. Örnek vereyim kitapta ilk tanışma metninde mesela "Allah'a emanet ol." "Allahımsarladık" yazıyor. Bunu Suriyeli bir çocuğun anlama ihtimali yok yani. Biraz daha sade hazırlanması gereken kitap, daha karmaşık hazırlanmış.” (A.TRK3)

“Kitap yetersiz. Şimdi başlangıçta kitabı eleştirecek olursak biz el yazısı öğretiyoruz bu çocuklara, şu an gündem değişti ama el yazısı ile başladık, kitap dik temel harflerleydi. Şimdi okuma yazma bilmiyorlar. Yazmaya yönelik etkinlikler var, yazma üzerinden anlatılan konular var bu yetmiyor çocuklara. Bununla hedefe ulaşamıyoruz.” (B.TRK)

Tablo 4.6.4. incelendiğinde araştırmaya katılan dört Türkçe öğreticisi her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunu; materyal eksikliğinden sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Eksik materyal, hiç materyalimiz yok. Kitap olarak da görsel olarak da. Var ama çok yetersiz çok basit.” (A.TRK1)

“Yine materyal olarak söyleyeyim. Başka bir dilde örneğin ingilizce dilinde bir kursa gittiğimizde çok fazla şekilde video, ses kaydı bunlara erişebilirken, Türkçe alanında çok niteliksiz ve yetersiz bunlar. Materyal eksik.” (A.TRK2)

“Materyal kesinlikle yeterli değil çok eksik var. Eksik çok yani. Mesleklerle ilgili resimlerimiz var. Meyveler sebzeler temel kavramlarda var hani günlük hayatta

karşılaştıkları ama yine de yetersiz. Videolar biz bulursak var. Biz kendimiz geliştirmeye çalışırsak var.” (A.TRK3)

“Başlangıçta oldu tabii ki benim kendimden kaynaklandı. Mesela çocuklara sayma sayılarını öğretiyorum. 1 den 20 ye kadar. Ben bunlara çakıl taşları ile en kolay ulaşılabilen materyal. 30 tane çocuğa da dedim ki “20 tane taş bulun gelin” dedim, sınıfta saymayı öğrenirken sınıfın her tarafı taş oldu kaldı. Temel sorunumuz materyalimiz yok.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir Türkçe öğreticisi yaşadığı sorunu; devamsızlıkları sorun oluyor, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.4.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Devamsızlık bizim problemimiz programda her gün işlememiz veya olması gereken şeyler var, program belli bu nasıl olur? Çocuk biraz yetersizdir, bir gün bireysel olarak üzerine eğilebiliriz ama çocuk iki gün geliyor üç gün yok, dördüncü günü çıkıp geliyor defteri yok o gün deftere baştan yazıyoruz bir takım şeyleri, iki gün bir daha yok hastaydım öğretmenim, şuydu öğretmenim buydu öğretmenim devam sıkıntısı olunca sen normalde planda olman gerektiği yer önce tanışma, mesela sonra meslekler sonra vücudun bölümleri çocuk tanışmayı bile bilmeyen çocuk ya da sayıları bilmiyor, çocuk bakıyor yüzüme sayfa şunu aç diyorum bilmiyor. Ben sayıları anlatmışım, ben anlattığımda gelmemiş, mecbur her seferinde biz başa dönmek zorunda kalıyoruz. Yaptırım uygulanmalı bence. Geliyor bir gün geliyor, iki üç gün gelmiyor, öğlen çıkıp geliyor 9’da 10’da geliyor. Öylesine öyle olunca ben hazır anlattığıma mı devam edeceğim, yoksa öbür çocukla mı ilgileneceğim? Problem oluyor.” (A.TRK3)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir Türkçe öğreticisi yaşadığı sorunu; okul kurallarına uymamalarından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği Tablo

4.6.4.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bizde iken kuralları kaideleri öğrenmeleri gerekiyor. Çünkü çocukların bahçede bile Suriyeli olduğunu anlayabilirsiniz, yani o kadar asiler. Zil çalar kendi zilleri çaldığı halde sınıfa çıkmazlar mesela. Birazcık daha kurallara giriş çıkış saatlerine uymaları gerek onu bile yapmıyorlar yani. Sıkıştığı zaman Arapçayla derdini anlatıyor, zaten içlerinde bir tane iyi bilen oluyor Türkçeyi ona aktarıyor o da bize aktarıyor.” (A.TRK3)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir Türkçe öğreticisi yaşadığı sorunu; sesli harfleri kullanmamalarından sorun yaşıyorum, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.4.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Tabii ki sıkıntı olarak şu var. Onlarda sesli harf yok a,e,i,i yok Onları kullanmıyorlar. Sesli harfleri çok kullanmıyorlar veya farklı kullanıyorlar.” (A.TRK1)

A İlkokulu diğer velilerinin, B İlkokulundaki diğer velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Yaşlarının bizim çocuklardan farklı olmasından sorun yaşıyoruz”, “Diğer çocuklara şiddet uygulamaları nedeniyle sorun yaşıyoruz”, “Kurallara uymamalarından sorun yaşıyoruz”, “Suriyeli öğrencilerin kendi aralarında çeteleşmelerinden sorun yaşıyoruz”, “Suriyeli velilerin ilgisizliği sorun oluyor”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin diğer velilerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.5.'de yer almaktadır.

B İlkokulu diğer velilerinin, A İlkokulundaki diğer velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Bütün sınıfın onları hor karşılamalarından sorun yaşandı”, “Sorun yaşamadık” , şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin diğer velilerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.5.'de yer almaktadır.

Tablo 4.6.5.

Diğer Öğrenci Velilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitiminde Yaşanan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.DV1	A.DV2	A.DV3	A.DV4	A.DV5	f	B.DV1	B.DV2	B.DV3	B.DV4	B.DV5	f
Yaşlarının bizim çocuklardan farklı olmasından sorun yaşıyoruz.	√	√	√	√	√	5						
Diğer çocuklara şiddet uygulamaları nedeniyle sorun yaşıyoruz.	√	√	√	√		4						
Kurallara uymamalarından sorun yaşıyoruz.			√	√		2						
Suriyeli öğrencilerin kendi aralarında çeteleşmelerinden sorun yaşıyoruz.	√	√				2						
Suriyeli velilerin ilgisizliği sorun oluyor.			√		√	2						
Bütün sınıfın onları hor karşılamalarından sorun yaşandı.							√					1
Sorun yaşamadık.							√	√	√	√		4

Tablo 4.6.5.'deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu beş diğer velisi yaşadıkları sorunu; Yaşlarının bizim çocuklardan farklı olmasından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Bayağı bir büyük var 11 mi 12 yaşında mı bizim çocuklarımız daha 6-7 yaşında.” (A.DV1)

“Yaşı büyük olduğu için benimki 6 yaşını daha yeni bitirdi. Benim şeyim bu biz onları dışlamak taraftarı değiliz, ama yaşları büyük olduğu için karşıyız. Çocuklarımızın eğitimi çok gerilemeye başladı. Onları dinleyip onlara bakmakla zaman geçiriyor çocuklar. Başta onlar büyük oldukları için bizimkilerin beyni karışıyor. Yaşları küçük onlara böyle bakarken vakit geçiriyorlar.” (A.DV2)

“Bizim çocuklarımız küçük onlar büyük kalıyor her yönden.” (A.DV3)

“Büyükkü küçükkü birbirlerini eziyorlar. Büyükler küçükleri eziyorlar. Şöyle bir olay var bizim sınıfımızda Mirzamız var. O da Kırgızistan'dan geliyor. Kırgız Türkü. Bizim çocuklarımıza uyum sağlıyor ve koruyor. Suriyeliler öyle değil yani toplumsal farkları da göz önüne almamız gerek (A.DV4).

“İlk başta sıkıntımız oldu, yaşça büyükleri var diğer çocuklardan.” (A.DV5)

Tablo 4.6.5.'deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu dört diğer velisi yaşadıkları sorunu; diğer çocuklara şiddet uygulamaları nedeniyle sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Şikâyetçiyim ben mesela dayak konusunda, çocuklara emir ediyor, vurun, dövün diye. Yani oradaki savaşı buradaki çocuklarımıza göstermeye çalışıyor. Ondan şikâyetçiyim. Bayağı bir büyük var 11 mi 12 yaşında mı bizim çocuklarımız daha 6-7 yaşında, büyükler hep ufakları dövüyor. Çocuğum hep dövüyor diyor, hep emrediyor. O emrediyor öbürküler vuruyor bize diyor. Ufaklarla pek bir şeyim yok. Ama büyükten hala çekiyoruz.” (A.DVI)

“Tabi ben çocukların eğitim almasını istiyorum, ama şiddeti çok yapıyor çocuklar, şiddet uyguluyorlar. Bilhassa benim kızıma yaptı bir tanesi, çocuğu yere yatırıyor asılıyor, sağa sola oradaki gördüğünü burada uyguluyor çocuklar. Yaşı büyük olduğu için benimki 6 yaşını daha yeni bitirdi. Yedi yaşına bile girmedi daha ama öbür çocuk asılırken üstüne çıkıyor. Tek derdimiz şiddet çocukların. Lale vardı o uyum sağlıyordu. Yiğidi öldür hakkını yeme. Lale uyum sağlıyordu. Ama o da başladı şu an öbürlerine uydu, O da. Onlar kendi dilleri ile birbirleri konuşuyorlar, çeviriyorlar. Ben onlara hepiniz kardeşsiniz sizde kardeşsiniz, bak güzelce okuyun yapmayın böyle diyorum, çocuk tamam dedi ama yine bildiğini okuyor.” (A.DV2)

“Yaşları büyük olduğu için küçükleri genellikle hırpalıyorlar, dövüyorlar, merdivenden çıkarken ittiriyorlar. Birbirleri ile anlaşamıyorlar. Tamam kendi dilini konuş, saygı yok birbirlerine şiddet çok, ezme olayına girdiği zaman çocukların yaşı zaten küçük büyükler hiç çekinmiyorlar vurma, tekme. Ne öğretmen sözü dinliyorlar, ne müdür sözü dinliyorlar. Söylüyorsun iki dakika sonra yine aynı şeyi yapıyorlar. En

çok şiddetten dolayı çocuğumuzu bırakıp gidemiyoruz. Küfür var, çelme takıyorlar, zarar verme yönünde hep.” (A.DV3)

“Büyükler küçükleri eziyorlar. Şöyle bir olay var bizim sınıfımızda Mirzamız var. O da Kırgızistan'dan geliyor. Kırgız Türkü. Bizim çocuklarımıza uyum sağlıyor ve koruyor. Suriyeliler öyle değil yani toplumsal farkları da göz önüne almamız gerek. Bahçede dahi onlar hepsi birlikte çocukların başına üşüşüyorlar.” (A.DV4)

Tablo 4.6.5.'deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu iki diğer velisi yaşadıkları sorunu; kurallara uymamalarından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Derste durmuyorlar giriyorlar, çıkıyorlar. Sınıfın düzenini zaten bozuyorlar.” (A.DV3)

“Sınıfın envanterlerine verdikleri zararlar, kitapları yırtmalar, okumaya karşı olmaları, sınıfta üç tane, bir tanesi kayıtsız dört tane var. Okulda ne kayıt küreği var ne de bir şeyi var. Ablası gidiyor diyerekten, o da geliyor. Yaptığı tek şey sınıfın dikkatini dağıtıp, hazırki okuyan çocukların okumasını engellemek.” (A.DV4)

Tablo 4.6.5.'deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu iki diğer velisi yaşadıkları sorunu; Suriyeli öğrencilerin kendi aralarında çeteleşmelerinden sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çocuk biz çeteyiz diyor. Daha Türkçeyi zor konuşuyor bazısı. Biz çeteyiz diyor.” (A.DV2)

“Çocuğum, hep dövüyor diyor, hep emrediyor. O emrediyor öbürküler vuruyor bize diyor.” (A.DV1)

Tablo 4.6.5.'deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu iki diğer velisi yaşadıkları sorunu; Suriyeli velilerin ilgisizliği sorun oluyor, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Anne babaları da hiç gelip ilgilenmiyorlar ki. Hiç görmedik daha buraya geleli çocukları. Bir veli ilgilenmez mi çocuğuyla. Oradan getirdiler çocukları bir saldılar tamam, bitti. Mesela benim mahallem dolu Suriyeli, valla hiç çocukları ile ilgilendiklerini görmedim. Geçen gün birisi arabanın altına giriyordu. Yani çok da ilgisiz veliler.” (A.DV3)

“Ben sınıf annesiyim Suriyeli çocukların ailelerini hiç göremiyorum. Onlarda gelse onlarda ilgilenmiş olsa, aramızda istiyoruz. Mesela yerli malı haftası kutladık biz dedik ki onlar olsun söyledik hiçbiri gelmedi.” (A.DV5)

Tablo 4.6.5.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu dört diğer velisi görüşünü; sorun yaşamadık şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Diğer velilerin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Bizde bir sorun yaşamadılar. 1. sınıf oldukları için, alıştırdı, oynuyorlardı birbirlerini sevdilerdi. Kaynaştırdı.” (B.DV2)

“Bizim sınıfımızda hiç kötü bir şeylerini görmedim. Gayet iyilerdi. Bir sorun yaşamadılar. Yine sınıfımıza dahil olsalar yine isterim. Çünkü o savaşın verdiği korkuyla çok kimseye yaklaşamıyorlardı. Mazlum bir kenarda duruyorlardı. Biz yerli malı haftası da yaptık böyle bir şeyleri almaya çekiniyorlardı. Biz kendimiz zorla ikram ettik. Bahar kutlaması olsun yine aynı köşelerinde kimseye gerçekten zararları yok. Benim komşumun çocukları da var gerçekten onların kimseye zararı yok. Hem sınıf ortamında hem komşulukta çok memnunum” (B.DV3)

“Bunlar herkesin başına gelebilir. Sorun yaşamadık.” (B.DV4)

“Sorun yaşamadık. Nevruz bayramında çok ilgilendiler. Nevruz bayramında burada bahçede piknik yaptık. Onların sofraları, diğer çocuklarınkinden boldu. Eğlendiler, halaylar çektiler. Çok güzel oynuyorlar. Gittikleri her geziye de gidiyorlar. Dün hayvanat bahçesine gittiler.” (B.DV5)

Tablo 4.6.5.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu bir diğer velisi görüşünü; bütün sınıfın onları hor karşılamalarından sorun yaşandı şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sorun önce bütün sınıf olarak hor karşıladılar bizim çocuklar. Birebir şahit oldum ben burada. O nedenle de sınıflar ayrıldı. Zaten çocuklarda küçümsediler. Öğretmenlere söyledik onların küçümsenmelerini istemedik. Onlar da Allah'ın yarattığı bir kul. Bizim sınıfımızda üç kişilerdi.” (B.DV1)

A İlkokulu Suriyeli velilerinin, B İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Maddi yönden destek verilmemesinden sorun yaşıyoruz”, “Bazen arkadaşlarına şiddet uygulamasından sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin Suriyeli velilerin görüşlerine ilişkin bulgular

aşağıdaki Tablo 4.6.6.'da yer almaktadır.

B İlkokulu Suriyeli velilerinin, A İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Bazen Türk öğrencilerin Suriyeli çocukları küçümsemesinden, şiddet uygulamalarından sorun yaşıyoruz”, “Sorun yaşamadık” şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin Suriyeli velilerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.6.6.'da yer almaktadır.

Tablo 4.6.6.

Suriyeli Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitiminde Yaşanan Sorunlar ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.SV1	A.SV2	A.SV3	A.SV4	A.SV5	f	B.SV1	B.SV2	B.SV3	B.SV4	B.SV5	f
Maddi yönden destek verilmemesinden sorun yaşıyoruz.	√	√	√	√	√	5						
Bazen arkadaşlarına şiddet uygulamasından sorun yaşıyoruz.		√				1						
Bazen Türk öğrencilerin Suriyeli çocukları küçümsemesinden, şiddet uygulamalarından sorun yaşıyoruz.										√		1
Sorun yaşamadık.							√	√	√	√		4

Tablo 4.6.6.'daki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu beş Suriyeli velisi yaşadıkları sorunu; maddi yönden destek verilmemesinden sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Mesela kitapları devlet veriyor. Başka destek yok. Okul tarafından eğitim konusunda destek var. Bize maddi yönden destek yok. Mesela İstanbul'da Milli Eğitim her öğrenciye 40 lira veriyor. Biz bakıyoruz bize yok. Ben sosyal hizmetlere gittim. Kızılay'a gittim, hepsine gidiyorum yok. Ev kira burada 400 lira. Suriye'de evde vardı dükkan da vardı ama bombalandı hepsi gitti.” (A.SV1)

“Eşim kömürcüde çalışıyor. Ev kira. Maddi destek verilmiyor. Burada kimlik vermiyorlar ya gidip Adana'dan çıkardık. Ama benim çocuklarım resmi kayıtlı değil, karne bile alamadık.” (A.SV2)

“Maddi destek verilmiyor. Isparta'ya kayıtlıyız. Oturma izni burada ama kimliği oradan aldık. Burada kimlik verilmiyor kimseye. Burada yalnızca oturma izni veriliyor.” (A.SV3)

“Kıyafetleri ben ödedim. Maddi destek verilmiyor. Sadece kitaplara para yok.” (A.SV4)

“Maddi destek verilmiyor. Yalnızca kitaba para yok.” (A.SV5)

Tablo 4.6.6.'daki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu bir Suriyeli velisi yaşadığı sorunu; bazen arkadaşlarına şiddet uygulamasından sorun yaşıyoruz şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Benimki 12 yaşında bire gidiyor. Bazen arkadaşları ile tartışıyor şiddet yapıyor. Ama ben kızıyorum. Şikâyet falan geliyor arada. Ama ben diyorum buraya biz öğrenmeye geldik, dövüşmeye şuna buna değil.” (A.SV2)

Araştırmaya katılan B İlkokulu bir Suriyeli velisi yaşadığı sorunu; bazen Türk öğrencilerin Suriyeli çocukları küçümsemesinden, şiddet uygulamalarından sorun yaşıyoruz, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.6.6.'da görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bazen Türk öğrenciler Suriyeli çocukları küçümsüyor, bazen şiddet uyguluyorlar.” (B.SV5)

Tablo 4.6.6.'daki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu dört Suriyeli velisi görüşünü; sorun yaşamadık, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Eğitim konusunda bilgim yok. Çünkü ben hiç eğitim almadım. Eşimde okumadı. Çocuklarımla ilgili hiç sorun yaşamadık.” (B.SV1)

“Türkiye'deki öğretmenler çocuklara daha iyi davranıyorlar. Eğitimden çok memnunum. Sorun yaşamadık.” (B.SV2)

“Hiç sıkıntı sorun yaşamadık.” (B.SV3)

“Buradaki okulda çocuklarım çok mutlular, memnunlar, sorun olmadığını söylediler. Ben de sorun yaşamadım.” (B.SV4)

4.7. Okul Yöneticilerinin, Rehber Öğretmenlerin, Sınıf Öğretmenlerinin, Türkçe Öğreticilerinin, Diğer Velilerin ve Suriyeli Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, yedinci alt probleme ilişkin; Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda öneriler ile ilgili okul yöneticilerinin, rehber öğretmenlerin, sınıf öğretmenlerinin, Türkçe öğreticilerinin, diğer velilerin ve Suriyeli velilerin görüşüne ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Her iki okulun okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular; “Maddi destek sağlanması”, “Kaynaştırıcı aktiviteler yapılması”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu yöneticilerinin A İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Kendi vatandaşları ile beraber bir okula gitmesi”, “Diğer çocuklarla aynı okulda bir hazırlık sınıfı ve süreci olmalı, bir oryantasyon eğitimi verilmesi”, “Velilere eğitimler düzenlenmesi”, “Suriyeli çocukların okula ulaşım sorununun çözülmesi”, “Sınıf öğretmeni gibi yetişmiş, bu çocukların sosyolojik ve psikolojik durumunu bilen o ülkeyi tanıyan eğitimciler ile eğitimlerinin yürütülmesi”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.7.1.’de yer almaktadır.

Tablo 4.7.1.

Okul Yöneticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Öneriler ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.YNT1	A.YNT2	f	B.YNT1	B.YNT2	B.YNT3	f
Maddi destek sağlanması.	√	√	2		√		1
Kaynaştırıcı aktiviteler yapılması.		√	1		√		1
Kendi vatandaşları ile beraber bir okula gitmeleri.				√			1
Diğer çocuklarla aynı okulda bir hazırlık sınıfı ve süreci olmalı, bir oryantasyon eğitimi verilmesi.					√	√	2
Velilere eğitimler düzenlenmesi.					√		1
Suriyeli çocukların okula ulaşım sorununun çözülmesi.				√	√		2
Sınıf öğretmeni gibi yetişmiş, bu çocukların sosyolojik ve psikolojik durumunu bilen o ülkeyi tanıyan eğitimciler ile eğitimlerinin yürütülmesi.						√	1

Tablo 4.7.1. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun üç okul yöneticisi önerisini, maddi destek sağlanması, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Şimdi sığınmacı çocuklar ile ilgili bu çocukların az önce bahsettiğim durum vardı entegrasyon sadece Türk dilini değil Türk kültürünü, Türk yaşam biçimini öğretilmesi noktasında okullara sığınmacı Suriyeli öğrencilerin bulunduğu okullara biraz daha fazla kaynak ayrılıp, bu ayrılan kaynağın Suriyeli çocuklar üzerinde harcama yapılması noktasında maddi destek sağlanması, okulların elinin biraz daha rahatlatıp amacına uygun bir şekilde bu yatırımın çocukların üzerine yansıtılması konusunda gerekli tedbirlerin alınmasını istiyoruz.” (A.YNT1)

“Şöyle söyleyeyim. Bizde ki öğrencilerin şu an maddi sıkıntıları var. Bunların mutlaka çözülmesi lazım. Suriyeli öğrencilerin yarısının okula devamsızlık sorunları var. Hele bir aile biliyorum. Çok ciddi bir şekilde bu çocuklara mendil sattırarak geçimini sağlıyorlar. Sadece 3 kardeş bizde öğrenci 2 tanesine mendil sattırarak

zorunda. Baba hasta annenin yeni bebeği var bu aile sıkıntılı kirayı sadece bu çocukların gün boyu sattığı mendillerle birleştirip kira ödüyorlar. Bunu biliyorum. Ben kaç defa ziyarete gittim. Diğerlerinin de işi olmayışı boşta oluşu bu çocukların düzenli okula gelememesi, devamsızlık sorunu var. Maddi durumu biraz iyi olan aileler var. Onlarda bir sıkıntımız yok. Çok kalabalık bir grup değiller burada 10 aile falan var farklı yerlerde, akraba olan iki üç aile var onların genel olarak durumu iyi değil. Burada oturma izinleri yok başka yerlerde çalışma, dil bilmiyor ya da rahatsız derken taşıma suyla değirmen dönmez misali yardımla olacağını zannetmiyorum. Ama devlet tarafından veya bir kaynak tarafından düzenli destek verilirse belki. Bizim okulumuza maddi destek yok. Biz sene başında kendi okulumuzun kaynaklarıyla bu öğrencilerin hepsine okul forması verdik. Sonra bir sivil toplum örgütü geldi. Onlarda birer eşofman, ayakkabı, kırtasiye malzemelerini aldı. Onları biz yönlendirmiştik. Onun dışında devam eden başka bir şey yok. Hatta ben resmi yazı ile İl Milli Eğitime bildirdim bu öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarının karşılanması diye. Okulda öğle yemeklerinin en azından okulda karşılanması gerekir diye yazmıştık.” (A.YNT2)

Onların yemek barınma ihtiyaçları, maddi olarak daha çok desteklenmeli (B.YNT2).

Tablo 4.7.1. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun iki okul yöneticisi ortak önerisini, kaynaştırıcı aktiviteler yapılması, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Belki sosyal aktiviteler olarak daha çok Suriyeliler Türkler şeklinde ayrışımı sağlayacak kardeşlik gibi, böyle oyun içerisinde böyle uzmanlar tarafından haftada birkaç saat böyle aktiviteler yapılabilir. Kaynaştırıcı çocuklara sosyal ve psikolojik destek olarak tam bir şey söyleyemiyorum ama onları heyecanlandıracak, heveslendirecek aktiviteler. Mesela örnek verim bu çocuklar ders çıkışında eve gitmeyip kendi aralarında top oynuyorlar. Burada bahçede bizde müsaade ediyoruz. Gün içerisindeki o programdan sıkılıyorlar, yaşları biraz büyük olanlar küçük grubun içerisinde oldukları zaman tabii enerjilerini harcayamıyorlar. Orada bir top oynayarak enerjilerini harcıyorlar.” (A.YNT2)

“Sadece okuma yazma değil de çocukların Antalya'yı tanımaları için dışarıda sosyal etkinlikler düzenlenebilir, geziler düzenlenebilir. İnsanlarla kaynaşmaları için organizasyonlar düzenlenebilir. İlimizi, kültürümüzü, ülkemizi tanıtmak adına

etkinlikler yapılabilir. Okullarda karma olarak almaları şöyle Türkçe eğitimi almalarından sonra okula kayıt olmaları daha mantıklı olur diye düşünüyorum.”
(B.YNT2)

Tablo 4.7.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin önerisini; kendi vatandaşları ile beraber bir okula gitmesi, şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Yani bana göre ilimizde santral mahallesinde var zaten bir tane okul ama bu çocuklar için belirli bölgelerde okullar yapılırsa sırf bunlarla ilgili okullar yapılırsa onların eğitimi ile ilgili bir hazırlık yapılırsa çok daha faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü bize gelen çocuklar Türkçe bilmeyerek geldi. Korkmuş bir halde geldi. Şimdi çoğu alıştı ama bir yıl sadece okuma yazma ile geçti. Kendi vatandaşları ile beraber bir okula gitselerdi, iyi Arapça öğretmenleri ya da iyi Türkçe bilen öğretmenler ya da onların dilleri ile ilgili kendi yetişkin olan insanlar çünkü ülkemizde bunlardan bayağı olduğu tespit edildi. Onlara görev verilseydi bence çok daha faydalı olabilirdi.”
(B.YNT1)

Tablo 4.7.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu iki okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; diğer çocuklarla aynı okulda bir hazırlık sınıfı ve süreci olmalı, bir oryantasyon eğitimi verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Okullarda karma olarak almaları şöyle Türkçe eğitimi almalarından sonra, okula kayıt olmaları daha mantıklı olur diye düşünüyorum. Çünkü dil bilmeden geldikleri zaman adapte olmakta zorluk çekiyorlar. Öğretmenlerde sınıflar kalabalık 30 kişi 30, 40 kişi 1. sınıflarımız var Antalya genelinde 50 kişilik sınıflar bile var ilkokullardan bahsediyorum. Hani bu şekilde aralarda zor olabiliyor. Onun için birebir ilgilenmek için daha az gruplar, 10 kişi 15 kişi gruplar olmalı bence okuma yazma eğitimi öncelikle bir yıl verilmeli ondan sonra okuma öğrendikten sonra okullara kaynaştırma yapabilirler farklı sınıflara. Okullarda farklı bir sınıf açılıp öncelikle onlara eğitim verilebilir, mesela hazırlık sınıfı olabilirdi, İngilizcede olduğu gibi, o şekilde bir okuma yazma programı ayarlanır birinci bir yıl ondan sonraki ikinci

yıl kayıtları yaşlarına göre yapılırsa bence daha yararlı olur diye düşünüyorum.”
(B.YNT2)

“Akranları içerisinde yetiştirilmesi, gözlemleyerek bazı kazanımları elde etmeleri eğitim sürecini daha hızlandıracaktır. Çocuğun öncelikli olarak derdini anlatabilmesi için okul kurallarını kaidelerini öğrenmesi için, yaşam kurallarını kaidelerini öğrenmesi için bir hazırlık sınıfı veya süreci olmalı. Bir oryantasyon eğitimi dediğimiz uyum sürecini tamamladıktan sonra hem diğer çocuklardan daha hızlı Türkçe öğreneceği, okul kurallarını, çevre kurallarını daha hızlı öğreneceği için neticede bunlar Türkiye’de yaşayacaklardır yaşadığı müddetçe ülkedeki kendileri ile alakalı durumlarını yaşantılarını daha çabuk öğrenebilmesi bence diğer çocuklarla, diğer insanlarla ortak yaşamaları daha doğru bir süreç olacaktır.” (B.YNT3)

Araştırmaya katılan B İlkokulu bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin önerisini; velilere eğitimler düzenlenmesi, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çünkü eğitim iki taraflı biliyorsunuz velilere de eğitimler düzenlenmelidir.”
(B.YNT2)

Tablo 4.7.1.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu iki okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; Suriyeli çocukların okula ulaşım sorununun çözülmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Küçük gruplar halinde istedikleri herhangi bir okula gidip her okula kayıt edileceğini bildikleri için biz zaten bundan dolayı hiçbir Suriyeliyi geri çevirmedik. Hepsini aldık, onlara da anlatıyoruz bakın eviniz uzaksa bundan dolayı sıkıntı yaşayabilirsiniz. Yok diyor. Biz buraya gelmesini istiyoruz. Özellikle istiyoruz dedikleri için biz alıyoruz. Yani çocuklar şimdi havalar güzelleşti ama bir de yağmurlu çamurlu havaları düşünün, çocuk yağmurda çamurda bayağı yol yürüyerek geldi. Bunlar için tedbirler alınabilir.” (B.YNT1)

“Bu öğrenciler tespit edilerek bunlara ulaşım, taşıma sağlanabilir.” (B.YNT2)

Araştırmaya katılan B İlkokulu bir okul yöneticisi Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin önerisini; Sınıf öğretmeni gibi yetişmiş, bu çocukların sosyolojik ve psikolojik durumunu bilen o ülkeyi tanıyan eğitimciler ile eğitimlerinin

yürütülmesi, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.1.’de görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sınıf öğretmeni gibi yetişmiş, bu çocukların sosyolojik ve psikolojik durumunu bilen o ülkeyi tanıyan eğitimciler ile eğitimlerini yürütülmesi gerektiğini düşünüyorum.” (B.YNT3)

A İlkokulu rehber öğretmenlerinin A İlkokulundaki rehber öğretmenlerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Oryantasyonları farklı bir merkezde yapılmalı”, “Daha önceden çocuklara, velilere Türkçe eğitimi verilmesi”, “Bakanlığın görsel materyalleri Arapça alt yazı ile hazırlaması”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu rehber öğretmenin A İlkokulundaki rehber öğretmenlerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Sınıflara daha fazla materyal sağlanması”, şeklinde temalandırılmıştır. Rehber öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.7.2.’de yer almaktadır.

Tablo 4.7.2.

Rehber Öğretmenlerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusundaki Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.RHB1	A.RHB2	f	B.RHB	f
Oryantasyonları farklı bir merkezde yapılması.	√	√	2		
Daha önceden çocuklara, velilere Türkçe eğitimi verilmesi.		√	1		
Bakanlığın görsel materyalleri Arapça alt yazı ile hazırlaması.	√		1		
Sınıflara daha fazla materyal sağlanması.				√	1

Tablo 4.7.2.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu iki rehber öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili önerileri; oryantasyonları farklı bir merkezde yapılmalı, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenlerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Çocuklar ilk etapta uyum sağlayabilecekleri bir merkez olmalı, bu çocuklar burada uyum sürecini yaşamalılar. Topluma uyum sağlayabilecek bir seviyeye gelmelidir. Ondan sonra çok fazla sıkıntı olacağını zannetmiyorum. Suriyeli öğrencilerin öncelikle bir uyum sürecinden geçirilmeleri gerekmektedir. Bu çocuklar için ayrı bir merkez olması ve çocukların ilk olarak buralarda eğitim görmeleri topluma adapte olmaları açısından daha faydalı olacaktır.” (A.RHB1)

“Dil problemi mesela, Suriye’de 4. Sınıfmış burada 1. Sınıf yaş grupları uymuyor. Bu çocuklar bir yıllık bir eğitim alsalar daha iyi bir dil eğitimi olsa o çocuğu belki burada 4. Sınıftan başlatmayız ama en azından 3. Sınıftan başlayabilir. En azından kendi seviyesine yakın çocuklarla birlikte olur. Ne 1. Sınıf çocukları mağdur olur, ne de bu çocuklar mağdur olur. Oryantasyonları başka bir merkezde verilmeli, çocuklara uyum süreci, dil problemleri çözüldükten sonra, psikologlar eşliğinde, herhangi sorun yaşıyorsa bunlar aşıldıktan sonra topluma uyum için okullarımıza gönderilmeleri daha faydalı olur.” (A.RHB2)

Araştırmaya katılan A İlkokulu bir rehber öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili önerisini; Daha önceden çocuklara, velilere Türkçe eğitimi verilmesi, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.2.’de görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Dil konusunda çok problem yaşıyoruz. Daha önceden çocuklara, velilere Türkçe eğitimi verilseydi, ondan sonra okula başlasalardı bizim için daha sağlıklı olurdu.” (A.RHB2)

Araştırmaya katılan A İlkokulu bir rehber öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili önerisini; Bakanlığın görsel materyalleri Arapça alt yazı ile hazırlaması, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.2.’de görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bakanlığın görsel materyalleri Arapça alt yazı ile hazırlaması daha iyi olur. Seminerler veriyoruz ama Suriyeli çocuklar ne söylediğimizi anlamıyor.” (A.RHB1)

Araştırmaya katılan B İlkokulu rehber öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili önerisini; sınıflara daha fazla materyal sağlanması, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.2.’de görülmektedir. Konu ile ilgili rehber öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Sınıflarda materyal eksikliği var, daha fazla materyal sağlınırsa eğitim öğretim faaliyetlerinin daha etkili şekilde yapılabileceğini düşünüyorum.” (B.RHB)

Her iki okulun sınıf öğretmenlerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular; “Her iki dili bilen birisinin eğitim vermesi”, “Aile eğitimi verilmesi”, “Eğitimlerinin akran sınıflarında verilmesi”, “Ayrı okulda eğitim alması”, “Eğitimlerinin ayrı sınıfta verilmesi” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin B İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Psikolojik destek verilmesi”, “Türkçe eğitimlerinin diğer ders saatleri dışında yapılması”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu sınıf öğretmenlerinin A İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Öncelikle Türkçe eğitimi verilmesi”, “Bir tercüman olması”, “Eğitimlerinin sınıf öğretmeni tarafından verilmesi”, şeklinde temalandırılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 4.7.3.’de yer almaktadır.

Tablo 4.7.3.

Sınıf Öğretmenlerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusundaki Önerilere İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.SNF1	A.SNF2	A.SNF3	A.SNF4	A.SNF5	f	B.SNF1	B.SNF2	B.SNF3	B.SNF4	B.SNF5	f
Her iki dili bilen birisinin eğitim vermesi.		√		√		2				√	√	2
Aile eğitimi verilmesi.		√			√	2				√		1
Eğitimlerinin akran sınıflarında verilmesi.				√		1			√	√		2
Eğitimlerinin ayrı sınıfta verilmesi.		√				1			√			1
Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi.		√		√	√	3						
Psikolojik destek verilmesi.		√	√	√		3						
Türkçe eğitimlerinin diğer ders saatleri dışında yapılması.			√			1						
Öncelikle Türkçe eğitimi verilmesi.							√	√	√			3
Bir tercüman olması.							√					1
Eğitimlerinin sınıf öğretmeni tarafından verilmesi.										√		1

Tablo 4.7.3. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun dört sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini; her iki dili bilen birisinin eğitim vermesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Arapçada bilen birisi olacak. Onları anlayacak, onlar seni anlamıyorlar asla. Yine kendi bildiklerini yapıyorlar. Her iki dili bilen birisinin eğitim vermesi gerekiyor.” (A.SNF2)

“Arapça da bilen öğretmenler tarafından eğitim verilse iyi olurdu. Sorunlarını anlamıyoruz. Onlar da bizi anlayamıyor.” (A.SNF4)

“Hem Türkçe hem Arapça bilmeli öğretmen. En az bir iki yıl, Arapça ve Türkçe bilen bir kişi tarafından eğitim verilmeli.” (B.SNF4)

“Daha bu öğretmen gelmeden konuştum ayarladım, hem Türkçe hem Arapça bilen birisiydi. Ben öyle daha iyi olacağını düşünüyordum. Hem Türkçe hem de Arapça biliyordu. Öyle daha faydalı olabileceğini düşündüm ben buradaki Suriyeli öğrencilere. Ertesi günü bir tane Türkçe öğretmeni geliyormuş dediler. Ben dil mezunu olarak her iki dili bilmeli eğitim veren öğretmen. Gelen Suriyelilerin Türkiye’ye tümü ile adapte olması isteniyorsa, bilmiyoruz yani kalacaklarsa buranın vatandaşı olacaklarsa bunlara Türkçe Arapça bilen bir öğretmen daha faydalı olur diye düşünüyorum. İlk başta Türkçeyi öğreninceye kadar hem Türkçe bilecek hem Arapça bilecek. Bu şekilde sınıfa hem Türkçe konuşulacak, hem Arapça konuşulacak ama daha çok Türkçe konuşulacak tabii. Zor durumda kaldığı zaman araya girecek Arapça, genelde Türkçe konuşulacak. Bizim bir Fransız hocamız vardı onun çok faydasını gördük. Türkçede biliyordu.” (B.SNF5)

Tablo 4.7.3. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun üç sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini; aile eğitimi verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Aileleri eğitim verilmeli.” (A.SNF2)

“Her şeyden önce aile eğitimi konuşmuştuk. Aile eğitimi verilseydi. Ailelerde okula giriş saati çıkış saati, kurallar her şeyi bilirdi. Mesela benim dört öğrencim var yaklaşık dört beş hafta cuma günleri okula gelmiyorlardı. Artık dikkatimi çekti sordum neden cuma günleri okula gelmiyorsunuz diye cuma dedi, evet cuma günleri neden gelmiyorsunuz diye "Cuma okul yok, cuma mübarek gün" dedi. Onların orada tatil olduğu için burayı da öyle düşünmüşler. Dört beş hafta gelmediler mesela. Israrla aile eğitimi, ne olursa olsun ailelerinde eğitilmesi gerekli. Okula başlayacakları zaman bu okula geldiyseniz tüm kurallara uymak zorundasınız. Ailelerde bilmeli. Ben onların bir art niyetle kurallara uymadıklarını düşünmüyorum. Bilmiyorum. Ailelerle birlikte bir hazırlık aşamasının olması gerekiyor.” (A.SNF5)

“Çocuklar eve gittikleri zaman Türkçe konuşuyorlar mı bilmiyorum. Halk eğitim merkezlerinde velilere de Türkçe öğretilir. Burada Türkçe öğrenir evde Arapça konuşmaya devam ederlerse o zaman sıkıntı olur.” (B.SNF4)

Tablo 4.7.3. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun üç sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini, eğitimlerinin akran sınıflarında verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili okul yöneticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Yaş farkları büyük. 14 yaşındaki çocukla 7 yaşındaki çocuk aynı sınıfta. Yaş grupları aynı olmalı en azından.” (A.SNF4)

“Akran sınıflarına verilseler daha güzel olur. Çünkü şu anda hepsi bir sınıfta çok büyükte var çok küçükte var. Bizde yardımcı öğretmen olayı vardır çocukları bilen çocuğun yanına oturttuğum zaman birbirlerinden daha rahat öğreniyorlar. Ama çok yaş farkları vardı en çok o yüzden problem yaşadık. Mesela herkes kendi yaş grubuna göre dağıtılsalardı belki o zaman daha farklı olabilirdi. Her öğretmene bir öğrenci düşmüş olurdu, ilgilenirlerdi yarım saatte olsa. Çoğu gelenler de küçük yaşta. İçlerinde orada okula gidenler var çok güzel kalem tutuyor. Ama bizim dediğimiz harfi Arapça yazıp geliyorlardı.” (B.SNF3)

“Diğer öğrencilerle en azından aynı yaş grubundan olmalı. Çocukların yaşlarına göre sınıflara dağılımı yapılmalı.” (B.SNF4)

Tablo 4.7.3. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun iki sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini; eğitimlerinin ayrı sınıfta verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ayrı bir sınıfa alınmaları çok çok iyi olur.” (A.SNF2)

“Eğitimleri kaynaştırma ortamında değil de ayrı bir sınıf oluşturularak verilmeli.” (B.SNF3)

Tablo 4.7.3. incelendiğinde araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan üç sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini; eğitimlerinin ayrı okulda eğitim verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ayrı bir Suriyeli okulu öneriyorum. Bu şekilde hiç bir yere varılmaz.”
(A.SNF1)

“Antalya'da nasıl Ruslar için okul varsa, Suriyeliler içinde bir okul olmalı.”
(A.SNF4)

“Ayrı bir okulda olsalardı daha iyi oldurdu.” (A.SNF5)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan üç sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini; Psikolojik destek verilmesi, şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.7.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Psikolojik destek almaları çok önemli. Çocuklar hep anlatıyorlar, diğer sınıftakilerde anlatıyor sokaklarda hep onların kafalarını kesiyorlarmış. Örgütler akrabalarının kafasını kesip pencereden içeri atıyorlarmış. İbret için çocuklar bunları yaşamış. Onların oyunları hep savaş üzerine hep silah üzerine Bunları yaşadıkları için psikolojileri çok bozuk. Şiddet yani birini dövmek onlar için önemli değil. Kendinden küçükleri ezmek hiç önemli değil.” (A.SNF2)

“Onların rehabilite edilmeleri rehberlik, servisinin yardımcı olması onların ne yaşadığını biz bilemiyoruz.” (A.SNF3)

“Önce psikolojik destek almalılar, öncelikle yaşadıkları toplum hayatına adapte olmalılar, aileleride psikolojik destek almalılar. Okuma yazma öğrenmeleri daha sonra.” (A.SNF4)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerisini; Türkçe eğitimlerinin diğer ders saatleri dışında yapılması, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Bu çocukların günde üç saat diğer sınıfa gidip sonra bana gelmelerini doğru bulmuyorum. Türkçe eğitimleri ya ders dışında olmalı, ya hafta sonu olmalı bir bölünme oluyor.” (A.SNF3)

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan üç sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerilerini; öncelikle Türkçe eğitimi

verilmesi, şeklinde ifade ettikleri Tablo 4.7.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Belki de ana kelimeleri ana cümleleri hani nasıl yurtdışına giderken elinde bir sözlük alırsın ya, ne kadar, burası neresi, nasıl gidilir gibi ana cümleleri öğrenirsiniz ya, en azından onları öğrenerek gelselerdi. O temel kelimeleri bilerek sınıflara alınsalar bir iki ay ya da bir ay belki de kolay öğrenirler herhalde çok fazla kelimeye gerek yok. Onları öğrenipte gelselerdi belki de daha kolay olurdu işimiz.”
(B.SNF1)

“Öncelikle Türkçe eğitimi verilmeli. Türkçeyi öğrenmeleri gerekiyor. Türkçeyi öğrendikten sonra okuma yazma bir nebze olsun daha iyi olabilir diye düşünüyorum. Öncelik dil.” (B.SNF2).

“Öncelikle Türkçe eğitimi almalılar.” (B.SNF3).

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerisini; bir tercüman olması, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Mutlaka bir tercüman olmasını isterdim veya belki de ana kelimeleri ana cümleleri hani nasıl yurtdışına giderken elinde bir sözlük alırsın ya, ne kadar, burası neresi, nasıl gidilir gibi ana cümleleri öğrenirsiniz ya en azından onları öğrenerek gelselerdi. Mesela şuraya otur diyorum. O beni anlamıyor. Götürüyorum yol gösteriyorum, hareketler yaparak veya yemek yiyeceğiz veya ders başladı, teneffüs falan hep işaret dili ile konuşmak zorunda kaldım. Ne bize bir tercüman oldu, velilerde de dil problemi yaşadık sadece maşallah, inşallah bu iki kelime başka bir kelime yok.”
(B.SNF1)

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan bir sınıf öğretmeni Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusundaki önerisini; eğitimlerinin sınıf öğretmeni tarafından verilmesi, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.3.'de görülmektedir. Konu ile ilgili sınıf öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Şu andaki arkadaş branş öğretmeni sınıf öğretmeni tarafından verilmesi gerekiyor. Ona dikkat edilmemiş sanırım. Bir aylık bir eğitim bence yetmez iyi kavrayan bir öğretmen verilseydi başına daha iyi olurdu.” (B.SNF3)

Her iki okulun Türkçe öğreticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular; “Suriyeli çocukların eğitiminin diğer çocuklarla aynı sınıfta yapılması”, “Türkçe eğitimlerine yönelik yeterli düzeyde kitap vb. hazırlanması”, şeklinde temalandırılmıştır.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda, A İlkokulu Türkçe öğreticilerinin B İlkokulundaki Türkçe öğreticisinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Devamsızlıkları konusunda önlem alınması”, “Belli saatlerde Türkçe dersi verilmesi”, “Hazırlık eğitimi verilmesi” şeklinde temalandırılmıştır.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda, B İlkokulu Türkçe öğreticisinin A İlkokulundaki Türkçe öğreticilerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Bu çocuklara maddi destek sağlanması”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin Türkçe öğreticilerinin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.7.4.'de yer almaktadır.

Tablo 4.7.4.

Türkçe Öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimlerine İlişkin Önerileri ile İlgili Bulgular

Görüşler	A.TRK1	A.TRK2	A.TRK3	f	B.TRK	f
Suriyeli çocukların eğitiminin diğer çocuklarla aynı sınıfta yapılması.		√		1	√	1
Türkçe eğitimlerine yönelik yeterli düzeyde kitap vb. hazırlanması.	√	√	√	3	√	1
Devamsızlıkları konusunda önlem alınması.		√	√	2		
Belli saatlerde Türkçe dersi verilmesi.		√		1		
Hazırlık eğitimi verilmesi.	√			1		
Bu çocuklara maddi destek sağlanması.					√	1

Tablo 4.7.4. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun dört Türkçe öğreticisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; Türkçe eğitimlerine yönelik yeterli düzeyde kitap vb. hazırlanması, şeklinde, ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticilerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Öneri olarak sesli harflerin öğretimi ile ilgili hiçbir materyalimiz yok, sadece kendi çabalarımızla öğretiyoruz. Piyasada da yok araştırıyorum, kitaplar kötü olayın özüne değil de kaynak konusunda akademik çalışma yapılması lazım. Kitap yazılması lazım. Milli Eğitimde bir hocamız söylemişti. Yeni bir şey kurulmuş aynı Talim Terbiye Kurulu gibi yabancılara Türkçe öğretmek için kitaplar hazırlayacaklarmış. Onlar hazırlanacak olursa daha iyi olur. Eksik materyal, hiç materyalimiz yok. Kitap olarak da görsel olarakda. Özellikle kitap olarak hiç yok. Var ama çok yetersiz çok basit. Velilere uyum sağlamıyor.” (A.TRK1)

“Kitap hazırlanması gerekiyor. Çocuklara biz aynı zamanda okuma yazma eğitimi verdiğimiz için, bu kitaplarla yürütmeye çalışıyoruz Görsel materyallerin hazırlanması, yine materyal olarak söyleyeyim. Başka bir dilde örneğin İngilizce

dilinde bir kursa gittiğimizde çok fazla şekilde video, ses kaydı bunlara erişebilirken, Türkçe alanında çok niteliksiz ve yetersiz bunlar.” (A.TRK2)

“Yeni kitapların hazırlanması gerekli, kitabın içinde ekstra yok. Videolar biz bulursak var. Biz kendimiz geliştirmeye çalışırsak var.” (A.TRK3)

“Mesela TRT çocukta çıkıyor TRT okul da çıkıyor almanca öğretiyorlar, almanca kısa kısa filmler üzerinden anlatılıyor. Devlet bize kısa filmler verirse bu filmler üzerinden hem Arapça hem Türkçe anlatabilirsek bu daha faydalı olabilir. Somutlaştırırız. Ayrıca materyallerimiz eksik mesela çocuklara ayrı kitap, hikâye, sözlük, etkinlik kartları, animasyonlar, çizgi filmler olmalı, bunlar bakanlığımız tarafından verilmeli. Her öğrenci için.” (B.TRK)

Tablo 4.7.4. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun iki Türkçe öğreticisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; Suriyeli çocukların eğitiminin diğer çocuklarla aynı sınıfta yapılması, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Suriyeli çocukların eğitiminin diğer çocuklarla aynı sınıfta yapılması, derslerde diğer Türk çocukları ile beraber bulunması gerekiyor. Öncelikle kendi ekranlarıyla, kendi dillerini kullanmamaya özen göstermeli.” (A.TRK2).

“Ben bu çocukları aldım birinci sınıftan, birinci sınıf olarak aldım haftada 30 saat birlikteyiz. Bizim programımız akışı açısından programım sekteye uğramadan gidiyor, hani programın işlenmesi konusunda bir sıkıntımız yok ama en büyük sıkıntısı çocukların diğer çocuklarla aynı sınıfta ders almaları, bu çocukları sınıflardan alarak diğer çocuklarla bağlantısını kopardık. Okulda çok belli olmuyordu, çünkü diğer çocukların arasında ama bu sınıfa geçtikten sonra bu çocuklara “sen Suriyelisin, sen şusun, sen busun” demeye, dışlanmışlık başladı yani aslında bu çocuklara biz Türkçe okutmaya çalışıyoruz. Çocuk çocukla oyun oynarken öğreniyor. Geçen hafta bir hocamız gelmemişti birkaç öğrencisi benim sınıfta ders gördü, ben istedim gelmelerini çocuklarla beraber sınıfta ders işliyorduk, sonra beden eğitimi dersini yaptık aşağıda oyun oynarken benim eğitim verdiğim çocuklar koşuyorlardı, Türk çocuklar “senin ismin ne” dedi o da ismini söyledi birbirlerine isimlerini söylediler, sonraki tenefüslerde birlikte oynamaya başladılar. Demek istediğim bu çocukların diğer çocuklarla kaynaşması gerekiyor.” (B.TRK)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan iki Türkçe öğreticisinin Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; Devamsızlıkları konusunda önlem alınması, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.4.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Devamsızlıkları konusunda önlem alınmalı, devamsızlıkları ile ilgili çocuklara herhangi bir yaptırımda bulunamıyoruz yani idarede bulunamıyor. Nasıl geliştirilebilir bunu da bilmiyorum.” (A.TRK2)

“Devamsızlık konusunda önlem alınabilir, devamsızlık bizim problemimiz programda her gün işlememiz veya olması gereken şeyler var.” (A.TRK3)

Araştırmaya katılan Anda görev yapan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerisini; belli saatlerde Türkçe dersleri verilmesi, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.4.'de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Belli saatlerde yine Türkçe dersleri verilmeli diğer derslerini diğer çocuklarla beraber almalılar. Daha çok etkileşim kurabilirler. Hani oyun dersleri olabilir. Beden eğitimi dersleri olabilir örnek vereyim. Hani Matematiktir, Türkçedir hayat bilgisidir bu derslerin dışında çocukları aktif olarak konuşmaya yöneltecek derslerde diğer Türk çocukları ile beraber bulunması gerekiyo. Benim şöyle bir düşüncem var aslında çocuklarda tespit ettiğim şöyle bir özellik var, dışarıda çocukların bir kısmı mendil satıyor. Bu mendil satan çocuklar dili geliştirmişler. Amerika'da kullanılan çocuklar diğer çocuklarla, insanlarla daha fazla etkileşimde olmalı, sokulsa bu proje kapsamında dillerini daha iyi geliştirirler diye düşünüyorum. Sosyal faaliyetler olabilir daha çok çocukların bir arada tutulmaması gerekiyor.

Kontrollü bir şekilde çocukları sahaya ya da diğer çocuklarla birleşime sokabilirsek bence dil öğretiminde daha iyi bir yol alırız.” (A.TRK2)

Araştırmaya katılan A İlkokulunda görev yapan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerisini; hazırlık eğitimi verilmesi, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.4.’de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Şöyle yapılabilir, hazırlık eğitimi almalılar aslında çocukları, direkt eğitim sisteminde 1. sınıfa kayıt etmekten ziyade, üç aylık, beş aylık bir zaman diliminde bizde eğitim alıp, Türkçe dilini biraz öğrenip, konuşmayı daha sonrasında okuma yazma ağırlıklı çalışmaya geçilebilir. Bu onların zorlanmasını engelleyebilir. Çünkü biz şimdi alfabeyi bilmiyor, okuma yazmayı bilmiyor, Türkçeyi de hiç bilmiyor. İster istemez biraz biraz gidiyorsun yetersiz kalıyorsun. O yaştaki, kapasitedeki çocuk almıyor sonuçta ana dili değil 7, 8 yaşında 10 yaşındaki bir çocuk içinde ikinci dil eğitimi yetersiz, bunun 13, 14 yaşından sonra olması lazım. İlgileri istekleri de sıkıntılı bunlar problem aslında.” (A.TRK3)

Araştırmaya katılan B İlkokulunda görev yapan bir Türkçe öğreticisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerisini; Bu çocuklara maddi destek sağlanması, şeklinde ifade ettiği Tablo 4.7.4.de görülmektedir. Konu ile ilgili Türkçe öğreticisinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ayrıca bazı öğrencilerimizin kışın ayağında terlikle geldiğini gördüm. Maddi imkânsızlıklarından alamadıklarını öğrendim. Bu çocuklara maddi destek sağlanmalı. Genellikle sınıfımızda kardeşler var, mesela 5 kardeş var, 5 çocuğu aynı zamanda okutmaları maddi imkânsızlıkları nedeniyle çok zor onlar için.” (B.TRK)

Her iki okulun diğer velilerin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda

ortak önerilerine ilişkin bulgular; “Eğitimlerinin ayrı sınıflarda verilmesi”, “Eğitimlerinin aynı sınıfta verilmesi” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu diğer velilerinin B İlkokulundaki diğer velilerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin diğer velilerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.7.5.’de yer almaktadır.

Tablo 4.7.5.

Diğer Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimleri Konusunda Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.DV1	A.DV2	A.DV3	A.DV4	A.DV5	f	B.DV1	B.DV2	B.DV3	B.DV4	B.DV5	f
Eğitimlerinin ayrı sınıflarda verilmesi.	√					1			√	√	√	3
Eğitimlerinin aynı sınıfta verilmesi.					√	1	√	√				2
Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi.		√	√	√		3						

Tablo 4.7.5. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun dört diğer velisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; eğitimlerinin ayrı sınıflarda verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Ayrı sınıflarda eğitim almalılar. Yaşı büyük çocuklarla bizim çocuklar aynı sınıfta ders aldıklarından yaşı büyük çocuklar bizim çocukları dövüyor.” (A.DV1)

“Geçen Beyazıt gösteri merkezinde bir şey olmuştu. Ona da hep birlikte gittiler. Hiçbir şekilde ayrımcılık yapılmıyor. Ayrılmalarında Türkçe öğretmeni daha faydalı olur. Suriyeli çocuklara ayrı, bizim çocuklara ayrı öğretmenimiz yoruluyordu. Ama şimdi onlarla ilgilendiği için daha yararlı olur. Ben oğluma bakıyorum gerçekten üzülüyordu. Şunları yok bunları yok, terliği var ayakları üşüyor diye. Sağolsun sınıf annemizin yardımıyla bir kaç birşey topladık biz ilettik. Mümkün olsa da daha çok

şeyler yapsak. Eşit şartlarda okusun isterim ayrımcılık olmasın çünkü çocuk her yerde çocuk ama bence ayrı olması daha verimli.” (B.DV3).

“Ayrı sınıfta olmalılar, aynı dili konuşuyorlar, herşeyi paylaşıyorlar. Bizimkilerde anlamıyor onların dillerini, onlarda anlamıyorlar. Bir arada daha mutlular.” (B.DV4)

“Ayrı sınıfa çıktıkları için ben sürekli okulda olduğum için gözlemliyorum bazen sanki daha mutlular. Çünkü onlar birbirinin dilini biliyorlar. Bizimkilerde 2 hafta çok üzüldüler ayrıldıkları için sonra alıştılar. Öğretmenlerimizde zorlandılar. Teneffüslerde de bir araya geliyorlar. Ben geçenlerde öğretmenimizle konuştum. Ayakkabısı çantası yoktu birisinin. Çocuklar daha mutlular. Biz öyle bir savaştan çıkmadık. Biz çocuklarımıza daha iyi bakıyoruz. Onların aileleri o kadar iyi bakamıyorlar. Bizim gibi giydiremiyorlar, bizim koyduğumuz beslenmeyi koyamıyorlardır. O çocuklar bunu gördükçe daha çok etkileniyorlar bana göre. Ama şimdi ki sınıfta eşit getiriyorlar, eşit giyiniyorlar kimsenin kimseden fazlası olmuyor. Ama bizim sınıfta bakıyorum çok dikkat ediyorum. Ben sınıf annesiyim, kiminin ayağında kışlık botu ama Suriyelilerin ayağında terlik vardı. Bu çocuk bunu görünce etkileniyordu. Ama ayrı sınıfta eşit oldukları için çok fazla etkilenmiyorlar. Ben bu şekilde daha çok seviniyorum. Çocuklar artık o görüşün içinde değil artık daha çok oyun peşindeler. Ama önce çocuklar eve geldiklerinde söylüyorlardı çok üzüliyoruz, neden savaş oldu, neden böyle oldu diye. Onlarda etkileniyorlardı şimdi daha rahatlar. Her iki sınıf içinde iyi oldu. Bana göre sınıfların ayrılması çok güzel oldu.” (B.DV5)

Tablo 4.7.5. incelendiğinde araştırmaya katılan her iki okulun üç diğer velisi Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; eğitimlerinin aynı sınıfta verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Aynı sınıfta eğitim almalılar. Sonuçta bizim ülkemize geldilerse topluma karışmalılar. Aynı bir sınıfa geçmiş olsalar sıkıntı olur. Hani bir ayrımcılık olur. Bizim çocukları dışlarlar sorun yaşarız yani, aynı ortamda olması daha iyi.” (A.DV5)

“Ayırdım etmek istemiyorum kendi çocuklarımız dışlanmadığı sürece bir sorun yok. Hepsi birlikte eğitim alsınlar.” (B.DV1)

“Aynı sınıfta eğitim almalılar.” (B.DV2)

Tablo 4.7.5.’deki bulgulara göre araştırmaya katılan A İlkokulu üç diğer velisinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili diğer velilerin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Farklı okulda eğitim almalılar. Aynı Türkçe sınıfı var yine geliyorlar.” (A.DV2).

“Onlara ait bir okul istiyoruz. Sadece onlara ait, sınıf değil okul olarak. Çünkü tenefüslerde çocukları rahat bırakmıyorlar. Sürekli aklımız onlarda, vuracaklar mı düşürecekler mi?” (A.DV3)

“Onlara ait bir okul istiyoruz. Sadece onlara ait, sınıf değil okul olarak. Öğretmen hanım bile tenefüslerde arkadaşları ile ne bir çay içebiliyor. Ne öğlen molasına gidebiliyor.” (A.DV4)

Her iki okulun Suriyeli velilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerilerine ilişkin bulgular; “Maddi desteğin olması”, “Önerim yok”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu Suriyeli velilerinin B İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Çocuğumun sosyal ve sportif faaliyetlerde bulunması”,

şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu Suriyeli velilerinin A İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Arapça bilen bir öğretmen veya rehberin olması”, “Haftada en azından bir ders Arapça dili eğitimi alması”, şeklinde temalandırılmıştır. Bu temalara ilişkin Suriyeli velilerin görüşlerine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.7.6.’da yer almaktadır.

Tablo 4.7.6.

Suriyeli Velilerin, Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimleri Konusunda Önerileri ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Görüşler	A.SV1	A.SV2	A.SV3	A.SV4	A.SV5	f	B.SV1	B.SV2	B.SV3	B.SV4	B.SV5	f
Maddi desteğin olması.	√					1			√	√		2
Önerim yok.				√	√	2	√					1
Çocuğumun sosyal ve sportif faaliyetlerde bulunması.	√		√			2						
Arapça bilen bir öğretmen veya rehberin olması.								√				1
Haftada en azından bir ders Arapça dili eğitimi alması.									√		√	2

Tablo 4.7.6. incelendiğinde araştırmaya katılan üç Suriyeli veli, Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; maddi desteğin olması şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Destek verilmiyor. Eşim kömürcüde çalışıyor. Ev kira. Kitapları, elbisesinin maddiyattan tarafyapsalar daha iyi olur bizim için.”(A.SV2)

“Çocuklarımı diğer öğrenciler gibi giydiremiyorum. Maddi imkânsızlıklardan dolayı harçlık veremiyorum. Bazen 3 çocuğuma yalnızca 1 lira verebiliyorum, harçlık

olarak. Maddi desteğin olmasını isterdim. Kıyafetlerinin vs. verilmesini isterdim.”

(B.SV4)

“Çocuklarımı Suriye'de kurslara gönderiyordum. Ama şimdi hiçbir kursa gönderemiyorum, maddi imkânsızlığımdan. Kendimi maddi durumdan eksik görüyorum. Maddi destek verilmesi.” (B.SV5)

Tablo 4.7.6. incelendiğinde araştırmaya katılan üç Suriyeli veli, Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin görüşlerini; önerim yok, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Önerim yok.” (A.SV4)

“Milli Eğitimde sistem çok güzel. Önerim yok.” (A.SV5)

“Hiç bir şey istemiyorum, önerim yok. Çok memnunum.” (B.SV1)

Tablo 4.7.6. incelendiğinde araştırmaya katılan A İlkokulu iki Suriyeli velisi, Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; Çocuğumun sosyal ve sportif faaliyetlerde bulunması, şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Mesela çocuğumun karate öğrenmesini istiyorum. Yüzme ve gitar istiyorum ama yaza inşallah. Çocuğumun sosyal ve sportif faaliyetlerde bulunmasını istiyorum.” (A.SV1)

“Mahmut müziği çok seviyor. Karete eğitimi almasını istiyorum. Okulda verilmesini isterim.” (A.SV3).

Tablo 4.7.6.'daki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu iki Suriyeli velisi, Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerilerini; haftada en azından bir ders Arapça dili eğitimi alması şeklinde ifade ettiği görülmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velilerin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Yalnızca bir önerim var, haftada en azından bir ders Arapça dili eğitimi almasını istiyorum.” (B.SV3)

“Çocuklarım çok iyi okuma yazma biliyorlar. Ama çocuklarımın her hafta iki üç saat Arapça dersi almasını isterdim. Arapça okuma ve yazmasını bilmiyorlar.” (B.SV5)

Tablo 4.7.6.'daki bulgulara göre araştırmaya katılan B İlkokulu bir Suriyeli velisi, Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin önerisini; Arapça bilen bir öğretmen veya rehberin olması, şeklinde ifade ettiği görölmektedir. Konu ile ilgili Suriyeli velinin görüşü aşağıda verilmiştir.

“Keşke Arapça bilen bir öğretmen veya rehber olsaydı okullarda.” (B.SV2)

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Temel eğitim çağına gelmiş sığınmacı çocukların buldukları ülkede bir insan hakkı olan temel eğitimi görme haklarının sağlanamaması önemli bir sorundur. Sığınmacı çocukların temel eğitim haklarının sağlanması sadece uluslararası hukukun ve insan hakları evrensel beyannamesinin öngördüğü hukuki bir gereklilik değildir, aynı zamanda sığınmacıların sığındıkları ülkeye getirdikleri yüklerin azaltılması ve sığındıkları ülkeye uyumlarının sağlanması için önemli bir gereksinimdir. Sığınmacı çocukların eğitimi ve rehabilitasyonu, sığınmacı çocukların ve sığındıkları ülkenin yaşayabileceği daha önce sözü edilen bireysel, sosyal, ekonomik, politik, kültürel, hukuksal sorunların azalmasına yardımcı olan en önemli araçlardan biridir. Bu açıdan düşündüğümüzde Türkiye'ye gelen Suriyeli sığınmacı çocukların eğitiminin etkili olması ve bu alanda yaşanan sorunların belirlenip çözümlenmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu çalışmanın bu açıdan önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın bu bölümünde alt problemlere ilişkin elde edilen bulgulara dayalı ortaya çıkan sonuçlara ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir. Bu çalışmada Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ve sorunları okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe öğreticileri, Suriyeli veliler ve diğer veliler açısından incelenmiş ve ulaşılan sonuçlar verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri, Rehber Öğretmenler ve Türkçe Öğreticilerinin Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Aldıkları Eğitim ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde; araştırmanın birinci alt problemine ilişkin; A ve B İlkokulunda görev yapan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri konusunda eğitim alma durumları, eğitim süreleri, eğitimin yeterliliği, içeriği ve almak istedikleri eğitim ile önerilerine ilişkin sonuç ve tartışmaya yer verilmiştir.

Araştırma yapılan her iki okul karşılaştırıldığında; A İlkokulunda görevli okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin çoğunluğunun Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim aldıkları, B İlkokulunda görevli okul yöneticileri, rehber öğretmen, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin çoğunluğunun ise Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim almadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

İki okulda görev yapan ve araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin eğitim alma durumları değerlendirildiğinde çoğunluğunun Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim almadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bayındır'ın (2015) İzmir ilinde yaptıkları araştırmada öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun mülteci çocukların eğitimlerine ilişkin herhangi bir eğitim almadığı sonucu, Aykırı'nın (2017) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin çoğunun Suriyeli öğrencilerin eğitimine yönelik herhangi bir eğitim almadıkları sonucu, Bulut, Soysal ve Gülçiçek'in (2018) sınıf öğretmenlerinin yabancılara Türkçe öğretimi konusunda herhangi bir eğitim sürecinden geçmedikleri sonucu, elde edilen araştırma sonucu ile paralellik göstermektedir.

Oysaki farklı kültürlere sahip öğrencilere verilecek eğitimin sınıf yönetimi açısından da farklılık göstermesi beklenir, bir başka deyişle çok kültürlü toplum ve sınıflarda sınıf yönetiminin kendine has özellikleri olduğu ve bunların sınıf yönetiminin etkililiğinde önemli olduğu söylenebilir. Çok kültürlü sınıflarda sınıf yönetimi alanında eğitimsiz olan öğretmenlerin istenen amaca ulaşmaları tesadüfen gerçekleşebilir. Bunun yanında eğitimde başarıyı sağlamada öğrencilerin pedagojik eksikliklerini gidermenin yanında savaş koşullarının öğrenciler üzerinde bıraktığı sosyal ve duygusal yaraların eğitim üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak için öğrencilere yönelik rehabilitasyon çalışmalarına yer verilmesi yararlı olacağı söylenebilir. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı ve UNICEF işbirliğiyle "Kaliteli Kapsayıcı Eğitim" başlığı altında "Sınıfında Yabancı Uyruklu Öğrenci Bulunan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Eğitimi" başlıklı bir proje yürütülmüştür. Böylece çok kültürlü eğitim kapsamında, sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenlerin, yabancı uyruklu öğrencilere sunulan eğitim öğretim hizmetlerine ilişkin pedagojik bilgi ve becerileri geliştirilerek yabancı uyruklu öğrencilerin Türk Eğitim Sistemine uyumları kolaylaştırılmak amacıyla, Öğretmen Yetiştirme ve

Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından, uygulama çalışmaları ve kapsayıcı eğitim yöntemlerine dayalı olarak tüm paydaşların bu alandaki becerilerine katkı sağlamak üzere “Sınıfında Yabancı Uyruklu Öğrenci Bulunan Öğretmenler İçin El Kitabı” adı ile bir e-kitap yayınlanmıştır (Öztürk, Tepebaş, Cengiz, Köksal ve İrez, 2017). Suriyeli velilere yönelik Arapça bir eğitim kılavuzunun olmasının da Suriyeli velilerin Türk eğitim sistemini öğrenmeleri açısından önemli olduğu söylenebilir.

Her iki İlkokulda araştırmaya katılan ve Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri konusunda eğitim alan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe Öğreticilerinin eğitim alma süreleri iki saat ve iki hafta arasında değişmektedir. Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun aldıkları eğitim süresinin iki hafta olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Her iki okulda da araştırmaya katılan Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim alan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin çoğunluğu kendilerine verilen eğitimin yetersiz olduğu görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Talbot’a göre (2013) acil durumlarda mültecilerin eğitimleri için en önemli faktörlerden biri iyi eğitilmiş, tecrübeli, motivasyonu yüksek, verilen eğitimin içeriğini iyi bilen ve eğitim ortamını öğrencilerin ihtiyaçları ile bütünleştiren öğretmenlerdir. Bu nedenle sığınmacı çocuklara eğitim verecek öğretmenlerin konu ile ilgili yeterli düzeyde eğitim almaları çocuklara verilecek eğitim kalitesinin yükselmesi ve ülkenin eğitim sistemine bu çocukların entegrasyonlarının en kısa sürede sağlanması bakımından çok önemli olduğu söylenebilir. Yiğit’in (2015) Kırşehir ve Nevşehir illeri merkez ilçelerindeki sığınmacı çocukların öğrenim gördüğü ortaokullarda sığınmacılara yönelik öğretmen eğitimindeki yetersizliklerin olduğu sonucu elde edilen araştırma sonucunu desteklemektedir.

Araştırmaya katılan ve Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda eğitim alan, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitiminin içeriğine ilişkin elde edilen bulgular; Eğitimin içeriğine ilişkin görüşler “Suriye'deki siyasi kriz ve siyasi krizin sonrasında yaşanan sorunlar, Türkiye'ye göç etme sebepleri”, “Türkiye'nin almış olduğu tedbirler, tutunduğu tavır ve bunlarla birlikte Koruma Kanunu kapsamında Suriyelilerin hakları”, “Türkiye'de bulunan çalışanların görevleri bu kapsamda görev ve sorumluluklar bundan sonra olabilecek şeyler, yapılabilecek çalışmalar”, “Öğrencilerin psikolojik durumları, sosyolojik olarak nelere dikkat edilmeli,”

“Yabancı dil öğretimi konusunda, yabancı öğrencileri kapsayan bir Eğitim”, "Dinleme, anlama becerileri üzerine bir eğitim ", "Çocuklara nasıl yaklaşacağımız, çocuklara bilgiyi nasıl aktaracağımız ", "Alakasız bir kurstu, aldığımız eğitimin Suriyelilerin eğitimi ile ilgisi yoktu " şeklinde temalandırılmıştır.

Okul yöneticilerine yönelik verilen eğitimin içeriğinin; Suriye'deki siyasi kriz ve siyasi krizin sonrasında yaşanan sorunlar, Türkiye'ye göç etme sebepleri, Türkiye'nin almış olduğu tedbirler, tutunduğu tavır ve bunlarla birlikte Koruma Kanunu kapsamında Suriyelilerin hakları, Türkiye'de bulunan çalışanların görevleri bu kapsamda görev ve sorumluluklar bundan sonra olabilecek şeyler, yapılabilecek çalışmalar, öğrencilerin psikolojik durumları, sosyolojik olarak nelere dikkat edilmeli, gibi daha genel konularda eğitim verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre verilen eğitimin; yabancı dil öğretimi konusunda, yabancı öğrencileri kapsayan bir eğitim olduğu, alakasız bir kurs olduğu ve Suriyelilerin eğitimi ile alakasının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerine verilen eğitimin sınıf öğretmenlerine katkı sağlamadığı söylenebilir.

Türkçe öğreticilerine verilen eğitimin; yabancı dil öğretimi konusunda, yabancı öğrencileri kapsayan bir eğitim olduğu, dinleme, anlama becerileri üzerine bir eğitim olduğu ve çocuklara nasıl yaklaşacakları, çocuklara bilgiyi nasıl aktaracakları konularında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitim öncesindeki ve eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki farklara ilişkin görüşleri; eğitim sonrasında biraz daha akademik olarak beceri sahibi olduk, fark etmediğimiz yönlerimizi fark etme fırsatı bulduk, neden bu öğrenciler bizim ülkemizde, neden eğitim veriliyor. Bu konularda bilgilendirmemiz açısından fark oldu, eğitim sürecindeki ders konularının çoğunlukla eğitim bölgelerinden gelmiş olanların çeşitli sorunları ve çözüm bulma konusunda üretilmiş bir program olduğu için faydalı oldu, şeklinde temalandırılmıştır. Okul Yöneticilerine verilen eğitimin okul yöneticileri açısından, özellikle ülkenin değişik eğitim bölgelerinden gelenlerin yaşadıkları sorunlar üzerinde çözüm üretme açısından değerlendirildiğinde fark oluşturduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda aldıkları eğitim öncesindeki ve eğitim sonrasındaki düşünceleri arasındaki farklara ilişkin görüşleri; “Fark olmadı” şeklinde temalandırılmıştır. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, verilen eğitimlerin sınıf öğretmenleri açısından fark oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Oysaki verilen eğitimlerin daha fazla farkındalık oluşturması okullarda yaşanan sorunların minimum seviyeye düşürülmesi açısından önem arz ettiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine yönelik kendilerine verilmesini istedikleri eğitim konusunda önerilerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Bu konudaki bulgular; göç olgusu ve sonrasındaki durumlarla ilgili bilgi sahibi olmak, göç durumunda alınacak tedbirler ile ilgili bilgi sahibi olmak, dil eğitimi verilmeli, pedagojik olarak ciddi kapsamlı eğitimlerin verilmesi, uygulamalı eğitim alınmalıdır, savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşmamız gerektiği, ya da onların geldiği ortamdan dolayı, psikolojisini anlamak ya da yaklaşımda bulunmak, ilk önce kültürel yaşantılarını, düşünce tarzlarını önemli günlerini öğrenmek isterdim, iletişim konusunda eğitim verilmelidir, bir yabancıya, ülkenin kültürel sosyal durumunu anlatmak ve buna uyumunu sağlamaya yönelik eğitim, eğitim almak istemiyorum, eğitim almak isterim, şeklinde temalandırılmıştır.

Bulgular değerlendirildiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler ve Türkçe öğreticilerinin Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine yönelik kendilerine verilmesini istedikleri eğitimlerin öncelikle dil eğitimi, savaş mağduru çocuklara nasıl yaklaşmaları gerektiği, ya da onların geldiği ortamdan dolayı, psikolojisini anlamalarına ve yaklaşımda bulunmalarına yönelik eğitim, iletişim konusunda, uygulamalı eğitim, kültürel yaşantılarını, düşünce tarzlarını öğrenmeye yönelik, göç olgusu ve sonrasında ki durumlarla ilgili bilgi sahibi olmak, göç durumunda alınacak tedbirler ile ilgili eğitim almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Her iki okuldaki rehber öğretmenler Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimleri ile ilgili eğitim almadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Rehber öğretmenlerin sığınmacı çocukların eğitimleri konusunda eğitim almaları çok önemlidir. Çocukların okula uyum sürecinde okul psikolojik danışmanlarına ciddi rol ve sorumluluklar düşdüğü, bu rol ve sorumluluklar mültecilerde kültürel uyum süreci ve travma bilgisi, çok

kültürlü psikolojik danışma ve hak savunuculuğu yeterlikleri başta olmak üzere okul psikolojik danışmanının bir çok yeterliliğe sahip olması gerekmektedir (Kağnıcı, 2017).

Rehber öğretmenlerin çoğunluğunun savaş mağduru çocukların psikolojilerini anlayabilmeleri konusunda eğitim almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, özellikle bu çocukların eğitim aldıkları okullarda görev yapan rehber öğretmenler tarafından ilk olarak yardım almaları gerekmektedir. Bu yardımı sağlayabilmeleri içinde bu konuda yeterli eğitimi alarak uzmanlaşmaları oldukça önemlidir. Suriyeli sığınmacı çocuklarda yaşadıkları koşullardan dolayı travma oldukça çok görülmektedir. Suriyeli velilerin hepsinin savaş nedeniyle ülkemizde buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çocukların bazıları savaş ortamında yaşadıkları korkunç olayları arkadaşlarına ve öğretmenlerine anlattıkları öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Fazel, Reed, Panter-Brick ve Stein (2012) Jabbar ve Zaza'nın (2014) araştırma sonuçları da bu çocuklara psikolojik desteğin verilmesi gerektiği sonucunu desteklemektedir.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin okul yöneticilerine ve öğretmenlere verilen eğitim değerlendirildiğinde, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitiminde yer alacak öğretmen kadrosunun yeterince yetiştirilemediğini ve öğretmenlerin eğitimi için bir alt yapı oluşturulamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Savaş koşullarından kaçmış çeşitli travmalar atlatmış ya da halen savaşın etkisinde bulunan bu çocukların ihtiyaç duydukları en önemli eğitim, özel eğitim almış eğitici personelle mümkün olacaktır. Okulların tüm çocuklara nitelikli eğitim vermesinin bir koşulu öğretmenlere ve yöneticilere yeterli kaynakların ve meslekî gelişim olanaklarının tanınmasıdır (Booth & Ainscow, 2002). Türkiye'de öğretmenlerin farklı koşullar içinde bulunan çocukların eğitilmesi konusunda destek alması, dolayısıyla merkezi bir anlayışla yönetilen Türk Eğitim Sisteminin bu konuda daha fazla mesleki gelişim imkânları yaratması günümüzde daha da zorunlu hale geldiği söylenebilir.

5.1.2. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim Uygulamaları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

İkinci alt probleme ilişkin tartışma ve sonuçların yer aldığı bu bölümde; araştırmanın yapıldığı iki ilkokuldaki Suriyeli çocukların eğitimi uygulamalarına yer verilmiştir.

Her iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocukların kayıtları 99 ile başlayan geçici kimlik numaraları ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ilçelere gönderdiği talimat yazısı ve 2014/21 sayılı Yabancılara Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri konulu Genelgesi gereğince yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Geçici kimlik numarası olmayan öğrencilerin herhangi bir şekilde mağdur olmamaları için her iki okulunda bu çocukları misafir öğrenci olarak eğitim sistemine dâhil ettikleri, her iki okula da kayıtları yapılan Suriyeli sığınmacı çocuklar, Türkçe bilmediklerinden yaşlarına bakılmaksızın 1. sınıflara alındıkları sonucuna ulaşılmıştır.

A İlkokuluna proje kapsamında üç Türkçe öğreticisinin görevlendirildiği, Türkçe öğretmenlerinin ikisinin Suriyeli çocuklara Türkçe Eğitimi verdiği, Diğer Türkçe öğreticisi ise okul yönetimi tarafından, velilerinde Türkçe öğrenmelerinin Suriyeli çocuklara daha çok katkı sağlayacağı ve onların topluma daha çabuk entegrasyonunun sağlanacağı düşünülmüş alınan kararla Suriyeli velilere özellikle annelere yönelik Türkçe eğitimi dersi verdiği, 1. sınıflarda öğrenim gören Suriyeli çocuklara Türkçe derslerinin okul yönetimi tarafından hazırlanan program çerçevesinde haftanın her günü ikişer ve üçer saat olmak üzere verildiği, ayrıca okula kayıtları yapılamamış misafir Suriyeli çocukların hepsinin yalnızca Türkçe eğitiminin verildiği sınıflarda Türkçe eğitimi aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

B İlkokulunda ise ilk olarak 1. sınıflara dağıtım yapılmış olan çocuklar Türkçe öğreticisinin okuldaki görevine başlamasının ardından, kurul kararı ile 1. sınıflardan alınarak Türkçe öğrenmelerine yönelik ayrı bir sınıfta derslerine devam ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimlerinin başlangıçta 1. sınıflarda verildiği, okullara Türkçe öğretmenleri görevlendirildikten sonra okullardaki Suriyeli çocukların eğitimleri farklı uygulanmaya başlandığı sonucu, Özer, Komsuoğlu ve Ateşok'un (2016) araştırmasında elde ettikleri, sınıfa yerleştirmede ilçeler ve okullar arasında farklılıklar bulunduğu sonucu ile örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıfta verdikleri eğitim ile ilgili elde edilen bulgular değerlendirildiğinde sınıfta verdikleri eğitimi çoğunlukla işaret dili ile daha sonra sırasıyla bire bir, görsel materyaller kullanarak, Arapçadan-Türkçeye, Türkçeden Arapçaya çeviren bir program ile ses temelli yöntemle, konuşma ağırlıklı verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Erdem'in (2017) yaptığı çalışmada öğretmenlerin

kullandıkları öğretim stratejilerinde dil sorununu gösterim tekniği ya da görseller kullanarak aşmaya çalıştıkları sonucu, sınıf öğretmenlerinin görsel materyaller kullanarak eğitim verdikleri sonucunu desteklemektedir. Ayrıca üç sınıf öğretmenin anlaşamamaları nedeniyle eğitim veremedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

A İlkokulunda görevli Türkçe öğreticilerinin sınıflarında verdikleri eğitim ile ilgili görüşleri; “Günlük hayatta kullanılacak bilgilere yönelik eğitim veriyorum”, “Eğitimlerinde, materyal olarak, video kayıtları, ses kayıtları kullanıyorum”, “Yaparak, yaşayarak öğrenmelerine daha çok önem veriyorum”, “Çocukları iki şubeden alarak, her gruba üçer saat eğitim veriyorum”, “Çocukları, üç şubeden alarak, her gruba ikişer saat ders veriyorum”, “Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmeye çalışıyorum”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu Türkçe öğreticisinin sınıfta verdiği eğitim ile ilgili görüşleri “Eğitimlerinde doğaçlama yöntemini kullanıyorum”, “Öncelikle konuşmaya yönelik eğitim veriyorum”, “Ders anlatırken konuşma sözlüğü kullanıyorum”, “Dersleri animasyonlar üzerinden, Türkçe konuşmalarını uygulamaya yönelik, resimler ile veriyorum”, şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulda da eğitim veren Türkçe öğreticilerinin derslerine katılarak gözlemler yapılmıştır. A İlkokulunda görev yapan ve çocuklara yönelik ders veren Türkçe öğreticilerinden ikisi diğer ders saatleri içinde aldıkları çocuklara ayrı sınıflarda Türkçe dersi vermektedir. Materyallerinin ve kitaplarının yeterli olmamasından dolayı kendileri araştırarak buldukları çeşitli materyaller sesli sözlük, video, resimler, animasyonlar ile bu çocuklara Türkçe öğretmeye çalıştıkları gözlemlenmiştir. Öğrenciler sınıf öğretmenlerinin dersinden öğretmenler tarafından bizzat alınmak zorunda kalınmakta olduğu, sınıf içinde uyum ve adaptasyonlarının da zor sağlandığı gözlenmiştir. Velilere Türkçe eğitimi verilen sınıfta velilerin yanlarında bebekleri olduğu halde derse girebildikleri, Türkçe öğrenme konusunda çok istekli olduklarından bu sınıftaki görüşmeler ve Suriye'den savaş nedeniyle Antalya'ya gelen Türkmen bir veli ve Türkçe öğreticisi aracılığı ile yapılmıştır. Velilere eğitim veren Türkçe öğreticisi kültürümüzü de anlatmayı ve öğretmeyi verdiği eğitime dahil ederek Suriyelilerin kültürümüze uyum göstermeleri açısından büyük bir adım attığı söylenebilir.

B ilkokulundaki Türkçe sınıfında öğrencilerin yaşlarının çok daha küçük olması, aralarında yaş farkı büyük bir kız çocuğunun olması sınıf düzeni ve uyumunun daha iyi olduğu gözlenmiştir. Türkçe öğreticisi materyal ve kitapların yetersiz olmasından dolayı kendi araştırarak bulduğu ve materyaller ile bu çocukların Türkçe öğrenmelerine yardımcı olmaya çalışmaktadır. Eğitimde konuşma sözlüğünü öncelikle kullandığını ayrıca çeşitli resimler, videolar ile eğitimini desteklemeye çalıştığı sonucuna ulaşmıştır.

B İlkokulu Türkçe öğreticisi, çocukların yaşayarak öğrenmesi açısından çocukları hayvanat bahçesine götürmeyi planladıklarını belirtmiştir. Bu sınıfta öğrencilerinin hepsi Suriyeli ve dersleri herhangi bir nedenle kesintiye uğramamaktadır, aynı kültür ve dile sahipler, diğer öğrenciler ile kaynaşmaları için teneffüslerde bir araya gelerek çeşitli oyunlar oynuyorlar ayrıca bu çocukların daha sakin ve mutlu oldukları gözlemlenmiştir.

5.1.3. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Okulda Eğitim Almalarının Amacına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Üçüncü alt probleme ilişkin bu bölümde; araştırmanın yapıldığı iki ilkokuldaki uygulayıcıların Suriyeli çocukların eğitimi uygulamalarının amacını nasıl gördüklerine ilişkin sonuç ve tartışmaya yer verilmiştir.

Okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğreticilerinin, Suriyeli Sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin amacı ile ilgili elde edilen bulgular; “Okul kuralları toplum kültürü, konuşma adabı hal ve hareketleri hem eğitim hem de değerler eğitimi bağlamında bir şeyler kazandırmak”, “Bu insanlara en azından dilimizi öğretmek, adaptasyonlarını sağlamak”, “Devlet politikası, ülkemizde ne kadar kalacakları belli olmayan bir grup ve bunları en iyi şekilde motive etmek, güdülemek”, “Asıl hedef onları daha kolaylıkla hayata adapte etmek”, “Genel olarak çocukların eğitim almasının temel amacı, toplum düzenine uyması, kuralları benimsemesi”, “Onları sokaklardan kurtarıp, zapt etmek”, “Çocukları kaynaştırmak”, “Dilimizden, kültürümüzden, eğitimimizden yaralanmalarını ve uyumlarını sağlamak”, “Sınıf kurallarına sonra toplum kurallarına uyum sağlamayı öğrenmektir”, “Okuma-yazma öğretmek”, “Dil, Türkçe öğretmek”, “Projenin amacı entegrasyonu sağlamak”, “Çocuklar genç bir kuşak oldukları için ilerleyen zamanlarda ülkemize daha faydalı olması hedefleniyor”, “Dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmek”, “Suriyelilere

yardımlı etmek”, “Çocukları sokağa adapte etmek” şeklinde temalandırılmıştır.

Sonuçlar değerlendirildiğinde; Suriyeli çocukların entegrasyonunun amacının; “Okul kuralları toplum kültürü, konuşma adabı hal ve hareketleri hem eğitim hem de değerler eğitimi bağlamında bir şeyler kazandırmak, dilimizi öğretmek, adaptasyonlarını sağlamak, motive etmek, güdülemek, daha kolaylıkla hayata adapte etmek, toplum düzenine uymaları, kuralları benimsemeleri, onları sokaklardan kurtarıp, zapt etmek, çocukları kaynaştırmak, dilimizden, kültürümüzden, eğitimimizden yaralanmalarını ve uyumlarını sağlamak, sınıf kurallarına sonra toplum kurallarına uyum sağlamayı öğrenmek, okuma-yazma öğretmek, dil, Türkçe öğretmek, entegrasyonu sağlamak, çocukların ilerleyen zamanlarda ülkemize daha faydalı olması, dil eğitimi yanında kültürümüzü de öğretmek, Suriyelilere yardımlı etmek, çocukları sokağa adapte etmek, olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sığınmacıların uzun süre ülkelerine dönemeyecek olmaları nedeniyle onların bizim eğitim sistemimize dahil edilerek dilimizi, kültürümüzü öğrenmelerini sağlamak ve çocukların zarar görmelerini önlemek eğitimimizde en önde gelen amaçlarımızdan olmalıdır. Çünkü okullar toplumu eğiten, birleştiren, çatışmaları önleyen en önemli kurumdur. Bu nedenle öncelikle bizim dilimizi öğrenmeleri yanlış anlaşılmalardan önlenmesi açısından birinci amacımız olması gerektiği, dil problemi çözüldüğünde uyum süreci daha kısa sürede aşılacağı söylenebilir.

5.1.4. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Sınıftaki Diğer Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile ilgili Sonuç ve Tartışma

Dördüncü alt probleme ilişkin bu bölümde; araştırmanın yapıldığı iki ilkokuldaki sınıf öğretmenlerinin Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili görüşlerine ilişkin sonuç ve tartışmaya yer verilmiştir.

Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıftaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili her iki okulda da görünen ortak etkiler ile ilgili bulgular; “Yaş farkından etkilendikleri”, şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulda da bulgular değerlendirildiğinde; Suriyeli sığınmacı çocukların diğer çocuklar üzerindeki her iki ilkokulda görünen ortak etkisinin yaş farkı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuç, Akalın’ın (2016) araştırmasında Suriyeli çocukların, akranlarından yaşça büyük olup okula geç gönderilenlerin oluşturduğu

sonucunu desteklemektedir. Ortak etkilerinden biri de Suriyeli çocukların diğer çocuklara yaklaşmamaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öngeren, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017) araştırmalarında; öğretmenlerin göçmen çocuklar ile gözlemlerinde yalnız ve içe kapanık olma, çocukların Türkçe bilmedikleri için akranları ile iletişim kuramadıkları, bu nedenle de sosyalleşemedikleri ve grubun dışında kaldıkları, sonucu, araştırma sonucuna paralellik göstermektedir.

A İlkokulunda görünen B İlkokulunda görünmeyen etkilere ilişkin bulgular; “Psikolojilerinin iyi olmamasından olumsuz etkilendiler”, “Arkadaşlarının eşyalarını almalarından etkilendiler”, “Sınıftaki diğer çocukların onları kıskandığı, davranışlarını değiştirdikleri”, “Kurallara uymamalarından sınıf içi disiplinin sağlanması açısından etkilendikleri” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulunda sınıftaki diğer öğrencilerin; psikolojik olarak iyi olmamalarından, her gün bir şeylerin kaybolmasından, arkadaşlarının eşyalarını almalarından, diğer çocukların Suriyeli sığınmacı çocukları kıskanmalarından, tuvalet ve temizlik alışkanlıklarının olmayışından, kurallara uymamalarından etkilendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.5. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Aldıkları Eğitimin, Okul ve Öğrenciler Üzerindeki Etkisi ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Beşinci alt probleme ilişkin bu bölümde; araştırmanın yapıldığı iki ilkokuldaki okul yöneticilerinin, Suriyeli çocukların aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin tartışma ve sonuçlara yer verilmiştir.

Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, okul ve diğer öğrenciler üzerindeki etkisi ile ilgili her iki okulda da ortak görünen etkiler ile ilgili bulgular; “Velilerde ve çocuklarda Suriyeliler ile ilgili ön yargı olduğundan uyum, kabul konusunda olumsuz etkileri oldu” şeklinde temalandırılmıştır.

Bulgular değerlendirildiğinde; her iki okulda da okul ve diğer çocuklar üzerinde görünen ortak etkilerinin; Velilerde ve çocuklarda Suriyeliler ile ilgili ön yargı olduğundan uyum, kabul konusunda olumsuz etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Taştan ve Çelik'in (2017) araştırmaları sonucunda, öğrencilerin ve velilerin sınıfta Suriyeli istemedikleri, sınıfta Suriyeli öğrencinin bulunmasının, sınıftaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kalitesini düşürdüğüne dair inanç, bu isteksizliğin oluşmasında önemli bir rol oynadığı, sonucu, araştırma sonucu ile

pareledir. Sakız'ın (2016) araştırmasında düşük toplumsal kabul düzeyinin göçmen çocukların eğitimine yönelik olumsuz tutumları önemli ölçüde etkilediği sonucu, elde edilen sonucu desteklemektedir.

A İlkokulunda görünen B İlkokulunda görünmeyen etkilere ilişkin bulgular; “Çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz kaldıkları, toplantılara katılmadıklarından, geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacağımız tedbirleri etkilemekte”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulunda Suriyeli sığınmacı çocukların okuldaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisinin; çocukların aileleri tarafından çoğu zaman ilgisiz kaldıkları, toplantılara katılmadıklarından, geçici koruma kapsamındaki çocuklar ile ilgili alacakları tedbirleri etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle Suriyeli sığınmacı çocuklar, okul kurallarına uymadıklarından diğer çocuklarında bundan olumsuz etkilendiği, bu gibi sorunların çözümünde veli okul işbirliğinin önemli olduğu düşünüldüğünde velilerin ilgisizliğinin olumsuz etkilere neden olduğu söylenebilir. Taştan ve Çelik'in (2017) araştırmaları sonucunda, velilerin veli toplantılarına ya hiç katılmadıkları ya da katılmaları halinde hiçbir şey anlamadan, iletişim kurmadan toplantı sonuna kadar oturdukları sonucu, Aykırı'nın (2017) araştırmasında, Suriyelilerin eğitimleri konusunda velilerin ilgisizliğine bağlı olarak velilerle iletişim gerçekleşmediği sonucu, araştırma sonucunu desteklemektedir.

B İlkokulunda görünen A İlkokulunda görünmeyen etkilere ilişkin bulgular; “Suriyeli çocuklar tarafından, çocuklarımıza yanlış örnek olabilecek bir davranış sergilenmedi”, “Hiçbir şekilde birbirlerini bırakın başka bir çocuğa birbirlerine bile bir zarar vermiyorlar” şeklinde temalandırılmıştır.

Bulgular değerlendirildiğinde; B İlkokulunda Suriyeli sığınmacı çocukların diğer öğrenciler üzerinde, olumsuz etkilerinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Suriyeli sığınmacı çocukların diğer çocuklardan ayrı bir sınıfta eğitim almaları ve yaşlarınının daha küçük olmasından bu sonuca ulaşıldığı söylenebilir.

5.1.6. Suriyeli Sığınmacı Çocuklara Verilen Eğitimde Yaşanılan Sorunlar ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Altıncı alt probleme ilişkin bu bölümde; araştırmanın yapıldığı iki ilkokuldaki okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri, Türkçe öğreticileri, Suriyeli

veliler ve diğ er veliler açısından yaşanılan sorunlara ilişkin tartişma ve sonuçlara yer verilmiştir.

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanılan sorunlar ile ilgili okul yöneticilerinin her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Veliler ile iletişim sorunu yaşıyoruz” şeklinde temalandırılmıştır. Bulgular değerlendirildiğinde her iki okulun okul yöneticilerinin veliler ile iletişim sorunu yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç; Sarıtaş, şahin, atalbaş'ın (2016), Taştan ve elik'in (2017), Aykırı'nın (2017), Levent ve aylak'ın (2017) araştırmalarında okul yöneticilerinin veliler ile iletişim sorunu yaşadıkları sonuçlarını desteklemektedir.

A İlkokulu yöneticilerinin B İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular; “Devamsızlık sorunları yaşıyoruz”, “Okul içerisinde okul kurallarına aykırı hareket etmelerinden sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı öğrencilerin devamsızlıkları sorunu yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Taştan ve elik'in (2017), Sarıtaş, şahin ve atalbaş'ın (2016)'ın yaptıkları araştırma sonucunda okul yöneticilerinin devamsızlık sorunu yaşadıkları sonucu ile örtüşmektedir. Devamsızlık sorununun nedeni ise bu okulda eğitim alan çocukların ailelerine maddi destek sağlamak amacıyla mendil satmak veya başka şekilde para kazanmak zorunda olmaları olduğu söylenebilir. Okul yöneticilerinin yaşadığı diğer bir sorunun da Suriyeli sığınmacı çocukların, okul içerisinde okul kurallarına aykırı hareket etmeleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç; Gülüm ve Akçalı'nın (2017) mülteci öğrencilerin uyum problemi yaşadıkları sonucu ile paraleldir. Bunun nedeni ise farklı kültürden gelmiş bu çocukların ve ailelerinin okul kurallarının ne olduğunu bilmemeleri olduğu söylenebilir. Okul kuralları ile ilgili Arapça hazırlanmış bir yazı veya broşür velilerin okul kurallarını bilmeleri ve çocuklarına öğretmeleri açısından yararlı olacağı söylenebilir.

B İlkokulu yöneticilerinin A İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular, “Suriyeli ocukların okula ulaşım sorunu yaşıyoruz” şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu yöneticilerinin A İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı

yaşadığı sorunun, Suriyeli çocukların okula ulaşım sorunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç. Taştan ve Çelik'in (2017) araştırma sonucunda, ulaşımın ekonomik sorunlar ile birlikte okullaşmayı en çok etkileyen husus olduğu sonucunu desteklemektedir.

Suriyeli çocukların eğitime ulaşabilmeleri için ilk olarak okul çevresinde oturma şartı bulunmadan okula kayıt işlemleri yapıldığından Suriyeli çocukların ulaşım sorunu yaşadıkları söylenebilir.

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili sınıf öğretmenlerinin her iki okulda da ortak yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Dil sorunu yaşıyoruz”, “Yaşlarının sınıftaki diğer öğrencilerden farklı olmasından sorun yaşıyoruz”, “İletişim kopukluğu sorunu yaşıyoruz” şeklinde temalandırılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin her iki okulda da yaşadıkları en büyük ortak sorun yaş farkı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Polat (2012), Akalın (2016), Taştan ve Çelik'in (2017) yaptıkları araştırmalarda yaş farkları sorunu yaşandığı sonucu araştırma sonucunu desteklemektedir.

İkinci olarak her iki okulda da sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları ortak sorunun dil sorunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç; Buz'un (2002), Polat'ın (2012), Yiğit'in (2015), Şensin'in (2016), Sarah Dryden-Peterson (2016), Mercan ve Bütün'ün (2016), Emin'in (2016), Özer, Komsuoğlu, Ateşok (2016), Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş'ın (2016), Beyazova Seçer'in (2017), Akay, Hamamcı ve Kurt'un (2017), Taştan ve Çelik'in (2017), Gülüm ve Akçalı'nın (2017), Aykırı'nın (2017), Erdem'in (2017), Kultaş'ın (2017), Öngeren, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017), Bulut, Soysal ve Gülçiçek'in (2018) araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Üçüncü ortak yaşanan sorunun iletişim kopukluğu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buz'un (2002), Polat'ın (2012), Mercan ve Bütün'ün (2016), Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş'ın (2016), Taştan ve Çelik'in (2017), Levent ve Çayak'ın (2017), Öngeren, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017), Aykırı'nın (2017) araştırma sonuçları, iletişim kopukluğu yaşandığı sonucuna benzerdir.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin, B İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular; “Aralarında çete kurlmaları ve diğer öğrencilere şiddet uygulamaları nedeni ile sorun yaşıyoruz”, “Kurallara uymamalarından dolayı sorun yaşıyoruz” , “Temizlik ve düzen yetersizlikleri nedeni

ile sorun yaşıyoruz”, “Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi sorun oluyor”, “Arkadaşlarının eşyalarını aldıklarından sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin, B İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı yaşadıkları en büyük sorunun aralarında çete kurmaları ve diğer öğrencilere şiddet uygulamaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yiğit'in (2015), Akalın'ın (2016), Şensin (2016), Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş'ın (2016), Akay, Hamamcı ve Kurt'un (2017), Öngeren, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017) araştırma sonuçları ulaşılan sonucu desteklemektedir.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin B İlkokulunda görev yapan sınıf öğretmenlerinden farklı yaşadıkları sorunların sırası ile kurallara uymamaları, temizlik ve düzen yetersizlikleri, arkadaşlarının eşyalarını alma sorunu ve Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi sorunu yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kurallara uymamaları sorununu yaşadıkları sonucu, Gülüm ve Akçalı'nın (2017) araştırma sonucunu desteklemektedir. Suriyelilerin farklı kültürlere sahip olmaları, okul kültürü ve kuralları konusunda herhangi bir bilgiye sahip olmamaları velilerin bu konuda bilgilendirilmemesinden kaynaklı olduğu söylenebilir. Okul kuralları ile ilgili Arapça hazırlanmış materyaller ile velilerin bilgilendirilmesi bu sorunu ortadan kaldırayacağı söylenebilir. Bir sınıf öğretmeni temizlik ve düzen yetersizlikleri nedeni ve arkadaşlarının eşyalarını aldıklarından sorun yaşadığını ifade etmiştir. Bu sonuç; Taştan ve Çelik'in (2017) Suriyelilerin, belediye hizmetlerinin düşük olduğu, alt yapıların zayıf olduğu mahallelerde, kimi zaman elektrik ve sudan yoksun bir şekilde barınmaya çalıştıkları, su bulamadıkları için kişisel bakım ve hijyenden uzak kalan, hatta bitlenen çocukların olduğu sonucu, Öngeren, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017) temizlik-düzen yetersizliklerinin olduğu sonucu, araştırma sonucunu desteklemektedir. Temizlik sorunlarının nedeni ise oldukça olumsuz ortamlarda yaşamak zorunda olduklarından ya da farklı kültürde yetiştiklerinden kaynaklandığı söylenebilir.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin yaşadığı bir diğer sorun ise Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi olduğu sonucunda ulaşılmıştır. Bir sınıf öğretmeni (HSNF) “Her gün 2 ders gidiyorlar, onlar gittiğinde tabi ben burada boş duramıyorum. Bu sefer bizim burada öğrendiğimiz konular oluyor. Zaten çocukları çok zor toparlıyoruz. Derse çok zor katılıyorlar, ilgilerini zor çekiyoruz, tam onların

anladıkları sırada diğer sınıfa gitmeleri gerekiyor. Bu sefer döndüklerinde yine bocalıyorlar.” şeklinde yaşadığı sorunu ifade etmiştir. Ayrıca sınıf içinde yapılan gözlemlerde; Türkçe öğreticilerinin çocukları diğer sınıfa gelerek veya dışarıdan almak zorunda kaldıkları, bu çocuklar, Türkçe dersini almak için Türkçe öğreticilerinin sınıflarına gittiklerinde ise diğer derslerinden geride kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili her iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde rehber öğretmenlerin yaşadıkları ortak sorunlara ilişkin bulgular: “Dil sorunu yaşıyoruz” şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde rehber öğretmenlerin yaşadıkları ortak sorunun; dil sorunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akay, Hamamcı ve Kurt'un (2017) araştırmasında, psikolojik danışmanların karşılaştıkları sorunlardan en önemlisinin dil problemi olduğu sonucu, ulaşılan sonucu desteklemektedir.

A İlkokulu rehber öğretmenlerinin, B İlkokulundaki rehber öğretmenden farklı yaşadığı sorunlara ilişkin bulgular: “Akran zorbalığı sorunu yaşıyoruz”, “Kültür farklılığından sorun yaşıyoruz”, “Uyum sorunları yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu rehber öğretmenlerinin, B İlkokulundaki rehber öğretmenden farklı yaşadığı sorunların; akran zorbalığı, kültür farklılığı ve uyum sorunları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akran zorbalığı sorunu yaşandığı sonucu, Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş'ın (2016) Suriyeli öğrencilerin saldırgan davranışlar sergilemeleri ve şiddet eğiliminde olmalarından dolayı sorun yaşadıkları sonucunu desteklemektedir. Uyum sorunu yaşandığı sonucu, Akay, Hamamcı ve Kurt'un (2017), Suriyeli öğrencilerin buldukları okula uyum sağlamakta ciddi sorunlar yaşadıkları sonucuna paraleldir. Kültür farklılığı sorunları yaşadıkları sonucu, Öngören, Özkan, Yüksel ve Sever'in (2017) araştırmalarında elde ettikleri, öğretmenlerin kültür farklılığı sorunu yaşadıkları sonucunu desteklemektedir.

Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde yaşanan sorunlar ile ilgili her iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde Türkçe öğreticilerinin yaşadıkları ortak sorunlara ilişkin bulgular: “Kitapların yetersiz olmasından sorun yaşıyoruz”, “Materyal eksikliğinden sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulda da Suriyeli sığınmacı çocuklara verilen eğitimde Türkçe öğretmenlerinin yaşadıkları ortak sorunun, kitap yetersizliği ve materyal eksikliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, Erdem'in (2017) yaptığı araştırmada katılımcı öğretmenlerin bu öğrenciler için materyal gereksinimleri olduğu sonucuyla benzerdir.

A İlkokulu Türkçe öğretmenlerinin, B İlkokulundaki Türkçe öğreticisinden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Devamsızlıkları sorun oluyor”, “Okul kurallarına uymamalarından sorun yaşıyoruz”, “Sesli harfleri kullanmamalarından sorun yaşıyorum”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu Türkçe öğretmenlerinin, B İlkokulundaki Türkçe öğreticisinden farklı yaşadıkları sorunların; devamsızlıkları, okul kurallarına uymamaları, sesli harfleri kullanmamaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

A İlkokulu diğer velilerinin, B İlkokulundaki diğer velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Yaşlarının bizim çocuklardan farklı olmasından sorun yaşıyoruz”, “Diğer çocuklara şiddet uygulamaları nedeniyle sorun yaşıyoruz” , “Kurallara uymamalarından sorun yaşıyoruz”, “Suriyeli öğrencilerin kendi aralarında çeteleşmelerinden sorun yaşıyoruz”, “Suriyeli velilerin ilgisizliği sorun oluyor”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu diğer velilerinin, B İlkokulundaki diğer velilerden farklı yaşadıkları sorunların; yaş farkları, diğer çocuklara şiddet uyguladıkları, kurallara uymadıkları, Suriyeli öğrencilerin kendi aralarında çeteleşmeleri, Suriyeli velilerin ilgisizliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

B İlkokulu diğer velilerinin, A İlkokulundaki diğer velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Bütün sınıfın onları hor karşılamalarından sorun yaşandı”, “Sorun yaşamadık” , şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu diğer velilerinin, A İlkokulundaki diğer velilerden farklı yaşadıkları sorunların; bütün sınıfın Suriyeli çocukları hor karşılamaları olduğu ve diğer velilerin çoğunun sorun yaşamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bütün sınıfın çocukları hor karşıladıkları sonucu, Taştan ve Çelik'in (2017) araştırmalarında öğrencilerin sınıfta Suriyeli istemedikleri sonucu, elde edilen sonuçla benzerdir.

A İlkokulu Suriyeli velilerinin, B İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Maddi yönden destek verilmemesinden sorun

yaşıyoruz”, “Bazen arkadaşlarına şiddet uygulamasından sorun yaşıyoruz”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu Suriyeli velilerinin, B İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı yaşadıkları sorunların en önemlisinin; maddi yönden destek verilmemesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, Buz’un (2002) araştırmasında ailelerin okul masraflarını karşılamakta zorlandıkları sonucuna benzerdir. Suriyeli velilerin demografik yapıları incelendiğinde çoğunun çalışmadığı veya geçici işlerde çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. İkametgâhları Antalya ili olmadığından ailelere maddi destek verilmemektedir. Bir diğer sonuçta Suriyeli çocukların bazen arkadaşları ile tartıştığı ve şiddet uyguladıklarıdır. Okulda Türkçe eğitimine devam eden Suriyeli bir anne tarafından bunun bir sorun olarak dile getirilmesi önemlidir. Ailelerde bu sorunun farkındadır, bu nedenle ailelerin eğitim alması ve okul aile işbirliği bu gibi sorunların çözümünde yararlı olacağı söylenebilir.

B İlkokulu Suriyeli velilerinin, A İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular; “Bazen Türk öğrencilerin Suriyeli çocukları küçümsemesinden, şiddet uygulamalarından sorun yaşıyoruz”, “Sorun yaşamadık” şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu Suriyeli velilerinin çoğunun sorun yaşamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf içi gözlemlerde, B İlkokulunda eğitim alan ve yaşları büyük olan çocuklar kız çocuklarıdır. Ayrıca, Suriyeli çocukların tamamının bir sınıfta eğitim almaları bu sonuca ulaşılmasında en büyük etken olduğu söylenebilir.

Suriyeli çocukların eğitiminde her iki okulda da yaşanan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler tarafından ortak sorunların başında dil sorunu, yaş farkları ve iletişim sorunu yaşandığı ifade edilmiştir. Suriyeli sığınmacı çocukların eğitiminde karşılaşılan en büyük sorunun dil sorunu olduğu, yine dil sorunundan kaynaklanan iletişim sorunu yaşandığı, ayrıca yaşları büyük olan çocukların yine Türkçe bilmemelerinden 1. sınıfta eğitim aldıkları bununda yaş farkı sorununa yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe öğreticilerinin ortak yaşadıkları en önemli sorunun ise eğitim materyallerinin yeterli olmamasıdır.

5.1.7. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Önerilere İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yedinci alt probleme ilişkin bu bölümde; araştırmanın yapıldığı iki ilkokuldaki okul yöneticileri, rehber öğretmenler, sınıf öğretmenleri, Türkçe öğreticileri, Suriyeli veliler ve diğer velilerin Suriyeli çocukların eğitimine ilişkin tartışma ve sonuçlara yer verilmiştir.

Her iki okulun okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular: “Maddi destek sağlanması”, “Kaynaştırıcı aktiviteler yapılması”, şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulun okul yöneticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda öncelikle belirttikleri ortak önerilerinin maddi destek sağlanması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. A İlkokulu okul yönetiminin ve öğretmenlerin katkıları ile çocukların kıyafetleri karşılanmaktadır. Bir sivil toplum örgütü de bu çocuklara eşofman, ayakkabı, kırtasiye malzemeleri almıştır. Okul Milli Eğitim Müdürlüğünden çocukların öğlen yemeklerinin karşılanmasını talep etmiştir. Bu çocuklar okula devamsızlık yaparak mendil satmak veya başka şekilde kazanç sağlamak zorunda kalmaktadır. Bu çocukların eğitim almaları hem kendi gelecekleri hem de ülkemizin geleceği açısından çok önemlidir. B ilkokulunda ailelerin maddi imkânsızlıkları nedeni ile çocuklar kışın bile okula terlikle geldikleri araştırmaya katılanlar tarafından ifade edilmiştir. Bu nedenle bir tek Suriyeliler için değil tüm maddi imkânsızlık yaşayan çocuklara ve ailelerine eğitime devam etmeleri için maddi destek verilmelidir.

Okul yöneticilerinin ikinci olarak ortak önerileri kaynaştırıcı aktiviteler yapılması olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

B İlkokulu yöneticilerinin A İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Kendi vatandaşları ile beraber bir okula gitmesi”, “Diğer çocuklarla aynı okulda bir hazırlık sınıfı ve süreci olmalı, bir oryantasyon eğitimi verilmesi”, “Velilere eğitimler verilmesi”, “Suriyeli çocukların okula ulaşım sorununun çözülmesi”, “Sınıf öğretmeni gibi yetişmiş, bu çocukların sosyolojik ve psikolojik durumunu bilen o ülkeyi tanıyan eğitimciler ile eğitimlerinin yürütülmesi”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu yöneticilerinin A İlkokulundaki okul yöneticilerinden farklı önerilerinin; kendi vatandaşları ile beraber bir okula gitmesi, diğer çocuklarla aynı

okulda bir hazırlık sınıfı ve süreci olması, bir oryantasyon eğitimi verilmesi, velilere eğitimler düzenlenmesi, Suriyeli çocukların okula ulaşım sorununun çözülmesi, sınıf öğretmeni gibi yetişmiş, bu çocukların sosyolojik ve psikolojik durumunu bilen o ülkeyi tanıyan eğitimciler ile eğitimlerinin yürütülmesi, olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

A İlkokulu rehber öğretmenlerinin A İlkokulundaki rehber öğretmenlerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Oryantasyonlarının farklı bir merkezde yapılması”, “Daha önceden çocuklara, velilere Türkçe eğitimi verilmesi”, “Bakanlığın görsel materyalleri Arapça alt yazı ile hazırlaması”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu rehber öğretmenlerinin B İlkokulundaki rehber öğretmenlerden farklı önerilerinin, oryantasyonlarının farklı bir merkezde yapılması, daha önceden çocuklara, velilere Türkçe eğitimi verilmesi, Bakanlığın görsel materyalleri Arapça alt yazı ile hazırlaması olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

B İlkokulu rehber öğretmenlerinin A İlkokulundaki rehber öğretmenlerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Sınıflara daha fazla materyal sağlanması”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu rehber öğretmenlerinin A İlkokulundaki rehber öğretmenlerden farklı önerisinin, sınıflara daha fazla materyal sağlanması olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Her iki okulun sınıf öğretmenlerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular: “Her iki dili bilen birisinin eğitim vermesi”, “Aile eğitimi verilmesi”, “Akran sınıflarında eğitim verilmesi”, “Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi”, “Eğitimlerinin ayrı sınıfta verilmesi” şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulun sınıf öğretmenlerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerinin; her iki dili bilen birisinin eğitim vermesi, aile eğitimi verilmesi, akran sınıflarında eğitim verilmesi, eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi, eğitimlerinin ayrı sınıfta verilmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin B İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular: “Psikolojik destek alması”, “Türkçe eğitimlerinin diğer ders saatleri dışında verilmesi”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu sınıf öğretmenlerinin B İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı önerilerinin en başında psikolojik destek almaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Jabbar

ve Zaza (2014), Şensin'in (2016), Sakız'ın (2016), Taştan ve Çelik'in (2017) araştırma sonucu psikolojik destek almaları sonucunu desteklemektedir. Ayrıca A İlkokulu, İlçe Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile birlikte "Suriyeli Öğrencilerin Okula ve Toplumsal Hayata Uyumları İçin Psikolojik Destek Hizmetleri Projesi" adı ile; Suriyeli öğrencilerin okula, çevreye uyumlarını sağlamak, Suriyeli öğrencilerin sosyal –duygusal gelişimlerini arttırmak, Suriyeli öğrencilere yapılacak psikososyal ağırlıklı çalışmalar ile travma ve baş etme becerileri kazandırmak, okuldaki kuralları benimsemelerini, Türkçelerini geliştirerek daha kolay iletişim becerileri kullanmalarını, Suriyeli çocukların aileleri ile Türk çocukların ailelerini kaynaştırarak kültürel birliktelik sağlamak, Suriyeli çocukların aidiyet duygularını geliştirerek devamsızlık problemlerini en aza indirmek amacıyla bir proje başlatılmıştır. Bu proje etkinliklerinden olan çocuklara resim çalışması (ebru çalışması yapılması) çalışmalarına katılmış olup, gözlem yapılmıştır. Suriyeli çocukların bulunduğu sınıfta uzman bir eğitmen tarafından ebru çalışması tüm çocuklara yaptırılmıştır. Çocukların bu çalışma sonucunda çok mutlu oldukları gözlenmiştir. Bu tür faaliyetlerin çocukların psikolojileri ve uyumları açısından çok önemli olduğu söylenebilir.

A sınıf öğretmenlerinin diğer önerilerinde, Türkçe eğitimlerinin ya ders dışında olması ya da hafta sonu olması ve öncelikle Türkçe eğitimi verilmesi, sonucuna ulaşılmıştır. Öncelikle Türkçe bilmedikleri için 1. sınıflara dağıtımları yapılmış Suriyeli çocuklar ile hem öğretmenleri, hem kendileri hem de diğer öğrenciler çok büyük zorluklar yaşamışlardır. Türkçe öğreticileri okulda göreve başladıktan sonra diğer derslerin verildiği saatlerde bu çocukların dersten alınarak başka bir sınıfta eğitim almaları öğretmenler ve bu öğrenciler açısından çok önemli sorunlara yol açmaktadır. Bu nedenle Türkçe eğitimlerinin ders saatleri dışında verilmesinin çok önemli olduğu söylenebilir.

B İlkokulu sınıf öğretmenlerinin A İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Öncelikle Türkçe eğitimi verilmesi”, “Bir tercüman olması”, “Eğitimlerinin sınıf öğretmeni tarafından verilmesi”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu sınıf öğretmenlerinin A İlkokulundaki sınıf öğretmenlerinden farklı önerilerin; öncelikle Türkçe eğitimi verilmesi, bir tercüman olması, eğitimlerinin sınıf öğretmeni tarafından eğitim verilmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şensin'in (2016)

araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin uygulamada yaşanan sorunlarla başa çıkmak için başta tercüman desteğine ihtiyaç duydukları sonucu, sınıf öğretmenlerinin tercüman olması önerisinde buldukları önerisi ile örtüşmektedir.

Her iki okulun Türkçe öğreticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular; “Suriyeli çocukların eğitiminin diğer çocuklarla aynı sınıfta yapılması”, “Türkçe eğitimlerine yönelik yeterli düzeyde kitap vb. hazırlanması”, şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulun Türkçe öğreticilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerinin; Suriyeli çocukların eğitiminin diğer çocuklarla aynı sınıfta yapılması, Türkçe eğitimlerine yönelik yeterli düzeyde kitap vb. hazırlanması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şensin'in (2016) araştırma sonucunda öğretmenlerin kendilerine materyal desteği sağlanmasını önerdikleri sonucu ile örtüşmektedir.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda, A İlkokulu Türkçe öğreticilerinin B İlkokulundaki Türkçe öğreticisinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Devamsızlıkları konusunda önlem alınması”, “Belli saatlerde Türkçe dersi verilmesi”, “Hazırlık eğitimi verilmesi” şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu Türkçe öğreticilerinin B İlkokulundaki Türkçe öğreticisinden farklı önerilerinin; devamsızlıkları konusunda önlem alınması, belli saatlerde Türkçe dersi verilmesi, hazırlık eğitimi verilmesi, olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda, B İlkokulu Türkçe öğreticisinin A İlkokulundaki Türkçe öğreticilerinden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Bu çocuklara maddi desteğin sağlanması”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu Türkçe öğreticisinin A İlkokulundaki Türkçe öğreticilerinden farklı önerisinin; bu çocuklara maddi destek sağlanması olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Her iki okulun diğer velilerin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerine ilişkin bulgular; “Eğitimlerinin ayrı sınıflarda verilmesi”, “Eğitimlerinin aynı sınıfta verilmesi” şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulun diğer velilerin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerinin; ayrı sınıflarda eğitim almaları, aynı sınıfta eğitim almaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

A İlkokulu diğer velilerinin B İlkokulundaki diğer velilerden farklı önerilerine

ilişkin bulgular; “Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu diğer velilerinin B İlkokulundaki diğer velilerden farklı önerilerinin; Eğitimlerinin ayrı okulda verilmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Her iki okulun Suriyeli velilerinin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerilerine ilişkin bulgular; “Maddi desteğin olması”, “Önerim yok”, şeklinde temalandırılmıştır.

Her iki okulun Suriyeli velilerin, Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda ortak önerilerinin; maddi destek verilmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Suriyeli velilerin ikametgâhları Antalya dışındaki, Adana, Isparta gibi illerdir. Bu nedenle eğitim alan çocukları için maddi destek alamamaktadırlar. Bu nedenle ikametgâh kayıtlarının bulunduğu illerde yaşamlarının sağlanması önemlidir.

A İlkokulu Suriyeli velilerinin B İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Çocuğumun sosyal ve sportif faaliyetlerde bulunması”, şeklinde temalandırılmıştır.

A İlkokulu Suriyeli velilerinin B İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı önerilerinin; çocuklarının sosyal ve sportif faaliyetlerde bulunması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların birbirleriyle kaynaşmaları için okul içinde sportif faaliyetlerde bulunmalarının sağlanması, uyumları açısından katkı sağlayacağı söylenebilir.

B İlkokulu Suriyeli velilerinin A İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı önerilerine ilişkin bulgular; “Arapça bilen bir öğretmen veya rehberin olması”, “Haftada en azından bir ders Arapça dili eğitimi alması”, şeklinde temalandırılmıştır.

B İlkokulu Suriyeli velilerinin A İlkokulundaki Suriyeli velilerden farklı önerilerinin; Arapça bilen bir öğretmen veya rehberin olması, haftada en azından bir ders Arapça dili eğitimi alması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Suriyeli çocukların eğitim aldıkları okullarda, onların dillerini bilen rehber öğretmenin olması iletişimde çıkacak yanlış anlaşılmaları ortadan kaldırması açısından önem arz etmektedir.

5.2. Öneriler

Bu araştırma sonucunda ve benzer konuda yapılan çalışmaların bulgularından yola çıkarak Suriyeli sığınmacı çocukların eğitiminde karşılaşılan sorunları en aza

indirmek amacıyla aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Eğer Suriyeli çocuklar hazırlık sürecinden geçmeden okullarda eğitim alacaklarsa; Suriyeli çocukların eğitimi, psikolojileri, nasıl eğitim verilmeli, ailelere yaklaşımları konularında okul yöneticilerine, rehber öğretmenlere, sınıf öğretmenlerine, Türkçe öğreticilerine yaz döneminde uygulamalı eğitimler verilebilir.

2. Sığınmacı çocukların eğitimlerinde, illerde ve okullarda farklı uygulamalar olmaması açısından bir program geliştirilerek Türkiye'nin her ilinde ve her okulunda Suriyeli çocuklara aynı eğitimin verilmesi sağlanabilir.

3. Suriyeli çocuklara bir yıl hazırlık eğitimi verildikten sonra (Türkçe, psikolojik destek, uyum) sonra resmi okullarda eğitim seviyelerine uygun sınıflarda akranları ile birlikte eğitim almaları sağlanabilir.

4. Sığınmacı çocukların ailelerine de Türkçe eğitiminin yanında, kültürümüzü, toplum kurallarını öğreteleceği kursların açılması ve bu kurslarda eğitim almaları sağlanabilir.

5. Sığınmacı çocukların ve ailelerinin psikolojik destek almaları sağlanabilir.

6. Diğer çocuklar ile aynı sınıfta eğitim alacaklar ise her iki dili de bilen öğretmenler tarafından eğitim verilmesi veya okullarda Arapça'da bilen yardımcı öğretmenler görevlendirilmesi sağlanabilir.

7. Türkçe öğretimi konusunda iki dilli videolar, animasyonlar gibi görsel materyaller oluşturulabilir.

8. Kitapların yeterliliği konusunda; seviyelerine uygun Türkçe öğretimi kitaplarının, uzmanlar tarafından hazırlanması sağlanabilir.

9. Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına, yabancılara Türkçe eğitimi konusunda veya çok kültürlü eğitim konusunda eğitim verilebilir.

10. Sığınmacı çocukların geldikleri eğitim sistemini ve kültürlerini tanıtılması amacıyla öğretmenlere eğitim verilebilir veya tanıtıcı broşürler hazırlanabilir.

11. Okullara kayıt için gelen velilere Arapça okul kuralları ve eğitim sistemini tanıtan bilgilendirici yazı veya broşür dağıtımı yapılabilir.

12. Okullarda sığınmacı çocuklar için Arapça dersleri konulabilir, kendi anadillerini de unutmamaları sağlanabilir.

13. Taşınmalı eğitim kapsamı dışında kalan okullarda eğitim alan Suriyeli sığınmacı çocuklara ve maddi desteğe ihtiyacı olan diğer çocuklara öğlen yemekleri için destek verilebilir.

14. Suriyeli sığınmacı çocukların yoğun olduğu okullarda, Arapça bilen rehber öğretmenler görevlendirilebilir.

15. Sığınmacıların ve ülkenin güvenliği açısından, Suriyeli sığınmacıların ikametgâh kayıtlarının bulunduğu illerde yaşamaları sağlanabilir.

16. Diğer öğrencilerin, velilerin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde sorun yaşamamaları için sığınmacı öğrencilere ayrı okullarda ya da sınıflarda eğitim verilebilir.

17. Eğer Suriyeli çocuklar hazırlık sürecinden geçmeden okullarda eğitim alacaklarsa; Suriyeli çocukların eğitimi, psikolojileri, nasıl eğitim verilmeli, ailelere yaklaşımları konularında okul yöneticilerine, rehber öğretmenlere, sınıf öğretmenlerine, Türkçe öğreticilerine üniversiteler ile işbirliği yapılarak teorik ve uygulamalı eğitimler verilebilir.

5.2.2. Araştırmacılara Öneriler

1. Araştırmacıların bu alanda çalışma yapmasına zemin hazırlamak için sığınmacıların eğitimi ile ilgili yapılan bu çalışma farklı illerde de yapılarak sonuçları karşılaştırılabilir.

2. Ortaokul, lise ve üniversitelerde Suriyelilerin eğitimi ile ilgili yaşanan sorunlara yönelik farklı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akalın Tanay, A. (2016). *Türkiye'ye Gelen Suriyeli Göçmen Çocukların Eğitim Sorunları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi. İstanbul.
- Akay S., Hamamcı Z., ve Kurt M. (2017). Suriyeli Öğrencilerle Çalışan Psikolojik Danışmanların Yaşadıkları Sorunlar ve Bu Sorunlara İlişkin Uyguladıkları Çözüm Yollarının İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 23-47.
- Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü (2016). Suriyeli Öğrenci Kayıtları. Talimat yazısı.
- Aykırı, K. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Suriyeli Öğrencilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, (2), 44-56.
- Balkanlıoğlu, R. (2014). *Göçün Öğrencinin Eğitim Yaşantısı Üzerindeki Etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Beyazova Seçer, A. (2017). *Seeking education beyond refuge: An analysis of Syrian parents' perspectives of their children's education in İstanbul*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi. İstanbul.
- Birleşmiş Milletler (1951). Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi.
- Booth, T., Ainscow, M. (2002). Index for inclusion: Developing learning and participation in schools. CSIE.
<https://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20English.pdf>
- Bulut S., Kanat Soysal Ö. ve Gülçiçek D. (2018). Suriyeli Öğrencilerin Türkçe Öğretmeni Olmak: Suriyeli Öğrencilerin Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 7(2), 1210-1238.
- Buz, S. (2002). *Türkiye'deki sığınmacıların üçüncü bir ülkeye gidiş için bekleme sürecinde karşılaştıkları sorunlar* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Canpolat, H. ve Arıner, O.H. (2012). Küresel Göç ve Avrupa Birliği ile Türkiye'nin Göç Politikalarının Gelişimi. Orsam Raporu 22. Ankara: Ortadoğu Araştırmaları Merkezi.
- Çiçekli, B. (2013). Yabancılar Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (1989). https://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23c.html adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Dış İşleri Bakanlığı (2018) Yurtdışında Yaşayan Türkler. http://www.mfa.gov.tr/yurtdisinda-yasayan-turkler_.tr.mfa adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Dryden-Peterson, S. (2016). Refugee education in countries of first asylum: Breaking open the black box of pre-resettlement experiences. *Theory and Research in Education*. 14(2), 131–148
- Emin, M.N, (2016). Türkiye'deki Suriyeli Çocukların Eğitimi Temel Eğitim Politikaları. Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA).153
- Er, A. R., Bayındır, N. (2015). Pedagogical Approaches of Elementary Teachers for Primary Refugee Children. *International Journal of Social and Educational*, 174-185.
- Erdem, C. (2017). Sınıfında Mülteci Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Yaşadıkları Öğretimsel Sorunlar ve Çözüme Dair Önerileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 26-42.
- Erkan, R. ve Erdoğan, M., Y. (2006). Göç ve Çocuk Suçluluğu. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 3(9), 79-90.
- Geçici Koruma Yönetmeliği (2014). Resmi Gazete. 29153, 5 (55).
- Gülüm, K. ve Akçalı, H. (2017). Balıkesir'deki Mülteci Çocukların Eğitim Sorunları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Afro-Avrasya Özel Sayısı / ISSN: 1302-6879. 127-136.
- Güldeş, M. (2008). *Doğu Türkistanlı Uygur Türklerinin Türkiye'de Kurdukları Dernekler ve Yayın Faaliyetleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.

- Günay, E., Atılgan, D. ve Serin, E. (2017). Dünya’da ve Türkiye’de Göç Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 7 (2), 37-60.
- Güngör, M. (2013). Risk Altındaki Çocukların Aile Yapıları ve Suça Yönelimleri (Mersin İli Örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 421-434.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM-a.) (2018). Göç Tarihi. http://www.goc.gov.tr/icerik/goc-tarihi_363_380 adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM-b) (2018). İstatistikler. http://www.goc.gov.tr/mobilicerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik adresinden 28.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM-c) (2018). Genel Gerekçe. http://www.goc.gov.tr/icerik6/genel-gerekce_327_328_330_icerik adresinden 01.05.2018 tarihinde alınmıştır.
- Jabbar, A.,S., Zaza, I.,H. (2015). Evaluating a vocational training programme for women refugees at the Zaatari camp in Jordan: women empowerment: a journey and not an output. https://www.researchgate.net/publication/282183331_Evaluating_a_vocational_training_programme_for_women_refugees_at_the_Zaatari_camp_in_Jordan_women_empowerment_a_journey_and_not_an_output adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Kağnıcı, Y., D. (2017). Suriyeli Mülteci Çocukların Kültürel Uyum Sürecinde Okul Psikolojik Danışmanlarına Düşen Rol ve Sorumluluklar. *İlköğretim Online*. 16(4), 1768-1776
- Kamu Ajans (2017) Pıctes Projesi Nedir? <http://www.kamuajans.com/egitim-personeli/pictes-projesi-nedir-h519345.html>. adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Kamu Denetçiliği Kurumu [Ombudsmanlık] (2018). Türkiye’deki Suriyeliler Özel Raporu. <https://www.ombudsman.gov.tr/suriyeliler/rapor.html#p=3> adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.

- Kocabıyık, H. (2006). *Avrupa Birliği Süreci ve Avrupa Türklerinin Türk-AB İlişkilerine Etkileri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atılım, Ankara.
- Kultaş, E. (2017). *Türkiye’de Bulunan Eğitim Çağındaki Suriyeli Mültecilerin Eğitim Sorunu (Van İli Örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Levent F. ve Çayak S. (2017). Türkiye’deki Suriyeli Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14-1 (27), 21-46.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu (222 S.K.) (1961). Resmi Gazete. 10705, 4 (1), 1460.
- Mercan Uzun, E., Bütün, E. (2016). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Suriyeli Sığınmacı Çocukların Karşılaştıkları Sorunlar Hakkında Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*. 1 (1). 72-83.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2014). Yabancılara Yönelik Eğitim-Öğretim Hizmetleri Genelgesi.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2017). 2018 Bütçe Sunuşu. https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/27095218_2018_MEB_B_YTYE_SUNUYU_GENEL_KURUL_18.12.2017.pdf adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Geçici Koruma Altındaki Öğrencilerin Eğitim Hizmetleri. https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_07/16101622_13-07-2018_Yinternet_BYlteni.pdf adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Göç ve Acil Durum Eğitim Dairesi Başkanlığı’nın Görevleri. <http://hbogm.meb.gov.tr/www/goc-ve-acil-durum-egitim-daire-baskanligi/icerik/497> adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2018). PICTES Projesi Nedir? <https://pictes.meb.gov.tr/izleme/> adresinden 01.07.2018 tarihinde alınmıştır.
- Mutluer, M. (2003). *Uluslararası Göçler ve Türkiye*. İstanbul: Çantay Kitapevi.

- Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme, (1951). http://www.danistay.gov.tr/upload/multecilerin_hukuki_durumuna_dair_sozi_esme.pdf adresinden 01.05.2018 tarihinde alınmıştır.
- Öngören, S., Özkan, A., Yüksel, B. ve Sever, D. (2017). Göçmen Çocukların Yaşadıkları Uyum Problemlerinin Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (59), 147-159
- Özer, Y.Y., Komsuoğlu, A. ve Ateşok, Z. Ö. (2016). Türkiye’deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 4 (37), 76-110
- Öztürk, M., Tepetaş Cengiz, G.Ş., Köksal, H., İrez, S. (2017). *Sınıfında Yabancı Uyruklu Öğrenci Bulunan Öğretmenler İçin El Kitabı*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/18120126_ogretmen_el_kitabi_BASKI.pdf_-_OgretmenElKitabi.pdf.
- Patton, Q. M. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newsbury Park, London, New Dehli: Sage Publications.
- Polat, F. (2012). *Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu İlköğretim Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. (Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Reed, V.R., Fazel, M., Jones, L., Panter-Brick, C., Stein, A. (2012). Mental health of displaced and refugee children resettled in low-income and middle-income countries: risk and protective factors. https://www.researchgate.net/publication/51565541_Mental_health_of_displaced_and_refugee_children_resettled_in_low-income_and_middle-income_countries_Risk_and_protective_factors adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 S.K.), (1973). Resmi Gazete. 14574, 5 (12), 2342
- Sage, R. (2007). *Inclusion in schools: Making a difference*. New York: Network Continuum.
- Sakız, H. (2016). Göçmen çocuklar ve kültürleri: Bir bütünleşme önerisi. *Göç Dergisi*. 3 (1), 65-81.

- Sarıtaş, E., Şahin, Ü., ve Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda Yabancı Uyruklu Öğrencilerle Karşılaşılan Sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 25 (1). 208-229
- Sayın, Y., Usanmaz, A. ve Aslangiri, F. (2016). Uluslararası Göç Olgusu ve Yol Açtığı Etkiler: Suriye Göçü Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 18 (31). 1-13
- Südaş, İ. ve Mutluer, M. (2008). Ekonomik etkileri açısından Türkiye'nin turizm merkezine yönelik avrupalı göçleri. *Ege Coğrafya Dergisi*, 17 (1), 51-59.
- Solak, F. (1995). Türkiye'ye Göçler. *Gök Aylık Dergi*, 1 (9), 6-11.
- Şensin, C. (2016). *Sınıf Öğretmenlerinin Suriye'den Göçle Gelen Öğrencilerin Eğitimlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Talbot, C. (2013). *Education in conflict emergencies in light of the post-2015 MDGs and EFA Agendas*. Switzerland: Norrag
- Tarhan, N. (2018). Göçün bedelini çocuklar ödüyor!
<https://uskudar.edu.tr/tr/icerik/2765/gocun-bedelini-cocuklar-oduyor> adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Taştan, C. ve Çelik, Z. (2017). Türkiye'de Suriyeli Çocukların Eğitimi, Güçlükler ve Öneriler. Ankara: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi (2018). Göç ve Uyum Raporu. İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Mülteci Hakları Alt Komisyonu. Ankara.
<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/index.htm> adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu (TDK) (2006). Güncel Türkçe Sözlük.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b9fa7c478e2a4.14943956 adresinden 01.08.2017 tarihinde alınmıştır.
- Toros, A. (2008). *Sorunlu Bölgelerde Göç*. Ankara: Global Strateji Enstitüsü.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982).
<https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa82.htm> adresinden 01.07.2018 tarihinde alınmıştır.

- Türkiye İstatistik Kurumu (2018-a). Uluslararası Göç İstatistikleri. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30607> adresinden 05.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2018). Yıllara ve Cinsiyete Göre İl/İlçe Merkezleri ve Belde/Köy Nüfusu. <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist> adresinden 05.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- Uluslararası Göç Örgütü (2018). Türkiye Hakkında. <http://www.turkey.iom.int/tr/iom-turkiye-hakkinda> adresinden 01.05.2018 tarihinde alınmıştır.
- Uluslararası Göç Örgütü (IOM) (2009). “Göç Terimleri Sözlüğü”, Uluslararası Göç Örgütü Yayınları, http://www.goc.gov.tr/files/files/goc_terimleri_sozlugu.pdf. adresinden 01.08.2018 tarihinde alınmıştır.
- UMHD (2018). Hangi Ülkede Ne Kadar Mülteci Var? <https://www.umhd.org.tr/2018/03/hangi-ulkede-ne-kadar-multeci-var/> adresinden 05.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- UNCHR (2017). Daha yoksul ülkelerin zorla yerlerinden edilmiş kişilerin çoğuna ev sahipliği yaptığını gösteriyor. <http://www.unhcr.org/tr/15452-unhcrnin-hazirladigi-rapor-daha-yoksul-ulkelerin-zorla-yerlerinden-edilmis-kisilerin-coguna-ev-sahipligi-yaptigini-gosteriyor.html> adresinden 01.08.2017 tarihinde alınmıştır.
- UNCHR (2018). Promoting Access of Refugees to Education. <http://www.unhcr.org/tr/wp-content/uploads/sites/14/2018/09/09.-UNHCR-Turkey-Education-Fact-Sheet-August.pdf> adresinden 01.09.2018 tarihinde alınmıştır.
- UNICEF, (2018). Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. https://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23c.html adresinden 01.07.2018 tarihinde alınmıştır.
- UNICEF, (2018). İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi. https://www.unicef.org/turkey/udhr/_gi17.html adresinden 01.07.2018 tarihinde alınmıştır.
- Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (6458 S.K.). (2013). Resmi Gazete. 28615, 5 (53)

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğit, T. (2015). *Uygulamalar ve Sorunlar Bağlamında Türkiye'de Sığınmacı Çocukların Eğitimi (Kırşehir ve Nevşehir Örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.

EKLER

EK-1 Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğünün Araştırma İzin Onay Yazısı

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 98057890-20-E.4815821
Konu : Anket Uygulaması

07.04.2017

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ANTALYA

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Saniye EROL EMİROĞLU'nun "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim ve Sorunları" başlıklı araştırmasını, İlimiz Kepez İlçesi Kepez İlkokulu ve Muratpaşa Hakkı Tatoğlu İlkokulunda uygulama isteği ile ilgili 05/04/2017 tarih ve 11937 sayılı yazısı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma Değerlendirme ve İnceleme komisyonumuz tarafından, 06/04/2017 tarihinde incelenerek "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi" esaslarına uygun olduğu tespit edilmiştir.

Komisyonumuzca, "Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitim ve Sorunları" isimli araştırmasını, İlimiz Kepez İlçesi Kepez İlkokulu ve Muratpaşa Hakkı Tatoğlu İlkokulunda görev yapan okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitim veren öğretmenler ile Suriyeli veliler ve diğer velilere, Okul Müdürlüklerinin bilgisi, takibi ve sorumluluğunda, bahse konu Genelge ve çalışma takvimi doğrultusunda, eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmaksızın yapılması,

Söz konusu araştırmanın bitimine müteakip; sonuç raporunun iki örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosuna gönderilmesi kaydıyla uygulanması, Komisyonca uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Valilik Makamının 23/02/2015 tarih ve 5347 sayılı yetki devrine göre olurlarınıza arz ederim.

Mehmet KARAKAŞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
07.04.2017

Yüksel ARSLAN
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Soğuksu Mah. Hamidiye Cad. MERKEZ/ANTALYA
E-posta: projeler07@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Mehmet KARAKAŞ Md. Yrd.
Tel: (0 242) 238 60 00
Faks: (0 242) 238 61 11

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7d4c-59bb-3d6d-a262-ea75 kodu ile teyit edilebilir.

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

EK-2 Okul Yöneticileri Görüşme Formu

<p>Değerli Okul Yöneticileri,</p> <p>Bu görüşme formu, ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik eğitimi ve eğitim sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklentilerinizi ve çözüm önerilerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitimi veren öğretmenler, Suriyeli öğrenci velileri ve diğer veliler ile görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz, hem de sorulara vereceğiniz yanıtları daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde kişisel-demografik bilgilerden oluşan anket, ikinci bölümünde ise açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu bulunmaktadır.</p> <p>Sizden, bu sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vereceğiniz bilgilerin analizi için konuşmalarınız kayıt altına alınacaktır. Görüşleriniz araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Şimdiden katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>		
<p>Saniye EROL EMİROĞLU Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Öğrencisi</p>		
ANKET		
Cinsiyetiniz :	Kadın ()	Erkek ()
Kaç ay/yıldır okul yöneticiliği yapıyorsunuz?		
Bu okulda kaç ay/yıldır çalışıyorsunuz?		
Suriyeli çocuklara kaç ay/yıldır okulunuzda eğitim veriliyor?		
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Eğitim Aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi konusunda aldığınız eğitimin süresi ne kadar?		
GÖRÜŞME		
<ol style="list-style-type: none">1- Okulunuzda Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi nasıl yapılmaktadır?2- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığınız eğitimin öncesindeki düşünceleriniz ile eğitim sonrasındaki düşünceleriniz arasında fark oldu mu? Neler olduğunu söyleyebilir misiniz?3- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda size ne tür bir eğitim verilmesini istersiniz?4- Size göre Suriyeli sığınmacı çocukların okulunuzda eğitim almalarının amacı nedir? Bu amacın gerçekleştirilmesi hakkında ki düşünceleriniz nelerdir?5- Sığınmacı çocukların eğitiminin amacına ulaşmasını güçleştiren durumlar nelerdir? Çözüm için neler yapılıyor?6- Sığınmacı çocukların okulunuzda aldıkları eğitimin, okul ve öğrenciler üzerindeki etkisi nelerdir?7- Sığınmacı çocuklar ile ilgili rehberlik servisine yansıyan sorunlar nelerdir? Nasıl çözümlenmektedir?8- Sığınmacı çocuklar ile ilgili Okul yönetimine yansıyan sorunlar nelerdir? Nasıl çözümlenmektedir?9- Sığınmacı çocukların eğitimleri süresince öğrenci velisinin eğitime olan katkısı nedir?10- Sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerileriniz nelerdir?		

SURİYELİ SİĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

EK-3 Sınıf Öğretmenleri Görüşme Formu

<p>Değerli Öğretmenler,</p> <p>Bu görüşme formu, ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik eğitimi ve eğitim sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklentilerinizi ve çözüm önerilerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitimi veren öğretmenler, Suriyeli öğrenci velileri ve diğer veliler ile görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu çalışmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz, hem de sorulara vereceğiniz yanıtları daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde kişisel-demografik bilgilerden oluşan anket, ikinci bölümünde ise açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu bulunmaktadır.</p> <p>Sizden, bu sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vereceğiniz bilgilerin analizi için konuşmalarınız kayıt altına alınacaktır. Görüşmeleriniz araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Şimdiden katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>		
<p>Saniye EROL EMİROĞLU Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Öğrencisi</p>		
ANKET		
Cinsiyetiniz :	Kadın ()	Erkek ()
Kaç ay/yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?		
Bu okulda kaç ay/yıldır çalışıyorsunuz?		
Suriyeli çocuklara kaç ay/yıldır eğitim vermektensiz?		
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Eğitim Aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi konusunda aldığınız eğitimin süresi ne kadar?		
GÖRÜŞME		
<ol style="list-style-type: none">1- Sınıfınızda Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi nasıl yapılmaktadır?2- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığınız eğitimin öncesindeki düşünceleriniz ile eğitim sonrasında düşünceleriniz arasında fark oldu mu? Neler olduğunu söyleyebilir misiniz?3- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda size ne tür bir eğitim verilmesini istersiniz?4- Size göre Suriyeli sığınmacı çocukların okulunuzda eğitim almalarının amacı nedir? Bu amacın gerçekleştirilmesi hakkında ki düşünceleriniz nelerdir?5- Suriyeli sığınmacı çocukların aldıkları eğitimin, sınıfınızdaki diğer öğrenciler üzerindeki etkisi nelerdir?6- Suriyeli sığınmacı çocuklar ile ilgili sınıfınızda verilen eğitimde yaşadığınız sorunlar nelerdir? Nasıl çözümlenmektedir?7- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerileriniz nelerdir?		

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

EK-4 Rehber Öğretmenler Görüşme Formu

<p>Değerli Öğretmenler, Bu görüşme formu, ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik eğitimi ve eğitim sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklentilerinizi ve çözüm önerilerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitimi veren öğretmenler, Suriyeli öğrenci velileri ve diğer veliler ile görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirsiniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz, hem de sorulara vereceğiniz yanıtları daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde kişisel-demografik bilgilerden oluşan anket, ikinci bölümünde ise açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu bulunmaktadır. Sizden, bu sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vereceğiniz bilgilerin analizi için konuşmalarınız kayıt altına alınacaktır. Görüşleriniz araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Şimdiden katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>		
<p>Saniye EROL EMİROĞLU Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Öğrencisi</p>		
ANKET		
Cinsiyetiniz :	Kadın ()	Erkek ()
Kaç ay/yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?		
Bu okulda kaç ay/yıldır çalışıyorsunuz?		
Suriyeli çocuklara kaç ay/yıldır okulunuzda eğitim vermektесiniz?		
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Eğitim Aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi konusunda aldığınız eğitimin süresi ne kadar?		
GÖRÜŞME		
<ol style="list-style-type: none">Okulunuzda eğitim gören Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik Rehberlik faaliyetleri ile ilgili neler yapılmaktadır?Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili aldığınız eğitimin öncesindeki düşünceleriniz ile eğitim sonrasındaki düşünceleriniz arasında fark oldu mu? Neler olduğunu söyleyebilir misiniz?Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda size ne tür bir eğitim verilmesini istersiniz?Rehberlik servisinde Suriyeli sığınmacı öğrencilerin ailelerine yönelik ne tür çalışmalar yapılmaktadır?Suriyeli sığınmacı öğrenciler ile ilgili rehberlik servisine yansıyan sorunlar nelerdir? Nasıl çözümlenmektedir?Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerileriniz nelerdir?		

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

EK-5 Türkçe Eğitimi Veren Öğretmenler Görüşme Formu

<p>Değerli Öğretmenler,</p> <p>Bu görüşme formu, ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik eğitimi ve eğitim sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklentilerinizi ve çözüm önerilerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitimi veren öğretmenler, Suriyeli öğrenci velileri ve diğer veliler ile görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz, hem de sorulara vereceğiniz yanıtları daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde kişisel-demografik bilgilerden oluşan anket, ikinci bölümünde ise açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu bulunmaktadır.</p> <p>Sizden, bu sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vereceğiniz bilgilerin analizi için konuşmalarınız kayıt altına alınacaktır. Görüşmeleriniz araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Şimdiden katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>		
<p>Saniye EROL EMİROĞLU Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Öğrencisi</p>		
ANKET		
Cinsiyetiniz :	Kadın ()	Erkek ()
Kaç ay/yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?		
Bu okulda kaç ay/yıldır çalışıyorsunuz?		
Suriyeli çocuklara kaç ay/yıldır eğitim vermektесiniz?		
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Konusunda Eğitim Aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()
Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi konusunda aldığınız eğitimin süresi ne kadar?		
GÖRÜŞME		
<ol style="list-style-type: none">1- Suriyeli sığınmacı çocukların Türkçe eğitimi nasıl yapılmaktadır?2- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ile ilgili ne tür bir eğitim aldınız? Eğitim süresi sizce yeterli mi? Bu konuda önerileriniz neler?3- Suriyeli sığınmacı çocukların Türkçe eğitiminin amacı sizce nedir? Amacına ulaşması hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?4- Suriyeli sığınmacı çocuklar ile ilgili verilen eğitimde yaşadığınız sorunlar nelerdir? Nasıl çözümlenmektedir?5- Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi konusunda önerileriniz nelerdir?		

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

EK-6 Diğer Veliler Görüşme Formu

<p>Değerli Veliler,</p> <p>Bu görüşme formu, ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik eğitimi ve eğitim sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklentilerinizi ve çözüm önerilerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitimi veren öğretmenler, Suriyeli öğrenci velileri ve diğer veliler ile görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirsiniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz, hem de sorulara vereceğiniz yanıtları daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde kişisel-demografik bilgilerden oluşan anket, ikinci bölümünde ise açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu bulunmaktadır.</p> <p>Sizden, bu sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vereceğiniz bilgilerin analizi için konuşmalarınız kayıt altına alınacaktır. Görüşleriniz araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Şimdiden katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>											
<p>Saniye EROL EMİROĞLU Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Öğrencisi</p>											
Yaşınız :											
Cinsiyetiniz :				Kadın ()				Erkek ()			
Eğitim Durumunuz											
İlkokul	()	Ortaokul	()	Lise	()	Önlisans	()	Lisans	()	Diğer	(.....)
GÖRÜŞME											
1- Suriyeli çocukların, çocuğunuzla aynı sınıfta eğitim almalarına ilişkin görüşünüz nedir?											
2- Suriyeli çocuklar ile çocuğunuzla aynı sınıfta eğitim almalarında yaşanan sorunlar nelerdir? Nasıl çözümlenmektedir?											
3- Suriyeli çocukların ve sizin çocuğunuzun eğitimi konusunda önerileriniz nelerdir?											

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

EK-7 Suriyeli Veliler Görüşme Formu

<p>Değerli Veliler, Bu görüşme formu, ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacı çocuklara yönelik eğitimi ve eğitim sorunlarını tespit etmek, konuya ilişkin beklentilerinizi ve çözüm önerilerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenler, Türkçe eğitimi veren öğretmenler, Suriyeli öğrenci velileri ve diğer veliler ile görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirsiniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz, hem de sorulara vereceğiniz yanıtları daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde kişisel-demografik bilgilerden oluşan anket, ikinci bölümünde ise açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu bulunmaktadır.</p> <p>Sizden, bu sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vereceğiniz bilgilerin analizi için konuşmalarınız kayıt altına alınacaktır. Görüşmeleriniz araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Şimdiden katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>											
<p>Saniye EROL EMİROĞLU Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Öğrencisi</p>											
ANKET											
Yaşınız											
Cinsiyetiniz :						Kadın ()			Erkek ()		
Eğitim Durumunuz											
İlkokul	()	Ortaokul	()	Lise	()	Lisans	()	Lisansüstü	()	Diğer
Kaç ay/yıldır Antalya'da yaşamaktasınız?											
Ülkenizi terk etmenize sebep olan en önemli neden nedir?											
Savaş Kaynaklı Nedenler ()						Diğer Nedenler (.....)					
Mesleğiniz nedir?										
Şu an çalışıyor musunuz?										
Kaç çocuğunuz var?										
Eğitim çağındaki kaç çocuğunuz eğitimlerine devam ediyor?											
GÖRÜŞME											
1- Suriye'de çocuklarınıza verilen eğitim ile Türkiye'de verilen eğitim arasında fark var mı? Çocuklarınız ve siz eğitim konusunda nasıl sorunlar yaşıyorsunuz?											
2- Çocuklarınızın eğitimi konusunda destek veriliyor mu? Ne tür destek veriliyor? Kimler tarafından veriliyor?											
3- Sizin çocuğunuza verdiğiniz aile eğitimi hakkındaki düşünceleriniz nedir? Kendinizi hangi yönlerden eksik görüyorsunuz?											
4- Çocuklarınızın eğitimi konusunda önerileriniz nelerdir?											

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı- Soyadı : Saniye EROL EMİROĞLU

Doğum Yeri ve Tarihi : Elmalı, 1970

Eğitim Durumu

Önlisans : Anadolu Üniversitesi - Hukuk Bölümü Adalet Programı

Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas Meslek Yüksekokulu

Lisans : Anadolu Üniversitesi-İşletme Fakültesi

Yüksek Lisans: Akdeniz Üniversitesi- Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim

Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (Tezli)

Akdeniz Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü (Eğitim Bilimleri),

Eğitim Yönetimi ve Denetimi (Tezsiz)

Bildiği Yabancı Diller: Almanca, İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

- Kurum İçi İletişim Konferansı, 08 Aralık 2015, Antalya

- Uluslararası Değerler Eğitimi Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2013, Antalya

Bilimsel Toplantı ve Kongrelerde Sunulan Bildiriler

Kayıkçı, K., Altun, M., Emiroğlu Erol, S. ve Yılmaz, O. Yönetici Ve Öğretmenlerin İlk ve Ortaokullarda Yürütülen Yardımcı Hizmetlere İlişkin Memnuniyetleri, II. Uluslararası Eğitim Araştırmaları ve Öğretmen Eğitimi Kongresi (Erte Congress), 13-15 Eylül 2018.

Kayıkçı, K., ve Emiroğlu Erol, S. Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi ve Sorunları: Bir Durum İncelemesi-Antalya A İlkokulu Örneği, I.Uluslararası Eğitim Araştırmaları ve Öğretmen Eğitimi Kongresi (Erte Congress), 14-16 Eylül 2017.

Sabancı, A., Emiroğlu Erol, S. ve Düztepe, H. Milli Eğitim Müdürlükleri Çalışanlarının Örgütsel Bağlılık Düzeyleri (Antalya İli Örneği), 8'inci Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi,18-20 Mayıs 2017.

Kayıkçı, K., ve Emiroğlu Erol, S. İl Eğitim Denetmenlerinin Denetmen Rollerine İlişkin Görüşleri (İstanbul İli Örneği), IV. Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi, 31 Mayıs – 02 Haziran 2012.

Hakemli Dergilerde Yayınlanan Makaleler

Sabancı, A., Emiroğlu Erol, S. ve Düztepe, H. (2018). Milli Eğitim Müdürlükleri Çalışanlarının Örgütsel Bağlılık Düzeyleri, Milli Eğitim Dergisi, 46 (217), ss.111-130.

Kayıkçı, K., ve Emiroğlu Erol, S. (2014). Görevsel Örgüt Yapısına Göre Düzenlenmiş Eğitim Denetimi Gruplarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi: İstanbul İli Örneği. Milli Eğitim Dergisi, 43 (201), ss.60-82.

Hakemli Kongre / Sempozyumların Bildiri Kitaplarında Yer Alan Yayınlar

Kayıkçı, K., ve Emiroğlu Erol, S. (2012). Denetmen Rollerine Göre Oluşturulmuş Denetim Guruplarının Uygulamalarının İncelenmesi (İstanbul İli Örneği). V. Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi Bildiri Kitabı, (s. 55-79). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

Kayıkçı, K., ve Emiroğlu Erol, S. (2017). Suriyeli Sığınmacı Çocukların Eğitimi Ve Sorunları: Bir Durum İncelemesi. Eğitim Araştırmaları ve Öğretmen Eğitimi. Eyuder Yayınları. E-kitap (s.143 – 163)

İş Deneyimi

Azize Kahraman Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu -Bilgisayar Usta Öğreticisi (01.03.1993-30.12.1993)

Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi- Bilgisayar İşletmeni (31.12.1993-04.09.1996)

Antalya Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü- Muhasebe Şefi (04.09.1996-03.07.2000)

Azize Kahraman Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü- Bilgisayar İşletmeni (04.07.2000-16.04.2004)

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri Koordinatörlüğü-Bilgisayar İşletmeni (Şef V.) (16.04.2004- 05.01.2007) Şef (05.01.2007-)

İletişim

E- Posta Adresi: saniyeemiroglu@yahoo.com.tr

İNTİHAL RAPORU

SURİYELİ SİĞİNMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

Yazar Saniye Emiroğlu

Gönderim Tarihi: 26-Eyl-2018 04:59PM (UTC+0300)

Gönderim Numarası: 1008754988

Dosya adı: SAN_YE_TEZ_19.09.2018_-_NT_HALE_G_RECEK.docx (249K)

Kelime sayısı: 33438

Karakter sayısı: 232584

Saniye Emiroğlu
07.10.2018
Doç. Dr. Kemal
Kavutcu

SURİYELİ SIĞINMACI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE SORUNLARI

ORIJINALLIK RAPORU

% 12	% 11	% 4	% 6
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	www.ebs.org.tr İnternet Kaynağı	% 1
2	www.goc.gov.tr İnternet Kaynağı	% 1
3	docplayer.biz.tr İnternet Kaynağı	% 1
4	turkiyeaileplatformu.com İnternet Kaynağı	% 1
5	data2.unhcr.org İnternet Kaynağı	% 1
6	dergipark.ulakbim.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
7	www.tbmm.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
8	www.ozcanpalavan.com İnternet Kaynağı	<% 1
9	Submitted to Istanbul Aydin University Öğrenci Ödevi	<% 1

Dr. Öğr. Üyesi Kemal Çaykır
01.06.2018